Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Shakespeare, William.
Titel | Title:	William Shakespeare's tragiske Værker.
Bindbetegnelse | Volume Statement:	Vol. 3
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kiøbenhavn : Fr. Brummer, 1807-1825
Fysiske størrelse | Physical extent:	9 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Bd 3

William Shakspeare's

Tragiske Værker,

oversatte

af

Peter Foersom,

kongelig Skuespiller.

Tredie Deel.

Selbst unter dem Heiligsten ist nichts, das heiliger wäre als die Geschichte; dieser große Spiegel des Weltgeistes, dieses ewige Gedicht des göttlichen Verstandes: nichts das weniger die Berührung unreiner Hände ertrüge!

Schelling.

Kiøbenhavn, 1815.

Forlagt af Fr. Brummer.

Trykt hos C. Græbe.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Til Læseren.

De Aar, som ere henrundne, siden foregaaende Deel af Shakspeare udkom, have været saa ugunstige for videnskabelige Foretagender, at jeg vel neppe behøver at bede Digterens Yndere om Tilgivelse for at dette Bind kommer saa seent.

I Forerindringen til anden Deel af min Oversættelse havde jeg bestemt Macbeth, og Richard den Anden til at udgiøre Indholdet af dette Bind. — Jeg har siden for-

andret min Tanke, og vil nu fremdeles i de følgende Dele fare fort med Digterens Stykker af Englands Historie. — Førend disse ere færdige, bliver Macbeth ikke trykt: men jeg nærer Haab om, længe før den Tiid, ja maaskee inden Aars Frist, at skulle faae dette Mesterværk af Shakspeare fremstillet for mine Landsmænd ikke i døde Bogstaver, men i levende Ord og Aand paa Skuepladsen.

Og i det jeg nævner Skuepladsen, kan jeg ei andet, end med sand Taknemmelighed, i alle Britterbardens Venners Navn bevidne Theatrets høie Bestyrere dyb Høiagtelse, fordi de have aabnet denne Digter Adgang til Kongen af Danmarks Skueplads. — Saaledes er Hamlet *) spillet.

*) At det kuns to Gange er givet, er deels min Skyld, som under Gigtsmerter ikke kunde

Romeo og Julie antaget og bestemt til Opførelse: ligeledes Kong Lear, som endnu i denne Vinter skal gives. Heller ikke kan jeg forbigaae her at nævne: at paa intet af alle Theatre i Verden, selv paa Englands, komme Shakspeare's Stykker saa uforandrede og uforvanskede frem, som her paa Kongen af Danmarks.

Naar den næste Deel af min Oversættelse skal udkomme, tør jeg ikke bestemt sige, da Erfaring har lært mig, hvor meget uforudseete og uforudseelige Begivenheder kunne tvinge til at bryde Løfte. — At Arbeidet imidlertid fortsættes med Lyst, og at det har væ-

spille nogen, end sige denne uhyre, angribende Rolle: deels den høie Directions, for saavidt, som den har været human nok, til ikke i min Sygdom at ville doublere en Rolle, den vidste jeg maatte have om Kierlighed for.

ret, er, og vil blive mig den kiæreste Beskiefti-
gelse i de Fritimer, som undes mig, det behø-
ver jeg vel ikke at forsikkre Nogen om.

Kiøbenhavn, i November 1814.

Oversætteren.

Kong
Richard den Andens
Liv og Død.

Personer:

Kong Richard den Anden.

Edmund af Langley, Hertug af York } Onkler til
Johan af Gaunt, Hertug af Lancaster } Kongen.

Henrik, med Tilnavn Bolingbroke, Hertug af Hereford, Søn af Johan af Gaunt; og siden Konge under Navn af Henrik den Fierde.

Hertugen af Aumerle, Søn af Hertugen af York.

Mowbray, Hertug af Norfolk.

Hertugen af Surrey.

Greven af Salisbury.

Grev Berkley.

Bushy
Baggot } Kong Richards Kreature.
Green

Greven af Northumberland.

Henrik Percy, hans Søn.

Lord Ross.

Lord Willoughby.

Lord Fitzwater.

Biskoppen af Carlisle.

Abbeden af Westminster.

Stor-Marschallen.

Endnu en Lord.

Ridder Pierce af Exton.

Ridder Stephen Scroop.

Høvedsmanden for en Trop Wallisere.

Kong Richards Dronning.
Hertuginden af Gloster.
Hertuginden af York.
En Hofdame hos Dronningen.
Adelsherrer, Herolder, Høvdinge, Krigere, tvende Urtegaardsmænd, en Fangevogter, et Sendebud, en Staldkarl; Følge.

Scenen: forskiellige Egne af England og Wales.

Kong
Richard den Andens Liv og Død.

Første Act.

Første Scene.

London. En Sal i Slottet.

(Kong Richard træder ind med Følge; Johan af Gaunt og andre Adle med ham.)

Kong Richard.

Johan af Gaunt, ærværdige Lancaster,
har du ifølge Eed og Pligt bragt hid
din Søn, den dierve Henrik, Herefords Hertug,
at vedstaae hine høie Klagemaal,
dem nys vor Tiid tillod os ei at høre,
mod Hertugen af Norfolk, Thomas Mowbray?

Gaunt.

Det har jeg, Eders Naade.

Kong Richard.

Siig mig fremdeles, har du prøvet ham;
opægger gammelt Nag ham ei til Klage;
men klager han med Skiel, som tro Mand egner,
hiins Høiforrædderie fuld vel bevidst?

Gaunt.

Saa vidt jeg kunde speide ham, paa Grund af
et farligt, fiendtligt Sind, seet hos hans Modpart,
paa Eders Høihed sigtet; — ei af Nag.

Kong Richard.

Saa kald dem hid; med Ansigt vendt mod Ansigt,
og vreden Bryn mod Bryn, vi selv vil høre
Anklager og Anklaget frit at tale: —

(Nogle af Følget gaae ud.)

Haardhalse begge; trodsige som Fielde,
som Havet døve, som Lynstraaler snelle.

(Følget kommer tilbage med Bolingbroke og Norfolk.)

Bolingbroke.

Gid langt, lyksaligt Liv og Regimente
tilfalde maa min huldе Herre Konge!

Norfolk.

Hver Dag forhøie den henrundnes Fryd,
til Himlen, avindsyg paa Jordens Lykke,
Udødeligheds-Kronen paa Jer sætter!

Kong Richard.

Hav begge Tak! dog een af Jer os smigrer;

det sees af Sagen, hvi I kom: for nemlig
for Høiforraad hinanden at anklage. —
Hereford, min Frænde, hvad fremfører du
mod Hertugen af Norfolk, Thomas Mowbray?

Bolingbroke.

Først (Himlen være Vidne til min Tale!)
af undersaatlig Pligt, af Omhue for
min Fyrstes dyrebare Sikkerhed,
og frie for alskens ilde avlet Had
jeg staaer som Klager for min Konges Aasyn; —
Nu, Thomas Mowbray, jeg til Dig mig vender
og mærk min Hilsen vel: thi hvad jeg taler,
mit Legem skal bevise her paa Jorden,
eller min Aand tilsvare det i Himlen:
Du est en Høiforrædder og en Nidding:
for god at være sligt; for slet at leve,
thi viid: paa Himlens den krystalne Bue
er sorten Skye just dobbelt grim at skue:
Og, at mit Ord ei plat til Jorden falder,
jeg høit dig Høiforrædder atter kalder;
Og flur, vil Kongen, skal mit Riddersværd
bevise hvad min Tunge talte her.

Norfolk.

Lad mine kolde Ord ei her anklage
min Nidkierhed: ei Qvindekrig vi føre,
og bittre Skrig fra tvende vrede Tunger

voldgifter ikke Sagen mellem os to;
det Blod er varmt, som for hiin Sag skal kioles.
Dog brammer jeg ei af saa tamt et Taalmod,
at nu jeg kunde tie qvær: Først hindrer
min Agt for Eders Høihed mig at give
den frie Tale Tøile frit og Spore;
hvis ei, da løb den, til den havde hiembragt
Forrædder-Navnet i hans Hals med Renter.
Hans høie Kongeblod tilsideſat;
tilsideſat hans Slægtskab med min Fyrste,
saa trodser jeg ham; ja jeg spytter ad ham;
jeg kalder ham en Skurk, en feig Bagvadsker:
For at bevise det, vil jeg indrømme
ham hver en Tvekamps-Fordeel; vil jeg naae ham,
og var det end til Fods, hist mellem de
med evig Jis bedækte Alpetinder,
i hver en øde, ubebo'lig Ørk,
hvor aldrig Britter Fod end torde sætte.
Lad dette borge dig min Troskab, Konge!
ved alt mit Haab og Trøst: kun Løgn kom fra
hans Tunge.

Bolingbroke.

Der, blege Nidding! kaster jeg mit Pandt,
her Kongens Frændskab jeg tilsideſætter;
her jeg mit høie Fyrsteblod afsiger,
det ei din Agt, men kun din Feighed paaskiød:

har Brødens Angst end levn't dig Kraft nok til
at tage op mit Æres-Pandt, da buk dig;
ved det, og alle andre Ridderskikke
vil jeg bevise, Arm mod Arm, hvad jeg
har sagt, og værre Ting end du kanst tænke.

Norfolk.

Jeg tager det, og sværger ved det Sværd,
som lagde Ridderskabet paa min Skulder,
at stande frem alt efter Lov og Sæd til
hver Dyst, hver Prøve Ordnens Bud mon ædske:
Jeg gaaer i Kreds, og ramme mig dit Slag!
er jeg Forrædder, og ei Ret min Sag!

Kong Richard.

Hvad lægges Mowbray da til Last? Svart maa
det være, som skal vække Skin af Tanke
i vores Bryst om noget Ondt hos ham.

Bolingbroke.

See, hvad jeg taler skal mit Blod bevise: —
Mowbray fik otte tusind' Rosenobler
som Forskud for sin Konges Krigere:
dem forbeholdt han sig til nedrigt Brug
som troløs Falskner, og et svigfuldt Afskum.
Desuden siger jeg, og vil bevise
i Kamp — her, hvorsomhelst, i fierneste Jordstrøg,
som brittisk Øie skimted', at til alle

Forrædderier, som i atten Aar
opspandtes og udrugedes i Landet,
var falsken Mowbray første Hovedkilde.
Saa, siger jeg, og det vil jeg bevise
grant paa hans Skiendsels-Liv: han lagde Planen
til Hertugen af Glosters Død; han ægged'
hans for lettroende Fiender op, og altsaa
som feig Forrædder lod hans fromme Siel
udsvømme giennem blodige Vunders Sluser.
Hiint Blod, liig Abels ved sit Offer, raaber
fra Jordens tungeløse Huler op
til mig om Ret og strængest Tugtelse;
og med min hæderkronte Adels Værd,
døe skal jeg; eller tugte skal mit Sværd!

Kong Richard.

Hvor mægtig Ørneflugt hans Diervhed tager! —
Thomas af Norfolk, hvad har du at svare?

Norfolk.

O, lad min Konge vende bort sit Ansigt,
o, lad hans Øre være døvt en Stund,
mens jeg fortæller her hans Stammes Skiændsel,
hvorlunde Gud og Mand slig Løgner hade!

Kong Richard.

Mowbray! vort Dommerblik er upartisk:
var han min Broder, ja mit Riges Arving,
(som kun han er min Faders Broderson)
jeg sværger her ved Kongespirets Høihed:

slig nær Forvandtskab til vort hellige Blod
ham baaded' ei, og ledte ei et Haarbred
min faste Siel fra Retfærds-Banen ud;
Han er vor Undersaat, det est og du;
saa tael da uden Frygt, og freidig nu!

Norfolk.

Saa, Bolingbroke! dybt fra dit Hierte vælded'
Løgn af din falske Hals. De trende Parter
af det omtalte Forskud for Calais
betalte jeg hans Høiheds Folk pligtskyldigst:
den fierde Part beholdt jeg, med hans Villie,
saasom min Konge skyldte mig en Rest
paa en anselig Regning fra den Tiid
jeg hented ham sin Dronning hid fra Frankrig:
thi svælg Din Løgn! — Og nu om Glosters Død —
jeg slog ham ei, men, mig til Skam, vedstaaer,
at i hiin Sag jeg glemte Eed og Pligt. —
Hvad Eder angaaer, Hertug Lancaster,
I ædle Fader til min Avindsmand,
engang jeg lagde Eders Liv en Snare,
en Synd, som piner end min Siel med Nag:
men før jeg sidste Gang tog Sakramentet,
da skrifted' jeg det, og udtrykkelig
bad Eders Naade om Tilgivelse,
og fik den, haaber jeg. — See her min Brøde:
En Riddings Had er Resten kun af Klagen,

en troløs, en vanslægtet Høiforrædders;
det vil jeg selv paa Ridderviis bevise,
og kaster nu, til Tak for sidst, mit Pandt,
opblæste Høiforrædder! dig for Fode;
min Riddertro vil jeg besegle med
det bedste Blod i dine Hiertekamre:
Jeg beder Eders Høihed! frem min Sag,
i det I sætte flux vor Æres Prøve-Dag!

Kong Richard.

Harmtændte Riddere! lad mig Jer styre.
Rens Eders Galde uden Aareladen;
det foreskrive vi, skiøndt Læge ei;
Dybt Saar for dybe Indsnit baner Vei:
Forlader: glemmer, og hverandre favner!
vor Læge siger: „nu ei Aareladning gavner:"
Kom, Farbroer! lad os see, vi læge dette Saar:
med Norfolk taler jeg; til Eders Søn I gaaer!

Gaunt.

At mægle Fred er aflægs Graaskiægs Sag: —
Kast Norfolks Pandt, min Søn! og far i Mag!

Kong Richard.

Og Norfolk! kast I hans i

Gaunt.

Nu Henrik! nu?
jeg byder lydende, thi lyde du!

Kong Richard.

Kast, Norfolk! lyd, hvis du har kiær din Fred!

Norfolk.

Jeg, Konge! for din Fod mig kaster ned:
Kræv Liv og Blod, men ei min Skiændsel, Herre!
Liv, Blod tilhører dig; men Ridder-Ære,
dee herlig leve skal trods Død og Grav,
den aldrig jeg til Skiændsels-Brug hengav:
Anklaget, skiændet, revset her jeg staaer;
her giftig Klaffers Spyd mig gav et Banesaar,
det læger Balsom ei; men kun hans Hierte Blod,
som aanded' Giften ud!

Kong Richard.

Ha! trodsig-vilde Mod!
Giv Pandtet! — Løvens Magt giør Leoparden tam.

Norfolk.

Dens Spætter skiftes ei: — O, tag blot bort min Skam,
saa gier jeg flux mit Pandt. Det dyre, største Gode,
o Herre Konge! her paa denne Tumleklode
er Ære, reen for Plet; hvor den ei findes meer,
er Manden meer ei Mand, men kun et malet Leer.
Ja dyrest Ædelsteen, tidobbelt laaset ind,
er i et trofast Bryst et diærvt og dristigt Sind.
Min Ære er mit Liv, saa fast i det indbunden,

at, tages Æren bort, er Livets Glas udrunden.
Thi Konge! lad mig dievt for Æren nu bestaae:
i den jeg levet har, for den i Død vil gaae!

Kong Richard.

Kast, Frænde! Eders Pandt! vil I begynde?

Bolingbroke.

O Herren fri mig fra saa skiændeligt at synde!
Skal mig min Fader see berøvet Heltemod?
skal jeg fornedre feig mit høie Adelsblod
for denne Nidding? For med sligt et Saar
min Tunge skammeligt min Ridderære slaaer,
før den saa skiændigt taler, skal min Tand
den feige Lalsmand knuse ret paa Stand,
og blodig den til Spot i Mowbrays Ansigt spytte,
hvor Skiændsel boer saa godt, at aldrig den vil flytte!

(Gaunt gaaer.)

Kong Richard.

Vi fødtes ei til Bønner, men til Bud;
dog da vort Bud formaaer ei Fred at stifte,
saa stander, under Eders Livs Fortab,
I frem i Coventry St. Lamberts Dag;
Der Hadets gamle Tvist, som frisk endnu mon brænde,
skal eders gode Sværd og Lantser evig ende.
Forsones vil I ei, saa lad da Seir og Tab

forkynde Uret her, hist ægte Ridderskab. —
J, Marskalk! ordne Alt; Herolder did lad gaae,
at denne lille Krig kan skyndsomst Ende faae!
(De gaae.)

Anden Scene.

London. Et Værelse i Hertugen af Lancasters Pallads.

(Gaunt træder ind med Hertuginden af Gloster.)

Gaunt.

Ak, mit og Glosters nære Blodforvandtskab
opægger mig langt meer end Eders Skrig
til at staae op imod hans Mordere;
Men da nu Straffen ligger i de Hænder,
som ved Brøden, den vi ei kan ændre,
saa give vi vor Sag i Himlens Haand,
som, naar den seer paa Jorden Tidens Fylde,
vil regne Hevnens Ild paa Syndens Hoved.

Hertuginden.

Er Broderbaand dig da ei stærkere Spore?
Er i dit gamle Blod ei Gnist af Venskab?
Edvards syv Sønner, hvoraf du est een,
var som syv Flasker af hans hellige Blod,
som Grene syv, oprundne af een Rod.
Naturen har udtørret nogle af dem;
nogle af Grenene har Skiebnen fældet;
men Thomas, min Gemal, mit Liv, min Gloster, —

een Flaskefuld af Edvards hellige Blod,
en herlig Green udaf hans Konge-Stamme, —
er sønderbrudt, og spildt den dyre Saft;
er huggen af; dens Sommer-Løvpragt blegnet
for Avinds Haand, og blodig Morderøxe.
Ak, Gaunt! hans Blod var dit; den Seng, det Skiød,
den Kraft, den Form, som danned dig, den danned
og ham til Menneske. Du lever, aander;
dog est du dræbt i ham; du fuldelig
samtykker i din Faders Død, i det
du rolig seer din arme Broder døe,
som var et Billed af din Faders Liv.
Kald det ei Taalmod, Gaunt! det er Fortvivlen!
I det du taaler saa din Broder myrdes,
du viser Kongeveie til dit Liv,
og lærer Morderen at slagte dig.
Det, som hos ringe Mand vi kalde Taalmod,
er bleeg, kold Feighed i et Adels-Bryst.
Hvad skal jeg sige? — For dit Liv at sikkre,
det bedste er, min Glosters Død du hevner!

Gaunt.

Lad Himlen dømme her; thi Himlens Fuldmagt,
dens Sendebud og for dens Ansigt salvet,
aarsaget har hans Død: og var det Brøde,
da hævne Himlen det; men aldrig skal

jeg løfte Vredens Arm imod dens Tiener.

Hertuginden.

Hvor da, ak! hvor skal jeg min Sorrig klage?

Gaunt.

For Gud, som Enkers Stridsmand, Skiold og Værge.

Hertuginden.

Nu, ja! det vil jeg. — Gamle Gaunt, Farvel!
Du gaaer til Coventry, for der at see
vor Frænde kiæmpe med den grumme Mowbray:
O sid paa Herefords Spær, min Glosters Uret,
at det maa bore Slagter Mowbray's Bryst!
og svigter Lykken ved den første Dyst,
da tynge Mowbrays Synder saa hans Barm,
at det hans stolte Gangers Ryg maa brække,
og hovedkulds ham ind i Skranken kaste,
som uselt Kryb for vores Frænde Hereford. —
Far, Gaunt! nu vel! din fordums Broders Mage
i Sorrigs Selskab gaaer at ende sine Dage!

Gaunt.

Far, Søster, vel! til Coventry jeg maa:
Held stedse boe hos dig, som did med mig det gaae!

Hertuginden.

Dog tøv, endnu et Ord: —
hvor Sorrig rammer springer den tilbage,

ei ved sin hule Tomhed, men sin Vægt:
For jeg begyndte, Afskeed alt jeg tog,
thi synes Sorg skiondt endt, den endes ikke dog.
Hils kierligen min Broder Edmund York. —
See det er Alt: — nei, nei! endnu ei gaae;
skiondt det er Alt, I maa ei haste saa;
Jeg husker vist nok meer. Beed ham — ja hvad? —
At han i Plashy snart besøger mig;
Dog, York! hvad er vel der at see for dig?
kun tomme Værelser, og nøgne Vægge,
utraadte Fliser og en øde Borg!
Hvad Velkomst for dig? kun min bittre Sorg.
Thi hils ham blot; lad ham saa langt ei gaae
at søge Sorg, som boer i hver en Vraa:
jeg trøstiøs gaaer at døe, at ende Sorg og Møie;
mit sidste Livs-Farvel staaer i mit vaade Øie!

(De gaae.)

Tredie Scene.

Gosford Vang ved Coventry.

(Skranken er sat; man seer Kongens Throne: Herolder o. s. v. staae rede paa Plads.)

(Stormarskalken og Aumerle træde ind.)

Marskalken.

Nu, Lord Aumerle, er Henrik Hereford vabnet?

Aumerle.

Fra Top til Taa, og længes at fremstande.

Marskalken.

Og Hertug Norfolk dierv og dristig venter
blot Stævningsklangen af sin Modparts Trompet.

Aumerle.

Velan, saa staae de Stridende da rede,
og vente blot paa Majestætens Ankomst —
(Klang af Trompeter. Kong Richard træder ind, og tager Sæde paa Thronen. Gaunt og flere Edle følge, og tage saa deres Sæder. Der stødes i en Trompet uden for: da træder Norfolk ind i fuld Rustning, en Herold gaaer foran ham.)

Kong Richard.

Marskalk! adspørg hiin Stridshelt, hvi han fremstaaer
for os saaledes klædt i Jern og Plade:
Forlang hans Navn, og lad ham efter Sæd
da sværge paa sin Sags Retfærdighed!

Marskalken.

I Guds og Kongens Navn, sig hvo du est,
og hvi du kommer her i Ridder-Plade?
Mod hvem fremtræder Du? hvad er din Tvist?
Tael Sandhed ved din Eed og Ridderskab;

og saa beskierme Himlen og dit Mod dig.

Norfolk.

Mit Navn er Thomas Mowbray, Norfolks Hertug.
Jeg kommer hid, forpligtet ved min Eed,
(den Gud forbyde, Ridder skulde bryde!)
at værne om min Troskab og min Huldskab
mod Gud, min Konge og min Æt i Tiden,
mod Herefords Hertug, som anklager mig;
for ved Guds Naade og ved denne Arm,
min Æres Forsvar, at bevise ham
Forrædder mod min Gud, min Konge, mig:
Saa sandt mig hielpe Gud, jeg fægter ærligt!

(han tager sin Plads.)

(En Trompet lyder. Bolingbroke træder ind i Rustning. En Herold gaaer foran ham.)

Kong Richard.

Marskalk, adspørg hiin Riddersmand i Rustning,
hvem han mon være, hvi han kommer hid,
saaledes krigersk klædt i Jern og Plade?
og formelig, altsom vor Lov befaler,
forhør ham om hans Sags Retfærdighed.

Marskalken.

Hvad er dit Navn? og hvi fremstander du
her for Kong Richard i hans høie Skranke?
Mod hvem fremtræder du? hvad er din Tvist?
Saa sandt dig hielpe Gud, tal Sandhed, Ridder!

Bolingbroke.

Henrik af Hereford, Lancaster og Derby
er jeg, som væbnet staaer, for at bevise
ved Himlens Naade og mit Mod i Skranken
paa Thomas Mowbray, Hertugen af Norfolk,
at han Forrædder er høist fuul og farlig
mod Gud i Himlen, Kongen og mod mig;
Saasandt mig hielpe Gud, jeg fægter ærligt!

Marskalken.

Ved Dødsstraf understaae sig Ingen nu
formastelig at nærme sig til Skranken,
Marskalken, og de Embedsmænd undtagne,
som efter gammel Skik skal ordne Kampen!

Bolingbroke.

Lord Marskalk, lad mig kysse Kongens Haand,
og for Hans Majestæt mit Knæ nedbøie;
for jeg og Mowbray ligne tvende Mænd,
der love lang og mødig Pilgrimsvandring:
thi sige vi høitideligt Farvel
og huldt god Nat enhver til sine Venner.

Marskalken.

Den Klagende formelder ydmygst Hilsen
og Bøn om Afskeeds-Kys paa Kongens Haand.

Kong Richard.

Vi stige ned og tage ham i Favn.

Min Frænde! Er Retfærdighed din Sag,
saa krone Seir din stolte Kamp i Dag.
Farvel, mit Blod! men hvis i Dag det flød,
begræde torde vi, men hevne ei, din Død.

Bolingbroke.

O Gud! vanhelliger ei Eders ædle Taarer
for mig, hvis Mowbrays Spær i denne Kamp mig saarer;
saa dievt som Falkens Flugt paa ringen Fugl nedslaaer,
saa trøstningsfuld jeg her til Dyst med Mowbray gaaer.

(til Stormarfalken.)

Min hulde Herre! Nu Farvel til Eder; —
Farvel, min ædle Frænde, Lord Aumerle; —
Ei syg jeg er, skiøndt har jeg Sag med Døden,
men rask og ung og frisk som Morgenrøden. —
Som Giest det Sødeste ved Gildets Ende nyder,
saa jeg det kiæreste tilsidst Farvel nu byder:

(til Gaunt.)

O du, den jordiske Skaber af mit Blod —
hvis evig unge Aand, i mig gienfødt,
med tofold Kraft mig hæver, for at gribe
den Seierskrands, som overskygger mig: —
Giv Styrke til min Rustning med din Bøn;
med din Velsignelse hærd Landsens Ød,

at den maa trænge giennem Mowbrays Pantser,
og friſk opblanke, Johan Gaunt, dit Navn
ſelv i din Henriks raſke Ridderſærd!

Gaunt.

Gud give Lykke til din gode Sag!
Vær ſnar, ſom Lynet, i Udførelſen;
dobbelt fordobblede lad dine Slag
ſom Tordenſtraalen falde knuſende
ned paa din dødelige Fiendes Hielm:
Friſk op! Vær ſtærk og lev, du unge Blod!

Bolingbroke.

Mig ſkiærmer nok St. George, og Uſkylds Mod!
(han tager ſit Sæde.)

Norfolk.

Hvordan end Himlen eller Lykken kaſter
mit Lod, da lever eller dør en Ridder
oprigtig, ærlig, tro Kong Richards Throne;
aldrig har Fange med ſaa freidigt Hierte
afkaſtet Fængſels-Lænkerne, og hilſet
den gyldne Friheds Favn, ſom nu min Aand,
fryddandſende og jublende ſig gotter
til Tvekamps Gildet med min ſvorne Fiende. —
Stormægtigſte Konge! Riddere, modtag
mit Ønſke om mangt ſeirſæl Aar og Dag:
Som til et Skaktavls-Bord, ſaa fro og bold
gaaer jeg til Kamp, thi Retfærd er mit Skiold.

Kong Richard.

Farvel, Lord Norfolk! da; — jeg skuer nøie,
der lyser Mod og Dyd ud af dit rene Die. —
Befal nu Kampen, Marskalk! og begynd!
(Kongen og de Adle træde tilbage til deres Sæde.)

Marskalken.

Henrik af Hereford, Lancaster og Derby,
modtag dit Spyd, og Gud beskierme Retten!

Bolingbroke (reiser sig.)

Stærk, som et Taarn, i Haab, jeg siger: Amen!

Marskalken.

Bring dette Spyd til Thomas, Norfolks Hertug!

Første Herold.

Henrik af Hereford, Lancaster og Derby
staaer her for Gud, sin Konge, og sig selv;
Skurk vil han hedde, om han ei beviser,
at Thomas Mowbray, Norfolks Hertug, er
Forrædder imod Gud, mod Kongen, ham;
han stævner ham, at træde frem til Kamp.

Anden Herold.

Her stander Thomas Mowbray, Norfolks Hertug;
Skurk vil han hedde, om han ei beviser,
i det han værger for sin egen Ære,
Henrik af Hereford, Lancaster og Derby
er troløs mod sin Gud, sin Konge, ham:
han fremstaaer bold, af egen Drift og Hu,

og venter blot paa Tegn til at begynde.

Marskalken.

Kling da, Trompeter; og til Kamp, I Kiæmper!

(Trompeterne blæse Kamp-Signal.)

Hold inde! Kongen har sin Stav nedkastet!

Kong Richard.

Lad begge flux nedlægge Hielm og Landse,
og atter vende om til deres Sæde: —
I følger os: — og lad Trompeter klinge,
mens vi forkynde dem hvad vi beslutte!

(længe udholdende Trompetklang.)

(til de Stridende.)

Træd hid!
Og hør hvad med vort Raad vi har besluttet!
at ei vort Riges Jordbund skal besudles
med dette dyre Blod, den selv opfostred',
da vore Øine hade Rædselssynet
af Brødres Saar ved Broders Sværd opløiet;
og da vi troe, at ørnevinget Stolthed
samt himmelstræbende Ærgierrighed,
og Nid, som skyer en Sidemand, Jerægger
at vække Freden, der i Landets Vugge
med Barnets søde, stille Hvile sover,
som skræmmet op ved Trommens høie Hvirvler,
ved Krigstrompetens hæse Skrald, og Bragen
af vreden Staal mod Staal bortskræmmes vilde,

liig fagren Sangfugl fra vor stille Grændse,
og faae os til i Broderblod at vade; —
saa lyse vi Jer bort fra Land og Rige: —
J, Hereford! under Straf af Død skal ei,
før Somm're ti har prydet vore Marker,
gienhilse vore skionne Kongeriger,
men vandre Landsforvistes fierne Stier!

Bolingbroke.

Skee Eders Villie: det en Trøst dog er, —
den Soel, som varmer Jer, den lyser ogsaa der;
den gyldne Ild, som skinner her til Lands,
paa den Forvistes Vei skal ogsaa sprede Glands.

Kong Richard.

Dig, Norfolk! forestaaer en haardere Dom,
som jeg fast nødig og uvillig fælder:
Den trøge Times Gang skal ei bestemme
din Landsforviisnings endeløse Grændse; —
Jeg, under Dødsstraf, dig forkynder her
et haabløst Ord: „Du vender ei tilbage!"

Norfolk.

En grusom Dom, min Herre og min Konge!
fra Eders Høiheds Mund mig heel uventet: —
en bedre Løn end sligt et Ulivs-Saar,
end at udkastes under vilden Skye
har jeg dog nok fortient af Eders Haand.
Det Spreg, i fyrgetive Aar jeg lærte,

mit gode Engelsk maa jeg nu forglemme:
Min Tunge baader mig fra nu saa lidet,
som Gige eller Harpe uden Strænge,
som kunstrigt Strængeleeg, der laases ind,
eller antvordes i en Haand, der kiender
ei Grebet til at faae det til at klinge.
I fængslet har min Tunge i min Mund
med dobbelt Gitter for af Tand og Læber,
og dum, ufølsom, dorsk Uvidenhed
er Fangefogeden I sætter hos mig.
Jeg er for gammel nu til Ammestuen,
for gammel til paa nye at gaae i Skole;
hvad er din Dom da vel? kun maalløs Død,
i det du Modersmaal at aande mig forbød.

Kong Richard.

Nu nytter Klynken ei; afsagt er alt vor Dom,
og efter Dommersprog for sildig Klage kom!

Norfolk.

Fra Fædrelandets Lys jeg saa da bort mig vender
til Skygger, hvor mig Mulm og evig Nat omspænder.

(vil gaae.)

Kong Richard.

Vend om, og tag en Eed med! lægger paa
mit Kongesværd de landsforviste Hænder;
sværg ved den Pligt, I skylde Gud, (vor Andeel

i Eders Pligt forvise vi med Eder)
at holde Eden, som vi Jer paabyde: —
I aldrig maae, saasandt Jer hjelpe Gud!
i Eders Landsforvisning knytte Venskab,
ei vende Eders Hine til hinanden,
ei skrive, lade hilse, eller dæmpe
hiin Storm af Eders hiemmefødte Had;
ei heller mødes, efter oplagt Raad,
for at opspinde og udføre Ondt
mod os, vor Stat, vort Folk og Kongerige.

Bolingbroke.

Det sværger jeg!

Norfolk.

Og jeg at holde Alt!

Bolingbroke.

Norfolk, min Avindsmand! saavidt Dig angaaer; —
hvis Kongen havde tilladt, vandred' nu
alt een af vore Siele høit i Luften,
forviist fra dette skrøbelige Beenhuus,
som nu vort Kiød og Been forvises Landet:
Skrift dit Forrædderie, før bort du flyer;
da du har langt at gaae, saa bær ei med dig
den svare Byrde af et skyldigt Hjerte!

Norfolk.

Nei, Bolingbroke! saafremt jeg var Forrædder,
saa slettes ud mit Navn af Livsens Bog,

saa vorde jeg, som her, forviist fra Himlen!
Men hvad du est, veed Himlen, du og jeg;
og snart tør Kongen vel bejamre det: —
Farvel, min Konge! feil Vei gaaer jeg ei;
undtages dette Land, er Jordens Kreds min Vei.
(gaaer.)

Kong Richard.

Farbroer! i dine Øines Speile seer jeg
dit knuste Hierte: dette Sørgespyn
har af din Søns Forviisningsaars Tal revet
de fire ud.
(til Bolingbroke.)
Sex frosne Vintre ende:
Velkommen da igien til Fædreland, min Frænde!

Bolingbroke.

Hvor lang Tiid ligger i det korte Ord!
See! fire Vintres Gang, see, fire muntre Vaar
forsvinde i eet Ord: sligt Kongers Mund formaaer.

Gaunt.

Tak, Konge! at af Gunst for mig du korter
de fire Aar af Henriks Landsforviisning;
men liden Baade høster jeg derved;
thi før de sex Aar, han skal hist tilbringe,
har vexlet deres Maaner, deres Skifter,
er alt min Lampe tør, dens Væge slukt,

er alt mit Blik i endløst Mulm tillukt:
mit Livslys er kun kort; ak snart det vil udbrænde,
og ei i Dødens Nat jeg kan min Søn gienkiende.

Kong Richard.

Ei! Farbroer! mange Aar end vente dig.

Gaunt.

O Konge! et Minut kanst du ei skiænke mig:
vel korte mine Dage af med Sorgen;
men ikke laane mig en Dag i Morgen;
vel hielpe Tiden rynke mig: men ei
du Rynker standse kan paa deres Pilgrimsvei;
Dit Ord hiin borger for min Død tillige;
men døer jeg, Aandedræt mig kiøber ei dit Rige.

Kong Richard.

Din Søn forvistes efter Raadsbeslutning,
hvortil din Tunge ogsaa gav sin Stemme:
hvi nu see suurt til en retfærdig Dom?

Gaunt.

Tidt smagte sødt, hvad at forbøie suurt bekom:
Du satte mig til Dommer: hvorfor ikke
bødst du mig see hans Sag med Faderblikke?
Og var han fremmed, ei min Søn, mit Blod,
for Retten Raade sikkert gaae jeg lod:
Jeg meente Klaffer saa at lægge øde,
og ved min Dom mig dømte selv til døde.
For haard — saa vented' jeg man skulde sige —
den Fader var, som Søn forviste Land og Rige;

men Ingen standsede min Tunges trungne Røst,
og saadan har jeg tabt min Alders Fryd og Trøst!

Kong Richard.

Far, Frænde vel: — Nu Farbroer byd ham gaae:
sex Aar forvises han; vort Kongebud skal staae!
(Klang af Trompeter. Kong Richard gaaer med sit Følge.)

Aumerle.

Far, elskte Frænde! vel: — hvad Læben ei kan sige
det melde skriftligt Ord fra fremmed Land og Rige.

Marskalken.

Jeg siger ei Farvel, thi jeg vil ride
til fierneste engelsk Strand ved Hertug Henriks Side.

Gaunt.

Hvi spører du paa dine Ord som Skatte,
og ei giengielder dine Venners Hilsen?

Bolingbroke.

Jeg har for faa til Afskeed her at tage,
saafremt min Tunge skulde redelig
udrede Smertens Skatte i mit Hierte.

Gaunt.

Din Sorg er blot din Fiernhed for en Tiid.

Bolingbroke.

Er Glæden fiern, er Sorgen nær, hiin Tiid!

Gaunt.

Hvad er sex Vintre? snarlig de forsvinde.

Bolingbroke.

For glade Folk, men Sorg giør Aar af Timer.

Gaunt.

Kald det en Reise, som du giør for Lyst.

Bolingbroke.

Mit Hierte sukker, naar jeg saa det digter,
og finder det en tvungen Pilgrimsgang.

Gaunt.

Betragt din mødige, din mørke Vandring
fast som en Folie, hvori du engang
din Hiemkomsts klare Ædelsteen indfatter.

Bolingbroke.

Nei, hvert et mødigt Fied vil snarere
paaminde mig, hvor langt jeg vandrer fra
hvad meer end Ædelsteen og Guld jeg skatter.
Maa jeg ei længe staae i Drengelære
paa fierneſt Vandring, og naar Alting endes
og jeg er fri, hvad kan jeg broute af,
undtagen, at som Svend jeg tiente Sorgen?

Gaunt.

Hvert Sted, som Himlens Øie vogter paa,
er for den Vise tryg og salig Havn.
O lær din Nød at see med slige Øine:
Nød er den kraftigste af alle Kræfter.

tænk ei, din Konge landsforviiste dig,
men Kongen du: Sorg sidder dobbelt mægtig,
hvor den formærker, at den bæres svagt.
Reis! siig, du est sendt af mig at søge Ære,
og ei forviist af Kongen: tænk her hænger
en Landsaersoet i Fædrelandets Himmel,
og at du flygter til en bedre Luft;
Alt hvad du elsker, indbild dig, det ligger
hist hvor du gaaer, ei her hvorfra du kommer.
Betragt Sangfuglene, som dit Capel,
og grønnen Vang som herlig strøede Høisal;
hvert Blomster som en yndig Møe, hvert Trin
som Trin i Takt til Dandsens muntre Toner;
thi Sorgens Tand, min Søn! der trænger dybt
ei ind,
hvor Sorg man freidigen slaaer hen i Veir og
Vind.

Bolingbroke.

O, hvo kan holde Ildglød i sin Haand,
blot ved at tænke sig det frosne Jisfield?
hvo sløve Hungerens den skarpe Tand,
blot ved at tænke sig et Herregilde?
Hvo vandre nøgen i Christmaaneds-Snee,
blot ved at minde sig Skiærsommers Varme?
Ak nei, nei! Følelsen af svundet Gode

forstørrer Følelsen kun af det Værre;
og Sorgens Tand da allermeest fortærer
naar dybt den æde kan, og ei dens Rod man
skiærer.

Gaunt.

Kom, kom, min Søn! jeg følger dig paa Vei:
var jeg saa ung som du, jeg nsled ei!

Bolingbroke.

Farvel da, England! elskte Land, farvel!
min Moder og min Amme, som end bær' mig!
hvor end jeg vandrer, stolt jeg sige kan: —
skiøndt Landsforviist jeg er en ægte engelsk Mand!
(De gaae.)

Fierde Scene.

London. Sal i Kongens Borg.

Kong Richard træder ind; Bagot, Green og Aumerle følge ham.

Kong Richard.

Vel mærkede vi det: — Aumerle, hvor langt
ledsaged' I den kongelige Hereford?

Aumerle.

Den kongelige Hereford — som I siger —
jeg fulgte blot til næste Kongevei:

Kong Richard.

Og derpaa flød en Taarestrøm til Afskeed?

Aumerle.

Nei! ei hos mig: dog blæste just Nordosten
i samme Stund heel skarpt i Ansigtet;
den skar i Øinene, og slumped til at
udpynte falsken Afskeed med en Taare.

Kong Richard.

Hvad sagde vores Frænde, da I skildtes?

Aumerle.

Farvel:
Og da mit Hierte lysted ei, min Tunge
vanhelliged' Ordet saadan, fandt jeg paa
at eftergøgle slig en Sorg, at Ordet
i Sorgens dybe Grav begravet syntes.
Ja! — havde mit Farvl forlænget Tiden,
og føiet Aar til hans Forviisnings Dage,
han havde faaet Farvel i Skokketal;
men da det ei gik an, saa fik han intet.

Kong Richard.

Han er vor Frænde; dog vi tvivle paa,
naar Tiden hiem ham fra Forviisning kalder,
om og til sine Venner hiem han kommer. —
Vi, Bushy, Tagot her, og Green bemærked'
hvor høflig han med ringe Folk sig treede; —
Hvordan han trængte dybt ind i deres Hierter

ved ydmyg og fortrolig Venlighed;
hvordan han sødsled' Artighed paa Træller,
vandt Gunst hos Haandværksfolk ved sledske Smiil,
ved Taalmod i sin Skiebne, fast som vilde
han landsforvise deres Gunst med sig.
Han letter Hatten for en Fiskerkierling;
og byder ham en Vognmandskarl: „Guds Fred!"
strax yder han det smidige Knæes Tribut,
og siger: „Tak, du Landsmand! Tak, min Ven!"
ret som vort England var hans Arv og Eie,
og han vort Riges nærmeste Forhaabning.

Green.

Vel! han er styrtet, og med ham hans Planer!
men hvad Rebellerne i Irland angaaer,
min Konge! da maa tages rask Beslutning,
før længer Nølen Midler skaffer dem
til Fordeel og til Eders Høiheds Skade.

Kong Richard.

Vi selv gaae med i denne Orlogsfærd:
men Pengekisten, som ved Hoffets Storhed
og ved vor Gavmildhed er bleven let,
os nøder til at bortforpagte Riget.
Indtægten deraf skal bestride Sagen
vi nu har for: forslaaer det ei, da skal
Forvalterne her hiemme faae Blanketter,
hvori, saasnart en Riigmand de opspore,

de flux indføre ham for store Summer,
og sende os dem strax til vores Nødtørft;
thi vi maae nu paa Stand afsted til Irland.

(Bushy træder ind.)

Hvad godt Nyt, Bushy?

Bushy.

Den gamle Gaunt er farlig syg, min Konge!
han blev det pludselig, og har sendt Ilbud,
for Kongen end om eet Besøg at bede.

Kong Richard.

Hvor ligger han?

Bushy.

I Ely-House.

Kong Richard.

Gid Himlen nu indskyde maa hans Læge
at hielpe ham i Graven ufortøvet:
thi Foeret i hans Kufferter skal skaffe
Soldaterkioler til de irske Krige:
kom, Riddersmænd! vi ile flux til ham;
dog, give Gud, vi komme maae for silde!

(De gaae.)

Anden Act.

Første Scene.

London. Værelse i Ely-House.

Gaunt, liggende paa en Løibænk. Hertugen af York og Flere staae omkring ham.

Gaunt.

Vil Kongen komme, at min sidste Aande
maa vorde vise Raad til flygtig Ungdom?

York.

Qvæl Jer ei selv, anstræng ei Eders Aande;
thi Raad ei finder Indgang i hans Øre.

Gaunt.

O jo; man siger Døendes Tunger vække
Opmærksomhed, liig dybe Harmonier:
hvor Ord er sieldne trænge de til Hierte,
thi Sandhed aander den, som aander kun med Smerte:
u, som forstummer snart, hans Ord man lytter paa

med mere Lyst end raskken Ynglings Tale:
Vort Liv forglemmes, ei vor Dødsstund saa:
Musikkens sidste Klang, Soel, som vil dale
indpræger sig, liig sidste Sødmes Smag,
i Mindet dybere end længst forsvunden Sag.
I Live Richard ei min Varsel vilde høre;
maaskee min Svanesang tør aabne end hans Øre.

York.

Nei, det er stoppet til af Smigers Lyd,
af Priis for Konge-Glandsen; ogsaa findes
vellystige Qvæder, til hvis giftige Tone
det aabne Ungdoms-Øre stedse lytter;
Sagn fra det stolte Velklands Sæd og Moder,
hvis Sæder vores dorske Abefolk
i skiendig Efterligning efterhalter:
hvor ruger Verden ub en Daarlighed,
(er den blot nye, hvor nedrig siger intet,)
som hvidskes ikke flux, i Kongens Øre.
For sildigt kommer Raad: den Mand ei hører,
hvis Villie mægtig sig mod hans Fornuft opprører:
Viis ham ei Vei; han selv vil vælge Vei:
til Aande trænger du, thi spild din Aande ei!

Gaunt.

Jeg er, som en Prophet af Gud indblæst,
og dønde jeg spaaer saaledes om ham:
Hans vilde Suus og Duus kan ei vedvare;

thi heftigst Ild sig snarligst selv udbrænder;
Støbregnen varer, Tordenbygen ei;
hvo aarle sporer Hast, for aarle trætter;
for graadig Æden qvæler Æderen;
og Hovmod, hiin umættelige Rovfugl,
sig selv angriber, har den ædt sit Forraad! —
Den Kongers Kongestoel; den kronte Øe,
det Majestætens Land, det Martis Sæde,
det andet Eden, det Halvparadiis,
det Fort, Naturen bygged' for sig selv
mod Soet, mod Smitte og mod Krigens Haand,
den lykkelige Slægt, den lille Verden,
ja den Smaragd, i Sølverhavet fattet,
der tiener den, fast som en Muur, og Bolværk,
fast som en Grav, der værner trindt om Huset,
mod mindre lykkelige Landes Avind;
den salige Plet, det Rige, England, Amme
og Fosterskiød for kongelige Konger,
ved Æt høist frygtede, ved Byrd høist ædle,
navnkundige for christen Heltedaad
og ægte Ridderskab, saa fiernt fra Hiemmet,
som Graven i det blinde Jødeland,
hvor Frelseren, Mariæ Søn var nedlagt; —
det dyre Sieles dyre, dyre Land,
saa dyrebart, berømt i hele Verden,
er nu — ja døende jeg siger det —

er nu bortpagtet lig en usel Avlsgaard; —
England, indbunden i et Seiershav,
hvis Klippestrand tilbageslaaer hvert Stormløb
af den misundelige vaade Havgud,
indbunden er i Skiendsel nu, med Klakker
af Blæk paa raadne Eselshuds-Traktater:
hiint England, vant at seire over andre,
har ved sin Skiendsel nu sig selv beseiret:
O, bortveeg med mit Liv Forsmædelsen,
hvor salig var da ei min nære Død!

(Kong Richard og Dronningen træde ind; med dem Aumerle, Bushy, Green, Bagot, Ross og Willoughby.)

York.

Der Kongen er: vær blid imod hans Ungdom;
thi hidsigt Føl som tirres, meer end raser.

Dronningen.

Hvor gaaer det, ædle Farbroer Lancaster?

Kong Richard.

Ei! frisk op, Mand! hvor gaaer det gamle Gaunt?

Gaunt.

Ja rigtig: gamle Gaunt, som meer ei gantes.
For England — som det sover — har jeg vaaget;
og Nattevægteren blier mørk som Natten.
Den Fryd, som bringer Fædre til at smile,
den maa jeg savne: Smiil fra Sønnens Ansigt:

den togst du mig: nu aldrig meer jeg gantes,
undtagen med min Grav, hvis hule Hvælving
indslutter de henfarne Gaunters Been.

Kong Richard.

Og driver Syg saa Ordspil med sit Navn?

Gaunt.

Nei! Jammer spøger, for sig selv at spotte.
Da du mit Navn vel dræbe vil med mig,
saa spotter jeg det nu, just for at smigre dig.

Kong Richard.

Skal de, som døe, da smigre dem, som leve?

Gaunt.

Nei de, som leve, smigre dem, som døe.

Kong Richard.

Og du, som døer, du smigrer mig dog nu?

Gaunt.

O nei! du døer, skiøndt jeg er sygere end du.

Kong Richard.

Jeg aander karsk og sund, og seer dig slet.

Gaunt.

Han, som mig skabte, veed: jeg seer dig slet:
slet, thi mig selv jeg seer, og seer dig slet.
Din Dødseng er ei mindre end dit Land,
hvori du ligger syg paa Navn og Rygte;
og, uforsigtige Syge! som du est,
betroer det salvede Legeme til Kuur

hos samme Læger, som først saared' dig:
See, tusind Smigrere stode i din Krone,
hvis Omkreds er ei større end dit Hoved:
og dog, indspærred' i det lidet Rum,
har de bortfraadset dig dit Land. — O havde
din Oldefader, med propheтisk Øie,
seet, hvor hans Sønns Søn skulde lægge øde
hans Sønner: langt fra dig han vilde holdt
din Skiendsel, sat Dig af, før du blev indsadt;
Du, indsadt nu, for selv dig at afsætte!
Ja, Frænde! var du Verdens Konge, var det
dog Skiændsel dette Land at bortforpagte:
men, for al Verden! dette Land kun har du;
og dobbelt Skiændsel da det saa at skiænde:
Fæster af England est du nu, ei Konge:
See Lovens Magt er Lovens Træl, og du —!

Kong Richard.

— og du en fiantet Daare, halv forrykt,
stolt af det Fribrev dig en Feber giver,
formaster dig med frossent Varsels-Præk
at gisre bleeg vor Kind; vort Kongeblod
med Harm' at drive fra sit fødte Sæde. —
Nu, ved min Thrones Høihed! varst du ei
en Broder til den store Edvards Søn,
den Tunge, som saa hvirvler i dit Hoved,
dit Hoved hvirvled' fra din frække Skulder.

Gaunt.

O spar mig ei, min Broder Edvards Søn!
fordi jeg var hans Faders Edvards Søn:
hiint Blod, liig Pelikanen, har du alt
udtappet, og i Sviir og Ruus nedsvælget:
Min Broder Gloster, den tro gode Siel,
(hvem Gud blandt Himlens salige Siele glæde!)
kan være et Beviis og gyldigt Vidne,
at ei du skyer at spilde Edvards Blod:
Træd kun i Forbund med den Soet jeg har,
og lad din Haardhed, liig nedbøiet Alder,
afmeie flux et længst alt visnet Blomster;
Lev i din Skam; døe ei din Skam med dig! —
Dig Bødler vorde skal eengang de Ord af mig.—
Mig nu i Seng, saa til min Grav I bære:
og leve kun hvo end besidder Gunst og Ære!

(Gaunt bæres ud af sit Følge.)

Kong Richard.

Og døe hvo Alderdom og Alders Nykker har!
af begge har du fuldt; thi kun til Graven far!

York.

Jeg beder Eders Majestæt, tilregne
hans Alderdom og Sygdom disse Ord:
Ved Gud! han elsker Jer, og holder Jer i Ære,
som Henrik Hereford med, hvis her han end mon
være.

Kong Richard.

Ret! ret! jeg Hereford vist og ham er lige kiær;
de lige kiære mig: — Alt være som det er!

(Northumberland træder ind.)

Northumberland.

Min Konge! gamle Gaunt formelder Jer sin Hilsen.

Kong Richard.

Hvad siger han?

Northumberland.

Han har sagt, hvad han siger:
hans Tunge er et streng'løst Instrument:
Ord, Liv og Alt for gamle Gaunt er endt.

York.

Ak! var det endt for mig endnu den Dag i Morgen!
thi ender Døden alt, saa ender den og Sorgen!

Kong Richard.

Fuldmoed Frugt falder først; saa her det gaaer:
hans Pilgrimsgang er endt; vor Bane foreståaer.—
See, nok herom! Nu til vor Krig i Irland:
vi kue maae de raae Vildhoveder,
der trives, Gift liig der, hvor anden Gift
foruden den ei undes Ret at leve:
Og, som hiin store Sag Bekostning kræver,
gior vi til Hjelpeskilling nu Beslag
paa Sølvtøi, Penge, Renter, Huusgeraad,

som vores Farbroer Gaunt var Eier af.

York.

Hvor længe taaler jeg? Ak York! vil du
af kierlig Pligt end døie Vold endnu?
Ei Glosters Død, ei Herefords Landsforviisning,
Gaunts Revselse, Englands særskildte Klager,
ei Hindringen for arme Bolingbrokes
Formæling, heller et min egen Skiændsel,
har nogentid min Kind fortrakt, ei vendt
et rynket Bryn hen paa min Konges Ansigt.
Jeg er den sidste nu af Edvards Sønner:
din Fader Prinds af Wales var den første:
I Slag var aldrig Løve mere vild,
i Fred var aldrig taaligt Lam saa mild,
som denne unge fyrstelige Herre:
du har hans Ansigt: just saa saae han ud,
da han i dine Aar fuldvoren stod;
men naar han rynked' Bryn, var det mod Fransk-
mand
og ei mod Ven: hans ædle Hænder vandt
hvad de gav ud, og gav ei ud det Guld,
hans Faders Seiershænder havde vundet:
hans Haand var reen for Slægts og Frænders Blod,
men rød af Blod af Slægts og Frænders Fiender.
O Richard! York er alt for moed i Hu,
han giorde ellers aldrig Sammenligning!

Kong Richard.

Ha, Farbroer! hvad er det?

York.

O, Herre Konge!
tilgiv mig, hvis I vil; hvis ei, vil jeg
I ei tilgiver mig: jeg er tilfreds. —
Gisr I Beslag paa, river I til Jer
forviste Hereforde Fyrsteherligheder?
Er Gaunt ei død, og lever ikke Hereford?
Var Gaunt ei retviis? er ei Henrik tro?
Fortjente hiin en Arving ei at have?
er ei hans Søn en Arving høist fortient?
Tag Herefords Rettighed, og tag fra Tiden
dens Privilegier og vante Ret;
lad Morgen da ei følge paa i Dag;
Vær ei dig selv; thi hvordan est du Konge?
om ei ved lovlig Arvefølges Orden?
Ved Gud! (forbyde Gud at jeg spaaer sandt!)
Anmasser I ulovligt Herefords Ret,
indkalder Naadebrevene han har
til ved sin Fuldmagt at ansøge om
sit Lehn; afslaaer I hans tilbudne Hylding;
I drager tusind Farer paa Jert Hoved,
I tabe tusinde hengivne Hierter;
min ømme Taalmod driver I til Tanker,
som Borgertro og Ære ei kan tænke.

Kong Richard.

Tænk hvad I vil; Beslag vi gjøre paa
hvad Sølv, hvad Guld, hvad Gods og Land han
eie maa.

York.

Ei vil jeg være hos: Farvel, min Konge!
hvad heraf flyde tør, det siger ingen Tunge:
Dog een Ting veed jeg grant: ad Sletheds Vei,
til hvad er Held og Godt man langer ei!
(gaaer.)

Kong Richard.

Gaae Bushy, strax til Greven af Wiltshire,
byd ham at møde os i Ely-House,
og rygte denne Sag. I Morgen aarle
gaae vi ad Irland: det er høi Tiid troer jeg:
I vor Fraværelse beskikke vi
vor Fårbroer York til Statholder i England;
retviis han er og var os stedse huld.
Kom, Dronning! Vi i Morgen skilles maae;
Vort Ophold her er kort; thi lad det glad bortgaae!
(Klang af Trompeter. Kongen, Dronningen, Bushy,
Aumerle, Green og Bagot gaae)

Northumberland.

Nu — Hertug Lancaster er død, I Herrer!

Ross.

Og lever end; thi nu er Sønnen Hertug.

Willoughby.

Dog blot af Navn; men ei i Gavn.

Northumberland.

I begge,
hvis Retten fik sin Gang.

Ross.

Mit Hierte svulmer;
men briste maa det i sin Taushed, før
den frie Tunge letter det sin Byrde.

Northumberland.

Nei! tael du frit; og gid hans Tunge visne,
som eftertaler dig, for dig at skade!

Willoughby.

Angaaer det Hereford hvad du vilde sige?
hvis saa, da frit og frank frem med det, Mand
klinkt er mit Øre Godt for ham at høre.

Ross.

Nei intet Godt, som jeg kan gjøre for ham,
hvis ei I kalde godt, at ynke ham,
hvis Fædrearv ham røvet er og plyndret.

Northumberland.

Ved Himlen! det er Skam, slig Uret døies
mod ham, en Prinds af Blodet, og mod mange
af Adelsæt i vort dybtsunkne Rige.
Ei Kongen er sig selv; han ledes skiændigt

af Smigrere, og hvad de hvidske ham
i Øret, blot af Had imod os Alle,
vil Kongen sætte strængelig i Værk
mod os, imod vort Liv og vore Slægter.

Ross.

Ved svare Paalæg har han plyndret Folket:
og tabt dets Hierte, pengestraffet Adel
for gammel Kiv, og reent tabt sammes Hierter.

Willoughby.

Og nye Udpresninger opfindes daglig:
som tvungne Laan, og Gaver, og Gud veed hvad;
men hvad, i Herrens Navn! vil Enden blive?

Northumberland.

Ei Krig har slugt det: thi han har ei kriget;
men skammeligen ved Contrakter henslængt
det som hans Fædre vandt med blodige Fingre:
han har ødt meer i Fred end de i Krige.

Ross.

Greven af Wiltshire har forpagtet Riget.

Willoughby.

Og Kongen, som en Kræmmer, giort Fallit.

Northumberland.

Fordærv og Skiændsel hænger over ham.

Ross.

Han har ei Penge til de irske Krige,
uagtet Alskens Paalæg, uden ved

at plyndre den forviste Hertug Hereford.

Northumberland.

Hans ædle Frænde! — Ha, vanartede Konge! —
Men frygteligt hiin Storm vi høre orgle,
og søge dog ei Lye at undgaae Stormen;
see Vinden sætte hart i vore Seil,
og stryge ei, men døe paa Trøst og Fromme.

Ros.

Vi see det Skibbrud, som vi selv skal døie,
og uafvægelig er Faren nu,
fordi vi døie Grunden til vort Skibbrud.

Northumberland.

Ei saa! selv giennem Dødens hule Hine
jeg skimter Liv see frem; men tør ei sige,
hvor nær vor Trøstens Tidende mon være.

Willoughby.

Jo! aabne os dit Bryst, som vi dig vort.

Ros.

Tael frit og freidigt kun, Northumberland!
Vi tre er' kun dig selv, og hvad du taler,
er Tanker blot for os: derfor tael freidigt!

Northumberland.

Nu da: — Jeg hør fra Port le Blanc, en Bugt
i Frankrig, faaet Underretning om,
at Henrik Hereford, samt Reignold Lord Cobham,

(en Søn af Richard, Greve af Arundel)
nys flygtet fra Hertugen af Exeter,
hans Broder, forhen Erkebisp i Canterbury,
Ridderne Thomas Erpingham, John Ramston,
John Norbery, Robert Waterton, Francis
Quoint, —
at de vel rustet af Bretagnes Hertug
med otte Orlogsmænd, tretusind Krigsfolk,
belave sig herhid i største Hast,
og haabe snart at naae vor nordre Strand.
Vel alt de stod der, lured' de ei paa
den Stund, da Kongen drager bort til Irland.
Hvis nu vi skal afryste Slave-Aaget,
igienbefiedre Rigets brudte Vinge,
indfrie fra Pantebod en plettet Krone,
afvidske Støvet paa det gylne Spiir,
at Majestætens Høihed selv sig ligner,
saa følger mig i Hast til Ravenspurg;
men tvivler, frygter I at giøre saa,
da bliver, tier blot: jeg selv vil gaae.

Ross.

Til Hest! til Hest! Ei Frygt, ei Tvivlen her!

Willoughby.

Er flink min Hest, jeg første Mand staaer der!

(De gaae.)

Anden Scene.

London. Værelse i Slottet.

(Dronningen træder ind, fulgt af Bushy og Bagot.)

Bushy.

For sorrigfuld er Eders Majestæt;
I lovte jo, da I fra Kongen skildtes,
at lægge bort al Græmmelse og Kummer,
og at bevare fro og muntert Lune.

Dronningen.

Ja, Kongen til Behag jeg loved' det;
mig til Behag kan jeg ei holde Ord;
dog veed jeg ingen Grunde til at byde
en Gjest som Sorg velkommen, var det ei,
fordi jeg bød saa elsket Gjest farvel,
som han min hulde, elskelige Richard.
Saa tykkes mig igien, en ufødt Sorg
i Skiebnens Skiød fuldbaaren kommer mod mig:
Mit Indre bæver for et Intet; sørger
for noget meer end blot min Herres Reise.

Bushy.

Hver Sorrigs Væsen har vel tyve Skygger,
der kan see ud som Sorg; men er det ikke:
glasser't i Taarekilden, Sorgens Øie
een Gjenstand i mangfoldige udskykker;

som perspectivisk grove Malerie,
nær seet, forvirret Farvespil kun viser,
seet i behørig Afstand viser Form,
saa, huldе Dronning! alt for nær betragter
I Eders Herres Reise, og opdager
Sorgsbillede langt større end selv Sorgen:
men fete, som de bør, er' de blot Skyggen
af hvad de er' ei: thi begræd da kun
(thi meer I ei bør see) Skilsmissen for en Stund,
men seer I meer, er det med Sorgens Øie,
som anseer Bakker tidt for svart bestegne Høie.

Dronningen.

Ja, ja, vel muligt; men min Siel mig siger,
det er ei saa; hvordan saa end det er,
kan jeg kun være moed, saa moed i Hu,
at — skjøndt jeg tænkende ei Tanke tænker,
jeg for et Intet gaaer i Frygts og Angstens Lænker.

Bushy.

Men det er blotte Griller, Eders Naade.

Dronningen.

Nei det er meer; thi Griller er kun Afkom,
af Stammefader Sorg: hos mig ei saa;
thi Intet avlet har min drømte Sorg,
eller min Sorrigs Drøm er Meer end Intet;
jeg har den kun i Vente, ei i Eie;

dog hvad det er, jeg veed ei, nævner ei;
men navnløst vorder det; det føler jeg.

(Green træder ind.)

Green.

Hil Eders Naade! — Vel mødt, mine Herrer! —
Jeg haaber Kongen ei er reist til Irland.

Dronningen.

Hvi saa? Haab snarere at han er reist;
hans Hverv der kræver Jil; hans Jil godt Haab,
thi sig, hvi haaber du han ei var bortreist?

Green.

At han, vort Haab, sin Magt tilbagekaldte,
og til Fortvivlen drev vor Fiendes Haab,
som mægtig i vort Land har fæstet Fod.
Forviste Bolingbroke sig selv hiemkalder,
og med opløftet Værge staaer han landsat
i Ravenspurg.

Dronningen.

Det Himlens Gud forbyde!

Green.

O Dronning! det er alt for sandt: — end værre:
viid, Lord Northumberland, hans Søn, ung Percy,
Rofs, Willoughby, Beaumond og alle deres
mandstærke Venner ere flygted' til ham.

Bushy.

Har I da ei udraabt Northumberland,
og Resten af Oprører-Banden for
Forræddere?

Green.

Jo! men da brød Grev Worchester
sin Stav, sit Huushofmesterskab nedlagde;
og alle Hoffets Tienere nu flygted'
med ham til Bolingbroke.

Dronningen.

Vel, Green! Du est min Smertes Giordemoder,
og Bolingbroke! Du est mit Smertens-Barn;
Nu har min Siel sit Angsts-Miefoster født;
og, gispende, har nys forløste Moder
her Vee paa Vee og Sorg paa Sorg opdynget.

Bushy.

Fortvivl ei, Dronning!

Dronningen.

Hvo vil det forbyde?
Fortvivle vil jeg, være svoren Fiende
af falsken Haab; o Haabet er et Hofkryb,
en Snyltegiest; Forhaler kun af Døden,
som blidelig opløser Livets Baand,
dem falsken Haab til sidste Traad udspinder.

(York træder ind.)

Green.

Her kommer Hertugen af York.

Dronningen.

Med Krigerprydelser om gamle Hals;
o, sorg- og idrætsvangert er hans Blik! —
Farbroder!
for Himlens Skyld, tael trøstelige Ord!

York.

Hvis saa, da løi jeg mine Tanker paa.
Trøst er i Himlen, og vi er' paa Jorden,
hvor Intet lever uden Kors og Kummer.
E ers Gemal er reist, for fiern at redde,
mens andre hiemme vil ham lægge øde.
Her blev jeg, for at understøtte Landet,
som mat af Alder knap mig selv kan støtte: —
Nu følger Hovedværk paa Sviregildet;
nu skal han prøve Vennerne ham smigred'?

(En Tiener træder ind.)

Tieneren.

Naadige Herre!
før jeg ankom var Eders Søn alt reist.

York.

Var han? — Nu da! — Alt gaae hvad Vei det vil! —
Adel er flyatet; Menigmand er kold,
og vil — det frygter jeg — staae op for Hereford. —

Holla!
Jil strax til Plashy til min Søster Gloster;
beed hende sende strax mig tusind Pund.
Hold! tag min Ring.

Tieneren.

Jeg glemte at berette Eders Naade,
at som i Dag jeg kom forbi, jeg var der: —
men det vil smerte Jer, at høre Resten.

York.

Hvad er der, Du?

Tieneren.

En Time før min Ankomst
var Hendes Høihed, Hertuginden død.

York.

Barmhiertige Fader! hvilken Strøm af Smerter
paa dette Smertens Land med eet sig styrter!
Jeg veed ei ud, ei ind: — Gud give, Kongen
(naar ei ved Utro jeg fortient det havde)
mit Hoved havde taget med min Broders! —
Hvad — er der da ei Jilbud sendt til Irland? —
Hvor faae vi Penge fra til disse Krige? —
kom, Søster! — tilgiv — Frænke, vil jeg sige. —
(Til Tieneren.)
Gaae du, iil hiem, besørg Rustvogne strax,
og bortfør alt det Vaabentøi, som er der.
(Tieneren gaaer.)
I Herrer! vil I mynstre Folket! — Veed jeg,

hvordan jeg ordner disse Ting, som slængtes
saa ganske uden Orden i min Haand,
er jeg ei ærlig! — Begge er' min Slægt; —
min Konge denne, hvem mig Eed og Pligt
forsvare byder; hiin min Frænde er,
hvem Kongen foruretted', og hvem Pligt
og Blodsforvandtskab byder mig see Ret skee. —
Ja, noget maae vi gjøre. — Kom min Frænke!
— Jer vil jeg sørge for: — gaaer, mynstrer Folket,
og møder mig saa strax i Berkley-Borg.
Til Plashy med jeg skulde: —
dog dertil er ei Tiid; — i Staae Alt gaaer,
Alt staaer paa Spil, og hænger ved et Haar.

(York og Dronningen gaaer.)

Bushy.

En gunstig Medbør bringer Nyt til Irland;
men Intet høres derfra. — Hvervе Magt,
som kan i eet og Alt opveie Fiendens,
er os en plat umulig Sag.

Green.

Desuden
vort Naboskab til Kongens Kjerlighed
er Naboskab til Kongens Fienders Fiendskab.

Bagot.

Og det er Menigmand, hvis Kongetroskab
i Pungen ligger: Hvo som den tør tømme,
han fylder Hiertet med et Had til Døden.

Bushy.

Derfor fordømmer almeen Røst just Kongen.

Bagot.

Er det hans Dom, saa klinger vor fast eens,
saasom vi altid vare Kongen nær.

Green.

Nok! strax i Bristols Borg jeg Tilflugt søger;
Greven af Wiltshire er der allerede.

Bushy.

Jeg følger Jer; thi liden Gunst vil vist
det harmoptændte Folk bevise os;
som Hunde vil det flænge os i Stykker.
Vil I ei drage med?

Bagot.

Nei, jeg til Irland gaaer til Majestæten:
farvel: er Ahnelse ei Drømmerie,
vi skilles her; men meer ei samles vi.

Bushy.

Det hviler paa om York faaer Bugt med Hereford.

Green.

O Stakkels Hertug! Værket, han har for,
er som at svælge Havet, tælle Sand;
flye tusind vil, hvor tro een holder Stand.

Bushy.

Farvel med eet, for nu, og aldrig meer!

Green.

Vi mødes tør.

Bagot.

Os samled' knap man seer.

(De gaae.)

Tredie Scene.

Øde Egne i Glostershire.

Bolingbroke og Northumberland træde ind med Tropper.

Bolingbroke.

Hvor langt er nu til Berkley, ædle Herre?

Northumberland.

I troe mig, naadige Herre!
Jeg er fast fremmed her i Glostershire.
Det vilde Høiland, raae, ujevne Veie
udspænde Milen, gior den svar og møisom;
dog Eders fagre Tale har, liig Sukker,
giort mig en suur Vei sød og angenem.
Men jeg betænker, hvilken møisom Vei
fra Ravenspurg til Cotswold det vil vorde
for Ross og Willoughby, som savne Eders Selskab,
der sandelig! for mig borttryllet har
min lange Reises Kjedsomhed: — dog deres
forsødes vil ved Haabet om at naae
den Nydelse og Held jeg alt besidder,

og Haab om Fryd er fast saa frydeligt
som Haabet frydekronet: det vil gjøre
de trætte Herrer Veien kort, som min blev
ved Nydelsen af Eders ædle Selskab.

Bolingbroke.

Mit Selskab er af meget mindre Værd
end Eders hulde Ord. — Hvo kommer der?

(Henrik Percy træder ind.)

Northumberland.

Det er min Søn, den unge Henrik Percy,
sendt af min Broder Worcester, Gud veed hvor-
fra. —
Henrik! Hvad gjør din Farbroer?

Percy.

Ædle Herre!
Det meente jeg af Eder at erfare.

Northumberland.

Nu! Er han ei hos Dronningen?

Percy.

Nei, Herre!
Han Hoffet har forladt, brudt Embedsstaven,
og opløst Kongens Hofstand.

Northumberland.

Hvi? sligt var jo
hans Tanke ei, da sidst vi saaes.

Percy.

Fordi
man Eders Naade har for-Landsforrædder
udraabt. Han gik til Ravenspurg, for der
sin Tieneste at byde Hertug Hereford,
og sendte mig til Berkley, for at høre,
hvad Magt der Hertug York vel havde reist;
og saa med Bud i Ravenspurg at møde.

Northumberland.

Har I forgiettet Hertug Hereford, Knøs?

Percy.

Nei Herre, thi det vist forgiettes ei,
hvad aldrig man ihukom: — og jeg troer knap
jeg saae ham nogentiid for mine Øine. —

Northumberland.

Saa lær at kiende ham, her staaer du for ham.

Percy.

Min Tieneste jeg byder Eders Naade,
som nu den er, kun spæd og raa og ung;
men ældre Dag tør modne den, og hæve
op til Fortieneste maaskee min Tienen.

Bolingbroke.

Tak, vakkre Percy! og vær sikker paa
jeg regner mig ved Intet saa lyksalig,
som ved en Siel, der trofast Venner mindes;
og som min Lykke modnes med dit Venskab,

saa være det dit Venskabs Løn; mit Hierte
giør denne Pagt; min Haand den saa besegler.

Northumberland.

Hvor langt er der til Berkley; hvordan færdes
den gamle York vel der med sine Krigsmænd?

Percy.

Hist ved hiin Klynge Træer Borgen staaer,
tre hundred Mand stærk, har jeg hørt; i Borgen
er' Lorderne af York, Berkley og Seymour,
forresten ingen Mand af Rang og Adel.

(Ross og Willoughby træde ind.)

Northumberland.

Her kommer Lorderne af Ross og Willoughby,
af Sporen blodig', blussende af Ilen.

Bolingbroke.

Velkommen, ædle Herrer! Eders Venskab,
end, veed jeg, følger en forviist Forrædder;
uyttret Tak er nu min hele Skat,
som, meer beriget, rigelig skal lønne
al Eders Kierlighed og Eders Møie.

Ross.

Riig giør os Eders Aasyn, ædle Herre.

Willoughby.

Og meer end lønner Møien for at naae det.

Bolingbroke.

Tak! Tak! — See det er Fattigmands Skatkammer;

der, til min spæde Lykke naaer til Aar,
maa borge for min Godhed. — Men hvo kommer?
(Berkley træder ind.)

Northumberland.

Det er Grev Berkley, hvis jeg gietter rigtigt.

Berkley.

Mit Budskab er til Jer, Herre af Hereford. —

Bolingbroke.

Og mit Svar, Herre! er: „til Lancaster."
Jeg staaer i England, for hiint Navn at søge;
jeg vil i Eders Mund slig Titel finde,
før Ord til Svar paa Eders Ord jeg giver.

Berkley.

Mistyd mig ei; jeg vil ei slette ud
den mindste Prik i Eders Ærestittel.
Jeg kommer til Jer, Herre! (Herre hvortil
I vil!) fra dette Lands glorværdige Regent,
fra Hertug York, at spørge, hvad der driver
Jer til vor Konges Bortfart at benytte,
og at bortskramme Landefreden med
de Vaaben, I her egenmægtig løfter?
(York træder ind med Følge.)

Bolingbroke.

Jeg faaer ei Jer til min Svarbringer nødig:

Her er hans Naade selv. —

(knæler.)

Min ædle Farbroer!

York.

Vils Hiertets Ydmyghed; viis ikke Knæets,
hvis Hyldest er bedragerisk og falsk.

Bolingbroke.

Min naadige Farbroer!

York.

Eia! snak mig ei
om Naade; kom med „Farbroer" ei! jeg er
Forrædders Farbroer ei; og Ordet Naade
i en vanhellig Mund vanhelliges.
Hvi har din Fod, forbandet og forviist,
formastet sig end Englands Stov at røre?
Men flere „Hvi!" — Hvi voved' du en Hær-
Marsch
saa lang paa Landets fromme Barm, og fræmmed'
de angestblege Landsbyer med Orlog,
og Glands og Gny af dine Skiændselsvaaben?
Komst du, fordi den Salvede er borte?
Ha, Daare, Dreng! viid: end er Kongen her,
i min trofaste Barm hans Magt er nedlagt.
O, var jeg Eier af hiin raske Ungdom,
som da Helt Gaunt din Fader med mig fried'
den sorte Prinds, hiin unge Krigens Gud,

af mange tusind Franskmænds Skarer ud,
o da, hvor snarlig skulde denne Arm,
som nu er Lamheds Fange, revse dig,
og være Tugtens Ferle for din Brøde!

Bolingbroke.

Min naadige Farbroer, sig mig da min Brøde.
Hvad er dens Skikkelse? Hvori bestaaer den?

York.

Dens Skikkelse den fæleste af alle;
grov Opstand; dievelsk Høiforrædderie.
Du est en landlyst Mand, og kommer her,
før din Forviisnings Tiid udløben er,
og svinger frække Vaaben mod din Konge.

Bolingbroke.

Jeg landlyst blev; det skedte mig som Hereford;
nu kom jeg, og som Lancaster jeg kommer:
Og, Farbroer! jeg besværger Eders Naade,
See upartisk den Uret jeg har liidt.
I er min Fader; thi i Jer, mig tykkes,
gienseer jeg gamle Gaunt; o da, min Fader!
Vil I tillade, jeg skal end staae dømt
til Landomstreifning; at min Arv og Lehn
med Vold frarives mig, og slænges hen til
opløbne Affkum? Hvortil fødtes jeg?
Saasnart min Frænde Konge er af England,

er jeg jo med Hertug af Lancaster.
I har en Søn, Aumerle, min ædle Frænde;
var I død først, og han saaledes traadt paa,
i gamle Gaunt ham funden var en Fader,
som havde sporet op hans Fjenders Huler
og jaget dem til Døde: Man mig nægter
mit Lehn at søge, skjøndt det er mig tilladt
i mine Naadebreve: lagt Beslag paa
og solgt er al min Fædrearv, og den,
som Alt, slet og uretviis anvendt.
Hvad skal jeg gjøre? Jeg er Undersaat,
og fordrer Ret: Sagførere mig nægtes;
thi fremstaaer jeg personlig med min Paastand
paa Arven, som ved Fødselsret mig tilfaldt.

Northumberland.

Den ædle Hertug er for haardt mishandlet.

Ross.

Det Eders Naade bør hans Ret at hævde.

Willoughby.

Man med hans Arv har Niddinger beriget.

York.

Lorder af England! Lad mig sige Eder:
Jeg selv har følt min Frændes Krænkelse,
og stræbt af muligst Magt ham Ret at skaffe:
men saadan komme hid med Vaabentrods,
sin Ret selv skifte, hugge frem sig Vei

for Ret at faae ved Uret; — det gaaer ei an:
og I, som her ham hielpe, nære Oprør;
og een som alle er' I Oprørsmænd!

Northumberland.

Den ædle Hertug svoret har, han kommer
blot i sin egen Sag: dyrt har vi svoret
at hielpe til, ham Ret i den at skaffe;
og aldrig vel det gaae den Eden bryder!

York.

Godt! Godt! jeg seer hvad disse Vaaben spaae:
jeg maa bekiende, jeg kan det ei ændre,
fordi min Magt er svag, og Alt i Virvar:
men kunde jeg — da, ved min Skaber! fængsled'
jeg Jer hver Mand, og bragte Eder til
at falde ned for Kongens høie Naade. —
Men da jeg kan det ei, saa vilid, jeg tager
ei Deel i Nogens Sag. Og far nu vel!
med mindre I vil trine ind i Borgen,
og der udhvile Eder Natten over.

Bolingbroke.

Et Tilbud, Farbroer! vi modtage gierne.
Men vi maae vinde Jer til at gaae med
til Bristol-Borg, som holdes, siger man,
af Bushy, Bagot og af deres Fæller,
Kaalormene i Statens Urtegaard,
dem jeg har svoret jeg skal rydde ud.

York.

Maaskee jeg følger Jer: — ret vil jeg det betænke;
thi nødig vil jeg Landets Love krænke.
Ei Venner, Fiender ei, nu mig velkommen vær!
Ting, som ei ændres kan, aarsage Sorg ei meer.
(De gaae.)

Fierde Scene.

Leir i Wales.

Salisbury og en Høvedsmand træde ind.

Høvedsmanden.

Lord Salisbury! vi ventet har ti Dage,
og kun med Nød holdt vore Landsmænd sammen;
og end vi høre intet Bud fra Kongen;
thi vil vi nu gaae hver til sit. — Farvel!

Salisbury.

Tov end een Dag, du ærlige Vallíser!
Din Konge sætter al sin Liid til Dig.

Høvedsmanden.

Man troer vor Konge død: — vi vil ei tøve. —
Hvert Laurbærtræ er visnet i vor Egn,
og Luftsyn skrække Himlens faste Stierner;
Solvmaanen stirrer blodrød ned paa Jorden;
gustne Propheter spaae om svar Omvæltning;
Riigmanden græmmer sig; og Skurken jubler;

hiin ængstes for at miste hvad han eier;
og denne haaber det ved Rov at vinde.
Sligt forudvarsler Kongers Død og Fald. —
Farvel! adspredt og flygtet er vor Hær
i Troen om, Kong Richard er ei meer.

(gaaer.)

Salisbury.

Ak Richard! sorgbespændt, med Sielens Øie
seer jeg din Glorie, lig Stierneskuddet,
fra Firmamentet styrte dybt til Jorden.
I Vesten grædende din Soel nedgaaer,
og Storm og Nød og Trængselstid den spaaer:
til Fienden gik hver Ven, som for dig stod,
og Lykken virker dig i al din Færd imod.

(gaaer.)

Tredie Act.

Første Scene.

Bolingbrokes Leir i Bristol.

Bolingbroke træder ind med York, Northumberland, Percy, Willoughby og Ross. I Baggrunden Retsbetjente med Bushy og Green som Fanger.

Bolingbroke.

Kom frem med disse Mænd! Bushy og Green,
jeg vil
ei plage Eders Aand (da strax den skal
forlade Eders Kiød) ved Eder strængt
at foreholde Eders Skiendselsliv;
thi stigt var ei barmhiertigt: dog at jeg
ean vadske Eders Blod af mine Hænder,
vil jeg i Paasyn her af Folk fremstille
en Deel af Grundene til Eders Død.
I har misledt en Prinds, en salvet Konge,
kn Herre, høi af Blod, som saur af Blik,

ved Jer fornedret, og aldeles skiæmmet;
I har, tildeels, ved Eders syndige Timer,
skildt Dronningen fra ham, og røvet hende
sin Deel af Kongesengen. I har skiæmmet
en deilig Dronnings Rosen-Kind med Taarer,
dem Eders Uret aftvang hendes Øine. —
Jeg selv — en Prinds, ved Fødselsrettigheden,
og Kongen nær i Slægt, som nær i Venskab,
indtil I fik ham til mig at miskiende —
har bøiet Nakke under Eders Uret:
har aandet mangt et Suk i fremmed Sky,
og ædet Landsforvisnings bittre Brød,
mens I har mødket Jer paa mine Slotte,
afhegnet mine Hegn, fæld't mine Skove,
mit Valgsprog kradset ud, ei Tegn mig levnet
(paa Folkets Mening og mit levende Blod nær)
at vise Verden, jeg er Adelsmand. —
Dette og Meer, ja meer end to Gang' dette
fordømmer Jer til Døden. — Overgiv dem
saa til Henrettelse og Dødens Haand.

Bushy.

Velkomnere er Dødens Haand for mig,
end Bolingbroke for England. — Farer vel!

Green.

Min Trøst er, Himlen vil vor Aand modtage,
og Uretfærd med Helvedpinsler martre.

Bolingbroke.

Fører dem til Døden, Lord Northumberland!

(Northumberland og flere gaae med Fangerne.)

Bolingbroke.

I siger, Farbroer, Dronningen er hos Jer;
for Guds Skyld, see at hun behandles vel;
Sig, jeg mig hende kierligst anbefaler,
sørg nøie for, min Hilsen vorder bragt.

York.

Jeg har sendt een af mine Adelsmænd
til Dronningen med Brev om Eders Huldskab.

Bolingbroke.

Tak, ædle Farbroer! Nu afsted til Dyst
mod Glendower og hans Medskyldige.
En Stund til Arbeid; saa til Roe og Lyst.

(De gaae.)

Anden Scene.

Kysten af Wales. En Borg i Sigte.

Klang af Trompeter og krigerske Instrumenter. Kong Richard træder ind med Biskoppen af Carlisle, Aumerle og Krigere.

Kong Richard.

Barkloughly-Slot I kalde dette hist?

Aumerle.

Ja. — Hvordan huer Luften Eders Naade
nu I nys tumlet har paa vilden Sø.

Kong Richard.

Vel maa den hue mig, af Fryd jeg græder,
at jeg igien staaer paa mit Kongerige. —
Jeg med min Haand dig hilser, elskte Jord,
skiøndt Oprørsmænd med Hestehov dig saare: —
Som Moder, længe adskildt fra sit Barn,
ved ønskte Gjensyn smiler, leger kjerligt
med sine Smiil og Taarer; saa jeg hilser
dig grædende og smilende, mit Land,
og klapper dig med mine Kongehænder.
Nær ei din Herskers Fiende, hulde Jordbund!
Fryd med din Sødme ei hans Rovdyr-Sands;
lad Edderkoppen, som din Gift udsuger,
og dovne Tudse paa hans Vei sig lægge,
at skade de forrædderiske Fødder,
hvormed Voldherskertrinnet tramper paa dig!
For mine Fiender bær blot Brændenelder,
og naar de rive af din Barm en Blomst,
da vogt den, Hulde! med en Hugorm skjult,
som med tvekloftet Tungebraad maa kaste
Død og Fordærv paa din Beherskers Fiender. —
— Spot ei min daarlige Besværgelse! —
See! denne Jord skal føle; og dens Stene

staae op som Mænd i Rustning, før dens Konge
skal bugne under skiændig Opstands Vaaben.

Biskoppen.

Frygt ei! Den Magt, som giorde Jer til Konge,
har Magt, trods Alt, Jer saadan at bevare: —
De Midler, Himlen byder os, maae gribes,
forsømmes ei; thi dersom Himlen vil,
og vi vil ei, forsmaae vi Himlens Tilbud
af Midler til vor Frelse og vort Held.

Aumerle.

Han mener, Eders Naade! at vi nøie,
mens Bolingbroke ved vores Tryghed styrkes,
og vorder riig paa Midler, som paa Venner.

Kong Richard.

Utrøstelige Frænde! veedst Du ei,
naar Himlens Speider-Øie skiuler sig
bag Kloden, og oplyser Underverd'nen,
gaaer Tyv og Røver useet ud, og sværmer
vidt om i Manddrab og i blodig Udaad;
men naar den op fra Underjordens Kugle
belyser Østens Graners stolte Toppe,
sin Ildpiil skyder i hver Brødens Vraa,
da Mord, Forrædderie og fule Synder,
naar Nattens Kappe dem af Ryggen rives,
staae nøgne, bare, bæve for sig selv? —
Saa, naar hiin Tyv, Forrædder Bolingbroke,

som al den Stund har raset om i Natten,
imens hos Antipoderne vi vandred',
os seer staae paa vor Kongestoel i Osten,
skal paa hans Kind Forrædderiet blusse,
ei mægtigt til at taale Dagens Lys;
men selv-forfærdet skielve for sin Synd.
Ei alle Vande i det vilde Storhav
kan borttoe Olien af et salvet Hoved.
Ei Dødeliges Aande kan affætte
den Fuldmagt Herren selv har valgt og nedsendt.
For hver Mand, Bolingbroke har tvunget til
at løfte Niddingstaal mod vor Guldkrone,
Gud for sin Richard har i himmelsk Sold
en Lysets Engel: og, hvor Engle staae,
Støv bugne skal, og Ret ved Gud bestaae!

(Salisbury træder ind.)

Velkommen hid! hvor nær staaer Eders Magt?

Salisbury.

Ei nærmere, ei fiernere, min Konge!
end denne Arm: Nød løser Tungebaandet,
og om Fortvivlelse kun byder tale.
Een Dag for sildig, frygter jeg, o Konge!
har hver din Lykkes-Dag paa Jorden mørknet;
O, kald Gaarsdag igien; byd Tiden vende,
og flux du har tolv tusind Mænd i Staal!

I Dag — for seent! O, Vanhælds-Dag blandt Dage,
som Venner, Held og Fryd og Spiir dig vil fratage!
Din Hær fra Wales, som hørte, du varst død,
gik over, spredtes ad, og Troskabs Eden brød.

Aumerle.

Fridst Mod, min Konge! hvi seer I saa bleeg?

Kong Richard.

Just nu stod Blod af tyve tusind Mand
her seirstolt i mit Aasyn — de er' flygted,
og til slig Blodstrøm opgaaer did igien,
bør jeg ei blegne, fast, som om jeg frygted'? —
Hver Siel, som frelses vil, nu fra mig flye!
min Stoltheds Soel skal mørknes af en Skye.

Aumerle.

Trøst Jer, min Konge! husk dog, hvo I er!

Kong Richard.

— Jeg havde glemt mig selv; — Er jeg ei Konge?
Vaagn op, Syvsover-Majestæt! Du sover.
Er Kongens Navn ei fiirti-tusind Navne?
Fridst, op! i Glands, mit Navn; en Usling puster
op mod din Æres-Soel! — Seer ei til Jorden,
I Kongens Yndlinger! Staae vi ei høit?
høit svæve da vor Tanke! — Gamle York,

det veed jeg, har den Magt vi end behøver.
Men hvo er der?

(Scroop træder ind.)

Scroop.

Meer Held og Lykke forestaae min Konge,
end min sorgstemte Tunge ham forkynder!

Kong Richard.

Mit Øre aabent er, mit Hierte stemt;
Værst Tab du kan forkynde er kun verdsligt.
Siig, er mit Land tabt? — Ha! det var mit Sorg;
og er det Tab, at vorde Sorger qvit?
Mon Bolingbroke vil være stor som vi?
Han større vorder ei; om Gud han tiener,
ham med vi tjene vil som hans Medtjener:
Er Oprør mod os? — det kan vi ei ændre;
saa brydes Eed mod Gud, som imod os:
Raab Ødelæggelse, Vee, Nederlag;
Det værste er kuns — Død: — og Døden har sin Dag.

Scroop.

Det glæder mig, at Kongen er saa væbnet
til mine Sørgetidender at bære.
Ret som en stormfuld Dag i aarle Vaar
faaer Solverbækken til sin Bred at drukne,
fast som al Jorden løstes op i Taarer,

saa over Maal og Maade Bolingbroke
fremraser; stiuler Eders bange Rige
med Staal, og Hierter haardere end Staal.
Graaskiæg har væbnet nogne Skaldepande
imod din Majestæt; Grønskollinger
med Pigerøst nu søge raat at tale,
og gaae i stiven Jern imod din Krone.
Selv dine Klerke lære nu at spænde
dødbringende Granbue mod din Stat;
Ja Spindekiærlinger forsage Rokken,
og føre rustne Piker mod din Throne.
Ung, Gammel, alt er oprørt i dit Rige;
og alting værre gaaer, end jeg formaaer at sige.—

Kong Richard.

For godt fortæller du saa slet et Budskab:
Hvor stedes da Grev Wiltshire? Hvor er Bagot?
Hvad blev af Bushy? Siig mig, hvor er Green?
at de lod ham, vor Erkefiende maale
vort Riges Grændser med saa fredsom Gang?
Det koster deres Liv, ifald vi seire.
Ha! de har vist giort Fred med Bolingbroke?

Scroop.

Fred, Herre! har de giort med ham, i Sandhed.

Kong Richard.

O Skurke! Øgler! evigen fordømte!
Ha Hunde! villig' til for hver at logre!

De Snoge! dem jeg i mit Hierteblod
opvarmed', og som stinge nu mit Hierte!
Tre Judasser, hver trefold slettere
end Judas; og de vilde gisre Fred?
Forfærdelige Helved! o føer Krig
for denne Synd mod deres sorte Siele!

Scroop.

Naar Kierlighed forandrer Sind og Hu,
seer jeg, den vender sig til bittrest Had: —
Tag din Forbandelse fra deres Siele:
de giorde Fred med Hovedet, ei Haanden;
de, du forbander, Bødel-Sværd har prøvet,
og længst i Gravens Mulm dem Liv og Lys er
rsvet.

Kong Richard.

Er Bushy, Green, og er Grev Wiltshire døde?

Scroop.

Ja, alle tre halshuggedes i Bristol.

Aumerle.

Hvor har min Fader, Hertugen sin Magt?

Kong Richard.

Nu ligemeget hvor! — Tael ei om Trøst!
Om Grave, Liigsteen, Orme lad os tale;
Muld bruge som Papir; paa Jordens Barm
nedskrive Sorg med Regn fra vore Øine.

Om sidste Villie tael; vælg os Fuldbyrdere; —
Dog nei, nei: — thi hvad kan vi efterlade,
undtagen vort affatte Støv til Støvet?
Vort Land, vort Liv, ja Alt er Bolingbrokes;
Vi Intet Vort kan kalde uden Døden,
og saa den Smule Muld, der, liig en Gypsform,
afformer og omslutter vore Been.
For Guds Skyld! Lad os sidde ned paa Jorden,
fortælle Sørgesagn om Kongers Død;
hvorlunde hiin blev affat, hiin i Kamp faldt,
hiin jaget af dens Gjenfærd, han affatte;
hiin af sin Viv forgiftet; nogle dræbte
i Søvne, — alle, alle myrdede: —
thi inden i den hule Krone, som
omringer Kongers dødelige Tinding,
der holder Døden Hof; Hansvurst der sidder,
spotter hans Magt, og griner ad hans Pomp;
et Øieblik tildeler ham en Scene
at lege Konge, frygtes, dræbe med
sit Blik; oppuster ham med svar Indbildning, —
— fast som det Kisd, der gierder om vort Liv,
var Staal og Malm; — og saadan stemt han kommer
tilsidst, og gjennemborer med en Naal
hans Borgmuur, og — farvel da Konge! —

Sætter

kuns Hatten paa: spot ikke Kjød og Blod
med Høitids-Ærefrygt; bort med Respekt,
med Hofskik, Basiemaner; thi I har
kun taget feil af mig al denne Stund;
jeg spiser Brød som I, har Savn, har Sorg;
har Trang paa Venner: — Saa dybt underkastet,
hvor kan I sige til mig: — „Jeg er Konge."

Carlisle.

Viis Mand ei Øieblikkets Sorg begræder;
men øieblikk'ligt standser Sorgens Kilde:
og Frygt for Fienden (thi Frygt knuger Styrken)
i Eders Svaghed laaner Fienden Styrke.
Saa fægter Daarskab mod sig selv. At frygte
og vorde slagen; kan vel værre hænde:
men fægt, og dø; da Død med Død du fælder;
Dens Træl du est, mens Frygt for Død dig over-
vælder!

Aumerle.

Min Fader har en Hær; blot ham opspørg,
og lær, hvordan et Lem til Legeme man gior!

Kong Richard.

Du skielder ret tilpas: — Ja, Bolingbroke! jeg
kommer
at vexle Slag med dig for Skiebnens Dommer:
hiin Frygtens Feberfrost er svunden hen;

let er at vinde eget Land igien. —
Siig, Scroop! hvor staaer vor Farbroer med sin Hær?
tael mildt, o Mand! skiøndt barskt dit Aasyn er.

Scroop.

Af Himlens Ansigtsfarve man jo spaaer,
hvorlunde Veir og Veirligt sig vil vende;
saa giver dig mit mørke Blik tilkjende,
at værre Nyt endnu dig forestaaer;
Jeg spiller Bøddel, ved at spinde ud
saa langt mit værste Nyt: — med Bolingbroke
har Eders Farbroer York forenet sig;
hver nordlig Borg af Eders har sig givet;
hver Riddersmand i Syden staaer i Vaaben
for hans Sag.

Kong Richard.

Du har sagt mig Nok!
(til Aumerle.)
Forbandet
Du være, Frænde! som mig ledte ud
af min Fortvivlelses saa søde Vei!
Hvad sige I vel nu? Hvad Trøst vel nu?
Ved Himlen! jeg skal evig hade ham,
som meer mig byde vil at være trøstig!
Til Flint-Borg gaae! der vil jeg græmme mig,
og, Træl af Sorg, den lyde kongelig;

opløs min Rest af Hær; lad Alle gaae
hvor Haab om Grøde er, og Land besaae:
Haab har ei Jeg. Nu tie hver Mand qvær;
fast min Raadslutning staaer, og Raad forgieves er.

Aumerle.

Min Konge! blot et Ord! —

Kong Richard.

Den dybest mig mon saare,
som med sin Smigerrøst mig søger end at daare.
Aftak mit Folk! De gaae! — Kom med at møde
i Richards Nat Bolingbrokes Morgenrøde!

(De gaae.)

Tredie Scene.

Wales. Udenfor Flint-Borg.

Bolingbroke træder ind med Faner og klingende Spil; York, Northumberland og Flere følge ham.

Bolingbroke.

Af dette Budskab see vi da, at adspredt
Valliser-Hæren er; Salisbury
er reist i Møde Kongen, som nys landed'
med faa af sine Venner her paa Kysten.

Northumberland.

Og det er herligt Budskab, ædle Herre!
Richard, ei langt herfra, har skiult sit Hoved.

York.

Det sømmer sig Northumberland, at sige:
„Kong Richard:" — Vee den tunge Dag,
da slig
gudsalvet Konge skjule skal sit Hoved!

Northumberland.

I tager feil; blot for at være kort,
jeg udelod hans Titel.

York.

Der var een Tiid,
da, naar I var saa kort mod ham, han vilde
og været kort mod Jer: giort kort Proces,
og Jer afkortet blot et Hoveds Længde,
hvis I med det i Skye saa havde kneiset!

Bolingbroke.

Tag ei hans Ord i uret Mening, Farbroer!

York.

Tag I blot, hvad med Ret er Eders, Frænde!
husk, Gud i Himlen sidder over Jer!

Bolingbroke.

Det veed jeg, og jeg sætter mig ei heller
mod Himlens Villie. — Hvo kommer der?

(Percy træder ind.)

Nu, Henrik! vil hiin Borg ei give sig?

Percy.

Hiin Borg er kongelig bemandet, Herre!

imod din Indgang.

Bolingbroke.

Kongeligt? Den har
ei Konge skabt i sig.

Percy.

Det har den, Herre!
Kong Richard ligger indenfor dens Ringmuur,
og med ham Lord Aumerle, Lord Salisbury,
Sir Stephen Scroop, og saa en geistlig Herre
med værdigt Aasyn; Hvo? det veed jeg ei.

Northumberland.

Maaskee at det er Biskoppen af Carlisle?

Bolingbroke.

(til Northumberland.)

Min ædle Herre!
gaae til hiin gamle Borgs uhyre Ribbeen;
Lad Malmtrompeten aande fredsom Tale
i dens affældige Øre, saasom følger:
Henrik Bolingbroke
kysser, paa sine Knæe, Kong Richards Haand,
og sender til Hans Kongehøihed Lehnspligt,
samt ærlig Tro og Hyldest. Meld, jeg kommer,
at lægge Magt og Vaaben for hans Fødder,
naar blot min Landsforvisnings-Dom gienkaldes,
og frit mit Gods og Land giengives mig:
hvis ei, jeg nytter Overmagtens Fordeel,

og dæmper Sommerstøvet med en Pladsregn,
som strømme skal af slagne Britters Vunder; —
hvor langt det nu er fra min Hu, at sligt
et blodigt Skybrud overskylle skal
Kong Richards Riges friske, grønne Skiød,
skal omt min Underdanighed ham vise. —
Gaae, mæld ham dette; medens her vi drage
hen over Slettens rige Blomstertæppe.
(Northumberland gaaer til Borgen med en Trompeter.)
Gaaer frem, foruden Trudsels Larm af Trommer,
paa det at de fra Borgens raadne Tinder
vort redelige Forslag høre kunne. —
Mig tykkes, jeg og Kongen skulde mødes
saa rædselfuldt som Elementerne
af Ild og Vand, naar sammenstødende
med deres Slag de spalte Himlens Kinder.
Han være Ild, jeg blød og glat som Vandet;
Han rase kun; mens jeg paa Jorden regner
min Vandstrøm; ei paa ham, men kun paa Jorden. —
Drag frem og mærker paa Kong Richards Aasyn.
(Der blæses til Parlementering; det besvares inden fra Borgen. Trompetklang. Kong Richard træder frem paa Ringmuren, med Biskoppen af Carlisle, Aumerle, Scroop og Salisbury.)

York.

Seer! Seer! Kong Richard lader selv sig see,
fast som den rødmende, harmtændte Soel
i Østens Jldport, naar den mærker, at
misundelige Skyer vil formørke
dens Straaleglands, og sætte Pletter paa
dens lyse Bane hen mod Vestens Hav.
Dog seer han ud som Konge; see hans Øie,
saa klart som Ørnens, end nedskyder Lynblik
af Konge-Majestæt: O Jammer! Vee!
slig Kongesoel af Sorg saa mørknet see!

Kong Richard.
(til Northumberland.)

Ha! vi forbauses! — Alt en Stund vi stod
og vented' paa dit Knæleeds bange Bøining,
fordi vi troe os din lovmæssige Konge:
og er vi det, hvor tør dit Ledemod
da glemme Underdanigheden mod os?
Er vi det ei, da viis os Guds Haand for det,
som har assat os fra Forvaltnings-Posten:
thi vel vi veed, ei Haand af Kiød og Been
kan gribe Kongespirets hellige Haandskaft
uden ved Ran og ved vanhellig Vold;
og troe J skiøndt, at Alle, ret som J,
har sig forvendt, ved sig fra Os at vende,
saa viid: min Herre, Gud Almægtige

i sine Skyer mynstrer Os til Bistand
en Hær af Landfaersoet; og den skal staae
de end ei fødte, ei undfangne Børn
af Jer, som løfte Haand imod mit Hoved,
og føre Trudsel mod min dyre Krone.
Siig Bolingbroke (thi hist mig synes staaer han)
hvert Skridt han gior her paa mit Land er farligt
Forrædderie. Han kommer for at aabne
den blodige Orlogs Purpurtestamente:
Men før den Krone, han attraaer, skal slutte
i Fred omkring hans Isse, skal titusind
blodstænkte Kriger-Isser hæsligt skiæmme
Englands det blomstrende og sunde Ansigt,
dets Freds snehvide Jomfru-Aasyn vende
til blodrød Harm; dets Markers Græs bedugge
med uforfalsket, trofast, engelsk Blod.

Northumberland.

Forbyde Himlens Konge, at vor Konge
med borger- og uborgerlige Vaaben
bestormes skulde saa! Din ædle Frende,
Henrik Bolingbroke kysser underdanig
din Haand, og sværger ved den Grav, som staaer paa
din Oldefaders kongelige Been,
ved begge Eders høie Fyrsteblod,
Strømme, som sprang af een høist herlig Kilde,

og ved den holde Gaunts begravne Haand,
og ved sin egen Værdighed og Ære,
som hver en Eed og Løfte i sig fatter:
Hans Komme har til Maal blot at erholde
sin Arverettighed; og knælende
Jer strør nu om Befrielse anraabe.
Bevilger det din Kongerost, da flux
det blanke Staal til Rust han overgiver,
den stolte Hingst til Stalden, og sit Hierte
til Eders troe Tieneste. — Han sværger,
saa sandt han Fyrste er, er dette billigt;
saa sandt jeg Adel er, som han jeg sværger.

Kong Richard.

Northumberland! stig, saadan svarer Kongen:
Hans ædle Frænde er ham høist velkommen,
og hver retfærdig Fordring, han vil giøre,
skal uden al Modsigelse opfyldes: —
Siig det med al din skionne Talerkunst,
og bring hans Venne-Øre venligst Hilsen!
(til Aumerle.)
Ei sandt, min Frænde! vi forvedre os?
Saadant et Jammersblik, og fagre Ord! —
Jeg kalder paa Northumberland, og sender
Forrædderen et Feidebrev, og døer saa.

Aumerle.

Nei, Eders Naade! fægt med fagre Ord,
til Venne-Hær kan vorde stark og stor.

Kong Richard.

O Gud! O Gud! at nogentid den Tunge,
som lagde Landsforviisnings strænge Dom
paa ham den Stolte, skulde den borttage
med sledske Ord! — O var jeg blot saa stor som
min Sorg! O var jeg mindre end mit Navn!
O kunde jeg blot glemme hvad jeg var!
ei ihukomme hvad jeg nu maa være! —
Du svulmer, stolte Hierte! svulm og slaa kun;
thi Fienderne vil slaae nu dig med mig!

Aumerle.

Northumberland fra Bolingbroke hiemvender.

Kong Richard.

Hvad skal nu Kongen? — underkaste sig?
Ja, Kongen vil det. — Skal han sættes af?
Vel, Kongen bøier det. Skal han forlise
sit Kongenavn? I Guds Navn! Lad det gaae:
Mit Smykke for en Rosenkrands jeg bytter;
mit Pallads for en Eneboers Hytte;
min Pragtdragt for en Tiggerdragt; mit Bæger,
det stolt udskaarne, for en Skaal af Træe;
mit store Rige for en lille Grav,
en lille, lille Grav, ukjendt, useet! —
Dog nei! — Paa Kongeveien vil jeg jordes;
paa Vei, hvor Færdsel er; hvor Folkets Fod
kan træde steds' paa deres Konges Hoved. —

De træde jo mit Hierte, nu jeg lever;
og, naar jeg jordes, hvi da ei mit Hoved? —
— Aumerle! Du græder, min blødhiertede Frænde!
Vi vil med haante Taarer reise Uveir;
de og vort Suk skal nedslaae Sommerkornet,
og volde Dyrtiid i oprørte Land.
Hvad heller skal vi lege med vor Jammer,
og slaae til Væds, hvo fælde kan fleest Taarer,
med Forord: de skal falde paa een Plet,
til de har hulet et Par Grave til os
i Jordens Skiød, med Paaskrift: „Tvende
Frænder
grov deres Grave her med Taarer, ei
med Hænder?"
— Sliig Jammer var ei den ret Lyst! — Jeg seer,
jeg taler fiantet, og man ad mig leer! —
Stormægtige Fyrste, Lord Northumberland!
Hvad siger Konning Bolingbroke? Vil vel
Hans Majestæt tillade, Richard lever,
til Richard dør, og svinger sig herfra?
Skrab ud! — og Bolingbroke flux siger — Ja!

Northumberland.

Han venter Jer i nedre Gaarden, Herre!
Maa det behage Jer, at stige ned?

Kong Richard.

Ned, ned jeg kommer, liig hiin blanke Phaeton,

som ei forstod ret løbske Dyr at styre.

(Northumberland gaaer tilbage til Bolingbroke.)

I nedre Gaarden? ja! hvor Konger sig fornedre,
lystre Forrædders Bud, og komme ham at hædre.
I nedre Gaarden? Kom! ned Hof! ned Konge!
thi Ugler tude nu, hvor Lærker burde sjunge.

(De gaae ned af Muren.)

Bolingbroke.

Hvad siger Kongen?

Northumberland.

Sorg og Grømmelse
giør, at han taler vildt, som en Forrykt:
Dog kommer han!

(Kong Richard træder ind neden til med sit Følge.)

Bolingbroke.

Saa træder hver tilside,
og yder Majestæten Ærefrygt!

(knæler.)

Min naadige Herre! —

Kong Richard.

Min Frænde! I ydmyger Fyrsteknæet,
og Jorden, som det kysser, giør I stolt.
Mit Hierte følte heller Eders Venskab,
end Øiet, utilfreds, seer Eders Knæfald.
— Op! — Eders Hierte oppe er, jeg veed,

som mindst, saa høit, —
(han peger paa sit Hoved.)
skiøndt Knæe I bøier ned.

Bolingbroke.

Min Konge! blot min Eiendom jeg fordrer.

Kong Richard.

Den Eders er, som jeg, som Alt er Eders.

Bolingbroke.

Kun for saavidt, min høie Herre Konge!
min Trofasthed skal Eders Gunst fortjene.

Kong Richard.

Jo! I fortiener: — det er vel fortjent,
hvad man veed, sikker, stærk Vei til at tage. —
Kom, Farbroer! giv mig Haand! — Nei! Græd ei nu!
Du elsker mig; Trøst, Hielp dog mangler du. —
Jeg er for ung til Fader for Jer; Frænde,
skiøndt I er gammel nok til Arving for mig.
Alt hvad I vil jeg villig giver hen;
thi Overmagt man lystrer villigen.
— Til London! — Frænde! saa det sig vel bør?

Bolingbroke.

Ja Herre!

Kong Richard.

Meer ei Nei jeg sige tør.
(Trompetklang. De gaae.)

Fierde Scene.

Langley. Hertugen af Yorks Have.

(Dronningen træder ind med tvende Hofdamer.)

Dronningen.

Hvad Leeg skal vi udfinde her i Haven,
for Sorgens tunge Tanker at fordrive?

Første Dame.

Min Dronning! skal vi trille Kugler her?

Dronningen.

Saa husked' jeg, at denne Jord er knudret,
og at min Lykke-Klode foer af Banen.

Første Dame.

Vel, Eders Majestæt! skal vi da dandse?

Dronningen.

Min Fod kan ikke holde Takt i Fryd,
naar ei mit Hierte holder Takt i Sorg;
derfor ei Dands, min Pige! anden Spøg!

Første Dame.

Saa Eventyr?

Dronningen.

Om Sorrig eller Glæde?

Første Dame.

Om begge.

Dronningen.

Nei, om ingen af dem begge.

Et Sagn om Fryd, som jeg aldeles mangler,
mig minder om Sorgs Overflod jeg har;
et Sagn om Sorg, som jeg har fuldt op af,
kun føier Smerte til min Glædes Mangel.
Om hvad jeg har behøves ei Fortælling;
om hvad mig mangler nytter Klage ei!

Første Dame.

En Sang da?

Dronningen.

Held dig, er du stemt til Sang;
mig var det kjærere, du vilde græde.

Første Dame.

Jeg vilde græde, hvis det baaded' Eder.

Dronningen.

Jeg kunde græde, hvis min Graad mig baaded',
og trængte ei til Graad hos dig at laane.
Men Tys! der komme Gartnerne:
Lad os gaae ind i disse Træers Skygge. —
(En Gartner træder ind med to Svende.)
Min Sorg jeg vædder mod en Knappenaal,
de vil om Staten tale: saa gior hver
mod en Omvæltning. Sorg Sorgs Forbud er.
(Dronningen og Hofdamerne vige tilside.)

Gartneren.

Gaae du, bind hine Aprikoser op,

der, lig uvorne Sønner dybt nedtrykke,
med Vægt af Ødselhed, den gamle Fader. —
Sæt Støtte til de Grene, som sig sænke.
Gaae du, og som Skarpretter, halshug hist
de strænglede, for stærkt opløbne Qviste,
som skyde sig for høit her i vor Fristat;
Alt være jevnt og lige i vort Rige: —
Det gisre J: jeg gaaer, at rydde ud
det Ukrudt, som til ingen Nytte suger
fra sunde Blomster Bundens Frugtbarhed.

Første Svend.

Hvi skulle vi, i Omfang af et Hegn,
vel holde Lov og Sæd og rigtigt Forhold,
og vise, som i Speil, den store Stat,
imens vort Land, hiin Have midt i Havet
er fuldt af Ukrudt, qvalt dets bedste Blomster;
dets Frugttræer ei beskaarne, ødelagte
dets Gierder, Bedene omrodede,
og hver sund Urt omsværmet med en Flok
af Oldenborrer?

Gartneren.

Hold du mig din Mund: —
Han, som har taalt sligt unaturligt Løvspring,
staaer selv nu i sit Løvfald. Alt det Ukrudt,
hans vidt udbredte Blade skiermede,
som, mens det aad ham, syntes ham at nære,

har Bolingbroke med Rod og Alt oprykket,
Grev Wiltshire mener jeg, samt Green og Bushy.—

Første Svend.

Hvad! er' de døde?

Gartneren.

Ja; og Bolingbroke
har Fingre i Kong Ødeland! — O Skade!
at han sit Land ei pudset har og pleiet,
som vi vor Have. Til sin Tid af Aaret
vi saare Barken, vore Frugttræers Hud,
at overmodig' ei af Blod og Safter
de ved for megen Rigdom sig fortære: —
Hvis saa med store Mænd, i frodig Vext,
han havde giort, de havde baaret; han
smagt Frugt af deres Pligt. — Hver opskudt Vandgreen
vi snitte bort, at frugtbar Green maa leve:
O, havde han giort saa, bar han den Krone end,
som han ved daarlig Tant nu reent har kastet hen!

Første Svend.

Hvad! Troer I da, at Kongen vorder affat?

Gartneren.

Afmagtet er han; affat tør han vorde.
Nu sidste Nat kom her jo Breve til
en god Ven af den brave Hertug York,

med denne Sorgepost.

Dronningen

(kommer frem fra sit Skiul.)

O! jeg til Døde knuges
af Maalløshed! — Du, gamle Adams Billed!
sat til at dyrke Haven! tør din raa,
din haarde Røst sligt Sørgenyt forkynde?
Hvad Eva, eller Slange har dig hvidslet,
at Mand, af Gud forbandet, faldt paa nye?
Hvi siger du, Kong Richard affat er?
Tør Du, knap bedre end det Støv, du træder,
hans Fald blot ahne? Sig, hvor, naar, hvordan,
fik du de onde Tidender? — Tael, Usling!

Gartneren.

Tilgiv mig, Dronning! lidt det mig kun glæder
at aande dette Nyt; men Sandhed er det.
Kong Richard han er nu i Bolingbrokes
mandstærke Haand, og begges Lykke veier:
i Eders Herres Skaal er kun han selv,
og Daarligheder, som ham gjøre let;
i Bolingbrokes, den Svares, Vægtskaal sidder
foruden ham, al Englands høie Adel;
med disse Lodder han Kong Richard vipper.
Drag blot til London; Alt I saa vil finde:
hvad jeg har sagt veed alt hver Mand og Qvinde.

Dronningen.

O snare Vanhæld! ellers rask tilfode!
angaaer dit Budskab da ei mig, og er jeg
den sidste som det hører? O du vil
opvarte mig tilsidst, at længst jeg giemmer
dit Sorgbud i mit Bryst! — Kom, Fruer, gaae!
See, Londons Drot i London sorgtrykt staae!
Ak! fødtes jeg dertil, at i mit Taareblik
nu Bolingbrokes Triumph ny Funklen fik!
— Hør, Gartner! for det Sorgbud, du har bragt,
gid visne hvad du lægger og har lagt.

(Dronningen og Damerne gaae.)

Gartneren.

Ak, Dronning! maa det dig ei værre gaae,
lad din Forbandelse min Kunst da staae!
en Taare her fra hendes Øie trilled': —
her planter jeg Cypressen, Sorgens Billed.
Snart skal du skyde op: da siges her:
det Træ med Dronning-Taarer vandet er.

(De gaae.)

Fierde Act.

Første Scene.

London. Westminster-Hall.

De geistlige Herrer paa høire Side af Thronen; de verdslige paa venstre. Menigmand neden for. Bolingbroke træder ind tillige-med Aumerle, Surrey, Northumberland, Percy, Fitzwater, nok een Lord, Biskoppen af Carlisle, Abbeden af Westminster med Følge. Retsbetjente i Baggrunden med Bagot.

Bolingbroke.

Kald Bagot frem! —
Nu Bagot. Siig nu frit og frank din Mening:
hvad veed du om den ædle Glosters Død?
Hvo fristed' Kongen til den? hvo udførte
Blodværket ved hans altfor tidlige Død?

Bagot.

Saa stiller for mit Ansigt Lord Aumerle!

Bolingbroke.

Staae frem, min Frænde! see paa denne Mand.

Bagot.

Jeg veed, Lord Aumerle, Eders dierve Tunge
forsmaaer, hvad eengang I har sagt, at nægte.
I hiin dødsvangre Tiid, da Glosters Død
i Giære var, jeg hørte Eder sige:
„Er min Arm ikke lang, som naaer fra Englands
„det stille Hof og lige til Calais
„hen til min Onkels Hoved?" Ogsaa hørte
blandt meget andet jeg Jer den Gang sige:
„I ei for hundred tusind Kroner vilde,
„at Bolingbroke kom hiem igien til England,
„som og, hvor denne Eders Frændes Død
„var dette Land til Gavn."

Aumerle.

Fyrster og Herrer!
Hvad skal jeg svare denne slette Mand?
Skal jeg fornedre saa min høie Stierne,
at jeg ham, som min Ligemand skal tugte?
Det maa jeg, eller see min Ære plettet
af hans Bagvadsker-Tunges Gift. — Der ligger
mit Pandt, det Dødens Haandsegl, som nu præger
for Helved dig. Jeg siger høit: du lyver!

og vil paastaae, hvad du har sagt er falskt,
dybt i dit Blod, endskiondt det er for slet
til at besudle mig mit Ridderstaal.

Bolingbroke.

Lad ligge, Bagot! tag det ikke op!

Aumerle.

Paa Een nær vilde jeg, han var den bedste
i Kredsen her, som saa mig har opirret.

Fitzwater.

Ifald din Diervhed Ligemand just fordrer,
er der mit Pandt, Aumerle! som Pandt mod dit;
ved Solens Lys! som hvor du staaer, mig viser,
jeg hørte dig, endog med Brouten, sige,
du virked' ud den adle Glosters Død.
Nægt det, da siger du en tifold Løgn,
og jeg vil vende Løgnen i dit Hierte,
der smedded' den, med denne Kaardespidse.

Aumerle.

Du Feige! den Dag tør du ei ovleve!

Fitzwater.

Nu ved mit Liv; gid det var denne Stund!

Aumerle.

Fitzwater! dette dømmer dig til Helved!

Percy.

Aumerle! Du løist; hans Ære er saa reen
for dette Klagemaal, som du est skyldig.

At saa du est, det ligger her mit Pandt for;
jeg vil bevise det paa dig, indtil
mit sidste Aandepust. — Tør du, saa tag det.

Aumerle.

Hvis ei jeg gior det, raadne denne Haand,
og svinge ingensinde Hævnens Staal
imod min Fiendes blanke Hielm.

En Lord.

Forsvorne
Aumerle! Jeg sværger samme Eed, og Dig
fremsporer med saa mange Løgnernavne,
som skriges kan i dit Forrædder-Øre
fra Sol til Sol: der er mit Æresspandt;
tag det til Tvekampsdagen, om du tør.

Aumerle.

Er fleer mig ædsker? Ha til hver jeg kaster;
jeg har i eet Bryst tusinde Mods-Aander,
til tyve tusinde som Jer at svare.

Surrey.

Lord Fitzwater! jeg husker meget grant
den Dag og Stund I talte med Aumerle.

Aumerle.

Lord Surrey! det er sandt, I var tilstede;
og I kan vidne med mig, det er Sandhed.

Surrey.

Saa falskt, ved Gud! som Gud er Sandhed selv!

Fitzwater.

Du lyver, Surrey!

Surrey.

Æreløse Dreng!
Den Løgn skal ligge saa tungt paa mit Sværd,
at det skal give Straf og Hævn, til du,
Du Løgnbeskylder, samt din Løgn, I ligge
i Muld tyst som din Faders Pandeskal.
Det til Bekræftelse her Ærens Pandt!
tag det til Tvekampsdagen, om du tør.

Fitzwater.

Hvor daarlig sporer du en vælig Ganger!
hvis jeg tør spise, drikke, aande, leve,
saa tør jeg møde Surrey i en Ørken,
bespytte ham, og sige høit, han lyver,
og lyver evigt. Her see Troskabs-Lænken,
som til min strænge Ærefelse dig binder. —
Det gaae mig slet i denne nye Verden,
hvis ei Aumerle er skyldig i min Klage!
Jeg mindes og, landlyste Norfolk sagde,
du sendte to af dine Folk, Aumerle,
at dræbe Hertug Gloster i Calais.

Aumerle.

En ærlig Christen laane mig et Pandt paa
at Norfolk lyver: her jeg kaster dette;
hiemkaldes han, skal jeg hans Ære prøve.

Bolingbroke.

Hver Tvist af disse blive under Pandt,
til Norfolk kaldes hiem. Det skal han vorde,
og, skiondt min Fiende, atter indsat i
sit Gods og Herligheder. Naar han kommer,
skal han bestaae sin Tvekamp med Aumerle.

Carlisle.

Den Aarens Dag skal Die aldrig see!
Mangen en Dyst har landlyst Norfolk fægtet
for Jesu Christo; i glorværdig Slagmark
høit svunget Fanen med det christne Kors
mod sorten Hedning, Tyrk og Saracen.
Af Krigssliid trættet drog han sig tilbage
til Welskland til Venedig: der han gav
sit Stov til dette skiønne Riges Jord,
sin rene Aand til Christ, hans Bannerherre,
hvis Fane han saa længe kiæmped under.

Bolingbroke.

Hvad, Bisp! er Norfolk død?

Carlisle.

Saa sandt jeg lever!

Bolingbroke.

Saa følge Fred hans Siel til Skiødet af
den gamle Abraham! — I, som har klaget,
hver Eders Tvist forbliver under Pandt,
til Eders Tvekamps-Dag vi mon' bestemme.

(York træder ind med Følge.)

York.

Jeg kommer, store Lancaster! til dig
fra Richard, som er vingestækket; villig
han kaarer dig til Arving, og sit Scepter
din Kongehaand til Arv og Eie giver:
Opstig paa Thronen, som fra ham nedstiger;
og leve Henrik, af hiint Navn den Fierde!

Bolingbroke.

I Guds Navn, jeg bestiger Kongethronen.

Carlisle.

O, det forbyde Gud! —
Er jeg i dette Raad end slettest Taler,
mig sømmer det dog bedst at tale Sandhed.
Gud give, at i denne ædle Samling
var een blot, ædel nok til ædlen Richard
retviis at dømme! Ægte Adel vilde
ham lære for slig fuul Synd sig at vogte. —
Kan Undersaatter dømme deres Konge?
Og hvo er her ei Richards Undersaat?
Ei dømmes Tyven, uden han staaer hos,
er end hans Brøde klar og aabenbar;
og skal et Billed' af Guds Majestæt,
hans Høvedsmand, Fuldmagt, udkaarne Sending,
salvet og kronet, plantet mange Aar,
af Undersaat og ringe Løbe dømmes,

og selv el være hos? — O Gud forbyde,
at i et christent Land oplyste Siele
udøved' slig en sort og hæslig Udaad!
Til Undersaatter, Undersaat, jeg taler,
vakt af min Gud saa mægtigt for min Konge:
Mylord af Hereford, hvem I kalde Konge,
Forrædder er mod stolten Herefords Konge:
og krone I ham — hør! jeg propheterer:
Da skal vort Land med brittisk Blodstrøm gisdes,
og fierneſt Slægt bejamre denne Udaad;
Til Tyrk og Vantroe Fred for evigt flye,
og her, i Fredens Land, skal vilde Krige
forblande Art med Art og Slægt med Slægt;
Frygt, Gru, Forstyrrelse og Mytterie
skal fæste her sin Boe, og Landet kaldes
et Golgatha, et Hovedpandested! —
O reises dette Huus mod dette Huus,
det føde vil den sørgeligste Tvedragt,
som nogentid faldt paa den syndige Jord.
Stands! forebyg! O lad det aldrig skee,
at over Jer ei Barn, og Barns Barn raaber Vee!

Northumberland.

Smukt har I præket; og for Eders Umag
vi fængsle Jer for Høiforrædderie: —
Lord af Westminster, Eder det paalægges
til Rettens Dag ham sikkert at bevare. —

I ædle Herrer! maa det Jer behage
at tilstaae Menigmanden sin Begiæring?

Bolingbroke.

Hent Richard, at han kan i Alles Paasyn
afstige Thronen: — saadan handle vi
fri fra Mistanke.

York.

Jeg vil lede ham.
(gaaer.)

Bolingbroke.

I Lorder, som forblive her i Fængsel,
skaf Borgen, indtil I for Retten stilles.
(til Carlisle.)
Kun lidt vi Eders Venskab er forbunden;
kun liden var vor Liid til Eders Bistand.

(York kommer tilbage med Kong Richard og Embedsmænd, som bære Kronen og Rigsklenodierne.

Kong Richard.

Ak! hvorfor kalder man mig for en Konge,
før jeg afrystet har de Kongetanker,
jeg herskede med? Endnu har jeg knap lært
at sledske, smigre, bukke, boie Knæ: —
Giv Sorgen Lov en Stund til at oplære
mig lidt i Ydmyghed. Dog grant jeg husker
hvert Træk hos disse Mænd: — Var' de ei mine?

og raabte de ei stunddom til mig: „Hil dig!"
Saa Judas og til Christ: men han blandt Tolv
fandt Tro hos Elleve: jeg hos Tolvtusind ingen.
Gud signe Kongen! — Kongen jeg ei er,
dog Amen, hvis som saa min Gud end paa mig
seer! —
hvad Tieneste er jeg kaldt hid at gisre?

York.

Den Sag at ende her fri og frivillig,
din Majestæt af Byrden træt tilbød —
Afstrædelsen af Krone og af Rige
til Henrik Bolingbroke.

Kong Richard.

Saa giv mig Kronen! —
Her, Frænde! tag paa Kronen; min Haand her
paa denne Side; paa hiin Side din.
Nu er Guldkronen her liig svælgdyb Brønd
med tvende Spande, som hinanden fylde;
den tomme stedse dandsende i Luften;
den anden useet, nede, fuld af Vand.
Den nedre Spand, useet, af Taarer fuld, er jeg:
jeg svælger Graad: — Du gaaer ad Høiheds Vei!

Bolingbroke.

I var jo villig Kronen at afhænde?

Kong Richard.

Min Krone vel; min Sorg blier min, o Frænde!

afsæt min Herlighed, afsæt min Pragt,
men ei min Sorg; den bliver tro min Magt!

Bolingbroke.

En Deel af Sorg I mig med Kronen giver.

Kong Richard.

Din Hær af Sorger mig ei een frativer.
Min Sorg er Tab af Sorg jeg forhen fandt;
din Sorg den Sorgs Gevinst i Dag du vandt.
Sorg har jeg, skiondt min Sorg jeg skiænker Dig;
den Kronen følger; men ei svigter mig.

Bolingbroke.

Er I da villig at afsige Kronen?

Kong Richard.

Ja, nei; — nei, ja; — til Intet skal jeg blive;
thi nei; nei! for til Dig jeg maa den overgive.
Giv Agt, hvor jeg mig nu tilintetgior: —
Den tunge Vægt jeg giver fra mit Hoved,
og dette plumpe Scepter af min Haand,
samt Kongevældens Stolthed af mit Hierte.
Med egen Graad min Balsom jeg afvadsker;
med egen Haand min Krone jeg bortgiver;
med egen Mund min hellige Magt fornægter;
med egen Aande løser Pligt og Eed:
Al Pomp, al Majestæt afsværger jeg;
hvert Landsgods, Skat, Skyld, Indtægt jeg af-

siger;

Hver Lov, Beslutning, Bud gienkalder jeg.
Gud! tilgiv hver Eed, som er brudt mod mig;
Gud styrke hver Eed, som nu gieres dig!
Mig ved mit Intet ingen Kummer naae;
med Dig, dit Alt, al Glæde altid gaae!
Sid længe høit paa Richards Kongestoel;
Snart Richard ligge skiult for Regn og Soel!
Gud sign' Kong Henrik! assat Richard siger,
og send mangt Soelskins-Aar paa ham og paa hans
Riger! —
Hvad staaer tilbage?

Northumberland
(rækker ham et Papir.)

Blot at I vil læse
de Ankeposter og Forbrydelser,
som deels I selv, deels Eders Følgesvende
begaaet har mod Staten og dens Tarv;
at, naar I skrifter dem, hver Mand kan dømme,
at I med Skiel og Rette assat er.

Kong Richard.

Skal jeg og giøre det? Skal jeg opløse
min Daarskabs Knude? — Gode Northumberland,
naar dine Feil stod' registrerte, vilde
det ei beskiæmme dig, for sligt smukt Selskab
at forelæse dem? Naar du det vilde,

du fandt deri en græsselig Artikel, —
Affættelse af lovlig Konge, nemlig,
og Brud af Edens stærke Borgen — mærket
med sort Streg og i Himlens Bog fordømt:
— Ja alle I, som staae og see paa mig,
mens mig min Jammer jager, endskiøndt nogle
af Jer, Pilatus lig, vel Hænder vadsk,
og vise ydre Yuk, har I Pilati
dog til mit bittre Kors mig her antvordet,
og Vand kan ei aftvætte Eders Synd!

Northumberland.

Skynd Eder, Herre! læs Artiklerne!

Kong Richard.

Mit Øie, fuldt af Taarer, kan ei see;
dog blinder salten Vand dem ei saa meget,
de jo kan see en Slægt Forrædere her;
ja, naar jeg paa mig selv mit Øie vender,
jeg finder mig Forrædder med som Resten:
min Siel samtykked' her i at afklæde
en Konges stolte Legem, i at skiænde
selv Herligheden, giøre Magt til Slave,
høi Majestæt til Træl; Stat til Daglønner!

Northumberland.

Herre —

Kong Richard.

Din Herre ei, oppustede Forhaaner!

og Ingens Herre; jeg har intet Navn,
ei Titel: — nei, ei selv det Navn jeg fik ved
min Daabefont: — man har voldgiæstet det:
Vee! vee den tunge Dag, da jeg har henslidt
saa mange Aar, og veed ei Navn nu for mig.
O! at jeg var en Konge reist af Snee,
som stod nu, Bolingbroke! her i din Soel,
for selv mig i Vanddraaber at hensmelte! —
O mægtige, gode Konge! (mægtig-god ei!)
Saafremt mit Ord end gielder lidt i Eygland,
lad det da kalde flux et Speil herhid,
at jeg kan see, hvordan mit Aasyn er,
nu det giør Bankerot paa Majestæt.

Bolingbroke.

Gaaer Nogle af Jer, henter hid et Speil!

(En af Følget gaaer.)

Northumberland.

Læs dette nu, mens Speilet bringes!

Kong Richard.

Satan!
Du piner mig, før jeg i Helved kommer.

Bolingbroke.

Kræv det ei mere, Lord Northumberland!

Northumberland.

Saa vorder menig Mand ei tilfredsstillet.

Kong Richard.

Det skal de vorde: jeg skal læse Nok,
naar jeg faaer see den rette Bog, hvori
min Synd optegnet staaer; det er — mig selv.
(Betienten kommer tilbage med et Speil.)
Giv mig det Speil, saa vil jeg deri læse. —
Ei større Rynker end? Har Sorgen slaget
saa mangt Slag paa mit Ansigt, og end ei
der pløiet dybere Saar? — O Smiger-Glar!
liig mine Følgere i Medgangs Tid
du daarer mig! — Var det og dette Aasyn,
som i sin Høiloft hver Dag underholdt
tituſind Mand? Var dette og det Aasyn,
som, Solen liig, Beskuer-Øiet blænded?
det, som saa mangen Daarskab overſaae,
og nu blev overseet af Bolingbroke? —
En glasskiør Gloria skinner i det Aasyn;
Aasynet selv er skiørt som Glorien;
(slaaer Speilet i Gulvet.)
thi der det ligger knust i hundred Stykker; —
mærk, tause Konge! Læren af mit Spøg, —
hvor snart min Sorg har ødelagt mit Ansigt.

Bolingbroke.

Skyggen af Eders Sorg har ødelagt
Skyggen af Eders Aasyn.

Kong Richard.

Siig det atter;
Skyggen af Sorg? — Ha! Lad os see! — Ja,
rigtigt;
min hele Sorg her i mit Indre ligger,
og Lidelsens de ydre Fagter ere
kun blotte Skygger af useete Sorg,
som svulmer taust i marterfulde Siel:
der ligger Væs'net! — Tak nu, Konge for
din Naade, som ei blot mig giver Grund til
at jamre; men mig lærer og hvorledes
jeg skal bejamre Grunden. — Een Bøn end
saa gaaer jeg, og skal Jer ei meer besvære!
Vil J?

Bolingbroke.

Tael, vakkre Frænde!

Kong Richard.

Vakkre Frænde?
Hm! jeg er meer end Konge nu; thi medens
jeg Konge var, var' mine Smigrere
kun Undersaatter; selv nu Undersaat
har jeg en Konge her til mig at smigre.
Er jeg saa stor, har jeg ei Bøn behov.

Bolingbroke.

Forlang da!

Kong Richard.

Faaer jeg det?

Bolingbroke.

I skal det faae!

Kong Richard.

Saa giv mig Lov at gaae!

Bolingbroke.

Og hvorhen da?

Kong Richard.

Hvorhen I vil; kun bort fra Eders Aasyn.

Bolingbroke.

Gaaer Nogle med, og følger ham til Taarnet.

Kong Richard.

Følger? Slet udtrykt! følge giør I alle
kun nybagt Magt, hvor ægte Konger falde.

(Kong Richard gaaer; nogle Lorder og Vagt følge ham.)

Bolingbroke.

Til Onsdag vi høitideligt bestemme
vor Kroning; ædle Herrer! giør Jer rede!

(Alle gaae, undtagen Abbeden, Biskoppen af Carlisle, og Aumerle.)

Abbeden.

Et Jammers-Optrin her vi skuet har.

Carlisle.

Den Jammer komme skal: ufødte Børn

skal føle denne Dag, som Sting af hvasseste Tiorn.

Aumerle.

Ærværdige Herre! veed da Ingen Raad
til Land at frie fra slig en Slangebraad?

Abbeden.

For frit herom jeg taler ud min Mening,
I Sacramentet tager, ei blot paa
min Jid at dølge; men og paa at virke
hvad jeg vel muligen udfinde turde.
Jeg seer hver Pande fuld af Mishag her;
hvert Øie fuldt af Graad, hvert Hierte sorgfuldt.
Kom hiem ved Nadvertiid hos mig: jeg grunder
alt paa en Plan, som os en bedre Tiid forunder!

(De gaae.)

Femte Act.

Første Scene.

London; Gade, som fører til Tower-Fængsel.
Dronningen træder ind med sine Damer.

Dronningen.

Ad den Vei kommer Kongen; det er Veien
til Julius Cæsars Taarn, opreist for Vanhæld;
dybt i dets Steenbryst min Gemal er dømt
til Fængsel af den stolte Bolingbroke:
Her hvile vi: hvis dette Oprørs-Land
har Hvile for sin ægte Konges Dronning!

(Kong Richard træder ind med Vagt.)

Men stille! seer! — Dog hellere seer ei —
min Rose visne: Dog seer op, og skuer,
at I til Dug hensmelte maae af Medynk,
og fridsk igien med Ømheds Graad ham bade. —
— O Du, et Minde om det gamle Troja;
Du Verens Billed'! Du, Kong Richards Grav,
og ei Kong Richard; o du skiønne Borg!

hvi skal den grimme Sorg i dig slaae Bolig,
imens Triumph som Giest i Ulhuus søger?

Kong Richard.

Formael Dig ei med Sorg, o fagre Viv!
og fremskynd ei mit Endeligt: Lær, Elskte!
at tro vor fordums Stand en venlig Drøm;
vi vaktes: Sandheden af hvad vi ere
os blot nu viser: at jeg er Fostbroder,
Du Hulde! til den grimme Nød: — til Døden
vil den og jeg i Forbund staae. — Jil du
til Frankrig; der gak i et helligt Kloster.
Mod Himlens Krands med Fromhed opstræb nu!
Guldkronen her brød jordisk Tant itu. —

Dronningen.

Hvad! Er min Richard da paa Siel som Legem
omskabt og svækket? Stig, har Bolingbroke
afsat din Hierne? gravet i dit Hierte?
I Døden selv slaaer Løven Kiæmpekloen
og saarer Jorden, om ei andet, harmfuld,
at den er overvunden; og vil Du,
paa Pogeviis fromt døie Straf; Riis kysse,
for ham, den glubende dybt ydmygt krybe,
Du, Løve! Konge over Dyrene.

Kong Richard.

Ret! Konge over Dyr! Ja var' de bedre
var jeg end over Folk en seirsæl Konge,

Min elskte Fordums-Dronning! drag til Frankrig;
tænk, jeg er død, og at nu her du tager,
som paa min Dødseng! evig Afskeed fra mig!
I kjedsom Vinteraften sid ved Arnen
hos gode, gamle Folk; lad dem fortælle
Dig Sagn' om bittre, længst forsvundne Tider;
og før god Nat du siger, saa til Giengield
for deres Sorg fortæl mit Sørgefald;
send dem saa grædende til deres Senge:
thi selv de døde Brande ville stemme
i din sorgstemte Tunges Sørgetone;
de vilde græde Ilden ud af Medynk,
og sørge, her i Aske, hist i Kulsort,
fordi en salvet Konge saa blev afsat.

(Northumberland træder ind med Følge.)

Northumberland.

Vilt, Herre! Bolingbroke har skiftet Sind;
I skal til Pomfret, ikke her i Taarnet. —
For Eders Naade er Befaling udstædt,
med skyndsomst Hast maae I afsted til Frankrig.

Kong Richard.

Northumberland! Du Stige, ad hvis Trin
min Throne Bolingbroke nu stolt bestiger, —
faa Timer skal kun Tiden vorde ældre
end nu, før fule Synd, tilfulde modnet,
skal bryde ud i Raadenhed. — Tro skal Du,

om end han deler Riget halvt med dig,
er det for lidt, da du hialp ham til Alt;
og han skal tro, at du, som slink ved Veien,
hvorpaa en uretmæssig Konge plantes,
skal ved den mindste Kurre atter vide
en anden Vei, til hovedkulds at styrte
ham fra den Throne, hvor han sad som Voldgiest.
Til Frygt sig vender Venskab med de slette;
den Frygt til Had: Had føder eet af To,
tidt begge to: Dødsfare eller Død.

Northumberland.

Lad den Synd komme paa mit Hoved! — Nok!
Tag Afskeed, skilles ad, og det paa Stedet!

Kong Richard.

Jeg skilles dobbelt da! Onde! I bryde
en tofold Pagt; imellem mig og Kronen,
og mellem mig nu og min Ægtehustrue.
Lad mig bortkysse Eden mellem os! —
Dog nei; thi den blev svoret ved et Kys.
— Skil os, Northumberland! mig op mod Norden,
hvor Frost og Hælsoet knuge Himmelegnen;
min Viv til Frankrig, hvorfra hid hun drog
i Herlighed, som Vaar-Dag lyser frem,
og nu som nøgnest Vinterdag gaaer hiem.

Dronningen.

Skal vi da skilles ad! O Qval, o Smerte!

Kong Richard.

Ja, Elskte! Haand fra Haand og Hierte med fra Hierte.

Dronningen.

Forviis os begge! med mig Kongen gaae.

Northumberland.

Saa taler Venskab; Statskunst ikke saa.

Dronningen.

Hvor Richard skal — bring mig til samme Borg.

Kong Richard.

To Grædende udgiorde da een Sorg. —
I Frankrig græd for mig; for dig jeg her:
o bedre, skildt ad fiernt, end skildt ad, og dog nær!
Reis! maal din Vei med Suk! Jeg min med Klager!

Dronningen.

Saa længste Vei de fleste Suk medtager.

Kong Richard.

Saa ved hvert Skridt jeg vandrer, klager jeg,
og Qval forlænge skal min korte Vei. —
Kom! Hvo til Sorgen beiler, være snar;
thi hvo den ægter, længe Sorrig har;
forstum da i et Kys hver Lyd af Smerte:

saa giver jeg dig mit, saa tager jeg dit Hierte.

(De kysses.)

Dronningen.

O! Giv mig mit igien! Var det vel Ret,
jeg tog dit Hierte, og jeg dræbte det.

(De kysses atter.)

Nu har jeg mit igien; og gaae nu gaae!
at jeg med mine Suk det dræbe maa.

Kong Richard.

Til Overgivenhed ved Dvælen Sorg kan stige;
Farvel! Alt Øvrigt — det lad dig din Smerte sige!

(De gaae.)

Anden Scene.

Sammesteds. Et Værelse i Hertugen af Yorks Pallads.

York og Hertuginden træde ind.

Hertuginden.

I loved', Herre! at fortælle Resten,
da Eders Graad afbrød Beretningen
om vores Frændes Ankomst her i London.

York.

Hvor standsed' jeg?

Hertuginden.

Just ved det fæle Sted,
hvor raa og vilde Hænder ned fra Vinduer
slog Støv og Aske paa Kong Richards Hoved.

York.

Nu da, som sagt: den store Bolingbroke,
høit paa en prustende og vælig Hingst,
som syntes stolten Rytter godt at kjende,
reed frem i langsomt, dog i Høitids-Skridt,
mens hver Mand skreeg: Gud signe Bolingbroke!
Man maatte tro, selv Vinduerne talte,
saa mange gridske Blik af Ung og Gammel
skiød fra hvert Fag de Glade ned paa ham;
man maatte troe, at fast hver Husvæg, samtlig
behængt med Malerier, havde sagt:
„Velkommen Bolingbroke! Gud Dig bevare!"
mens han barhovedet trindt om sig saae,
og dybere end Hestens stolte Nakke
saadan tiltalte dem: „Tak, mine Landsmænd."
Og saa fremfoer han paa sin hele Fart!

Hertuginden.

Ak! Stakkels Richard! Hvor reed han imedens?

York.

Just, som paa Skuepladsen hvert et Øie,
naar dygtig Kunstner træder bort fra Scenen,
sig vender skiævt til ham, som næst indtræder,

og finder al hans Tale kjedsomt Sladder;
saadan, ja med end mere Haan man skued'
paa Richard: — Ingen raabte: „stan' dig Gud!"
Ei Glædes-Røst bød ham velkommen hiem;
men paa hans hellige Isse Støv blev kastet,
det han afrysted' med saa blid en Sorg,
i det hans Blik med Smiil og Taarer kæmped',
(de Vidner om hans Lidelse og Taalmod)
at havde Gud ei, til et vigtigt Meed,
hvert Hierte hærdet, vist det havde smeltet,
og vildest Grusomhed selv ynket ham.
Dog Himlen har i disse Ting en Haand;
og dybt for den sig bøier jordisk Aand.
Til Bolingbroke Vi nu svor Troskabseed,
og steds' erkiender jeg hans Kongeværdighed.

(Aumerle træder ind.)

Hertuginden.

Her er min Søn Aumerle.

York.

Forhen Aumerle;
men det er tabt; thi han var Ven af Richard,
og nu, min Gemalinde! Kald ham Rutland;
jeg er i Parlementet Borgen for
hans Tro og Lehnspligt mod den nye Konge.

Hertuginden.

Min Søn, velkommen! hvem er nu de Blomster,

som strøe det nye Foraars grønne Skiød.

Aumerle.

Jeg veed ei, skiøtter lidet det at vide,
Gud veed det: — mig er det fast lige kjært,
om jeg er een iblandt dem eller ikke.

York.

Nu skik Jer vel blot i vor ny Tiids Foraar,
at man ei kapper Jer før Blomstringstiden.
Hvad nyt fra Orford? vare endnu ved
de Fester og de Ridderspil?

Aumerle.

Jeg troer det.

York.

Jeg veed I vil derhen.

Aumerle.

Ja, om Gud vil,
saa gaaer jeg did.

York.

Hvad er det for et Segl,
som hænger ud der af din Barm? —
Du blegner! —
Ha! lad mig see Papiret!

Aumerle.

Ak! det er Intet.

York.

Saa siger det jo intet, hvem der seer det.

Nu vil jeg vide det; kom viis mig Skriftet.

Aumerle.

Jeg beder Eders Naade, undskyld mig!
Det er en Sag af lidt Betydenhed,
som jeg dog Grunde har at ville dølge.

York.

Som jeg har Grunde til at ville vide.
Jeg frygter — ja! —

Hertuginden.

Hvad skulde I vel frygte?
Det er blot en Forpligt, han har indgaaet,
om en ret spraglet Dragt til Høitidsfesten.

York.

Forpligt? og til sig selv. — Hvad gior han med en
Forpligt, som ham forpligter? — Er du tosset?
— Dreng! jeg vil see Papiret!

Aumerle.

Tilgiv mig;
jeg beder ydmygst, jeg tør det ei vise.

York.

Nu vil jeg see det, siger jeg, hid med det!
(river det fra ham og læser.)
Forrædderie! Ha! fuul Forrædderie!
Skurk! Nidding! Træl!

Hertuginden.

Hvad er det, min Gemal?

York.

Hei! Hvem er uden for?

(En Tiener træder ind.)

Strax saddl' min Hest!

Gud sig forbarme! Sligt Forrædderie!

Hertuginden.

Men hvad kan det da være, min Gemal?

York.

Kom! hid med mine Støvler! — Saddl' min Hest!

Nu, ved min Ære, ved mit Liv, min Troskab,

jeg vil angive Skurken!

(Tieneren gaaer.)

Hertuginden.

Gud! hvad er der?

York.

Tie stille, daarlige Qvinde!

Hertuginden.

Nei jeg vil ei!

Søn! sig mig, hvad er skeet?

Aumerle.

Min gode Moder!

det er blot Noget, som mit arme Liv

maa bøde for!

Hertuginden.

Dit Liv maa bøde for!

(Tieneren kommer tilbage med Støvlerne.)

York.

Her, Støvlerne! — Jeg vil til Kongen strax!

Hertuginden.

Aumerle! Slaa til ham! — Barn! Du staaer som Steen!

(Til Tieneren.)

Fort, Skurk! og kom mig aldrig meer for Øine! —

York.

Kom hid med mine Støvler, siger jeg!

Hertuginden.

Hvad, York! hvad agter du at foretage?
vil du ei skjule dine Egnes Feiltrin?
har vi fleer Sønner? har vi Haab om flere?
Har Tiden ei tillukket Moderlivet?
Vil du frarive mig min fagre Søn,
og røve mig det skjønne Modernavn?
Er han ei lig dig? Er han ei dit Blod?

York.

Du daarlige, ja fast vanvittige Qvinde!
vil du sort Sammensværgelse fordølge?
Tolv af dem her har taget Sacramentet,
har ved gienstidig Haandskrift sig forbundet,

til at ihielslaae Kongen nu i Oxford.

Hertuginden.

Han skal ei komme med! Vi her ham holde:
hvad siger det ham da?

York.

Bort, svage Qvinde!
Om han end tyve Gange var min Søn,
jeg gav ham an.

Hertuginden.

O, havde du dig vaandet
paa Fødselsleiet med ham, meer barmhiertig
du var: men jeg forstaaer dig: ja, du mener
at jeg har været utro mod din Seng,
at han uægte er, og ei din Søn.
O York! min elskte Huusbond! tro ei sligt!
Han er saa liig dig, som en Mand kan være;
han ligner ikke mig, min Slægt ei heller,
og dog jeg elsker ham.

York.

Tilside Qvinde!
(han gaaer.)

Hertuginden.

Aumerle! følg efter, kast dig paa hans Hest;
brug Sporen; hast, og naae før han til Kongen;
og beed om Naade, før han dig anklager;
jeg følger dig paa Strand; skiøndt jeg er gammel,

kan jeg omkaps vel fare her med York:
og aldrig vil jeg reise mig fra Jorden,
før Bolingbroke tilgiver dig! — Nu bort!
— Afsted! —

(De gaae.)

Tredie Scene.

Windsor. Værelse i Borgen.

Bolingbroke træder ind som Konge; Percy og flere Lorder.

Bolingbroke.

Har Ingen hørt til min uvorne Søn?
Tre hele Maaneder har jeg ei seet ham. —
Hvis nogen Plage venter os; — ham er det.
Gud give, ædle Herrer! han maa findes!
Spørg op i London, i Vertshusene,
thi der, man siger, skal han daglig søge
med vilde, tøilesløse Svirebrødre;
endog af dem, som, skiulte i en Huulvei,
snart slaae vor Vagt, snart plyndre Reisende;
mens han, den kaade og qvindagtige Knøs
sin Ære sætter i at understøtte
saa liderlige Folk.

Percy.

Jeg saae ham, Herre!

for tvende Dage siden, og fortalte
ham da om Høitidsfesterne i Oxford.

Bolingbroke.

Nu da, hvad svarte Vildlappen?

Percy.

Han svarte:
han vilde om i Kipperne, og snappe
en Handske fra den offentligste Tos,
som Pandt den bære, og med dette vippe
den boldeste Udædsker ned af Saddelen.

Bolingbroke.

See! Vovehals som Sviregast! dog ziner
i begge jeg et Glimt af bedre Haab,
som ældre Dage lykkeligt tør modne. —
Hvem der?

(Aumerle træder hastig ind.)

Aumerle.

Siig, hvor er Kongen?

Bolingbroke.

Hvad betyder,
vor Frænde! dette vilde Blik og Aasyn?

Aumerle.

Gud signe Kongen! — Jeg udbeder ydmygst
et Øiebliks Samtale ene med Jer.

Bolingbroke.

Gaaer I da bort, og lad os her allene.

(Percy og Lorderne gaae.)

Nu Frænde! Hvad er der paa færde med Jer?

Aumerle (knæler.)

For evig groe mit Knæ til Jorden fast;
min Tunge klæbe til min Gane, om jeg
staaer op, og taler, før I mig tilgiver!

Bolingbroke.

Var Brøden Forsæt kun? blev den ei svet?
i hiint Fald, for fra nu dig fast at vinde,
hvor fæl end saa den var, Du Naade dog skal finde!

Aumerle.

Saa giv mig Lov, at dreie Nøglen om,
at ingen kommer, førend jeg har udtalt.

Bolingbroke.

Gior som du vil.

(Aumerle lukker Døren i Laas.)

York (udenfor.)

Min Konge! vogt dig, see dig for!
En Høiforrædder stander for dit Ansigt.

Bolingbroke (drager Sværd.)

Ha, Skurk! Du er mig sikker nok.

Aumerle.

Stands kun
hevnlystne Arm; du har ei Grund at frygte.

York (uden for.)

Luk op, du blindt-forvovne trygge Konge! —

Skal Troskab saa paa Oprørsvilis dig skielde?
Luk op! hvis ei, jeg brækker Døren op!

(Bolingbroke aabner Døren.)

York (træder ind.)

Bolingbroke.

Hvad gielder Sagen? Farbroer, tael!
Kom dog til Aande! sig, hvor nær er Faren,
at vi kan væbne os og møde den!

York.

Læs dette Skrift, det vil dig grant fortælle
den sorte Jid, jeg ei har Aande til at melde.

Aumerle.

Huft, mens du læser det, dit givne Løfte:
jeg angrer; læs ei mit Navn blandt de Andres;
mit Hierte med min Haand ei er i Forbund.

York.

Det var, Skurk! før din Haand det undertegned.—
Jeg rev det af Forrædder-Barmen, Konge!
Hans Anger er kun Angst, ei Kierlighed;
forglem at ynke ham; din Medynk vorder
en Slange, som vil stinge dig i Hiertet.

Bolingbroke.

O fule, svare, diærve Mytterie! —
— O trofast Fader til forrædderst Søn!
Du pure, rene, sølverklare Væld,
hvorfra hiin Strøm neb giennem muddret Gang
har vendt sit Løb, og saadan sig besudlet, —

Dit Overflod af Godt til Ondt her vorder,
Og denne Godheds Overstrøm skal vadske
hiin Dodsplet af Forbryderen din Søn! —

York.

Saa er min Dyd da Kobbler for hans Last;
saa ødsler han min Ære ved sin Skiændsel,
som ødsle Sønner karrig Faders Guld.
Min Ære lever, naar hans Skiændsel døer;
den døer, saafremt hans Skiændsel leve tør.
Hans Liv er mit Livs Død; du Liv ham giver;
da lever Skurk, og tro Mand fældet bliver.

Hertuginden
(uden for.)

Min Konge! O for Guds Skyld, lad mig ind!

Bolingbroke.

Hvo melder sig med slig høirøstet Tunge?

Hertuginden
(uden for.)

En Qvinde, og din Foster, store Konge!
Tael med mig; ynk mig, aabne mig din Dør;
En Tigger tigger nu, som aldrig tigged' før.

Bolingbroke.

Vort Stykke verler fra en Alvors-Sag
til „Tiggerſken og Kongen" nu i Dag.
Luk Eders Moder ind, I slemme Frænde!

Hun vil for Eders Synd med Bøn sig til mig vende.

York.

Hvis Du tilgiver — bede saa hvo vil —
Forrædderie du giver friest Spil;
Skiær væk det raadne Lem, de andre vorde sunde;
det sidde lad, og see, om Alt ei gaaer til Grunde!

(Hertuginden træder ind.)

Hertuginden.

O Konge! tro ei ham, den haarde Mand!
hvo ei sig elsker selv, han Ingen elske kan!

York.

Afsindige! Siig, hvi du her mon være?
Paa ny dit gamle Bryst vil ung Forrædder nære?

Hertuginden.

O York! vær rolig! — (hun knæler.)
Milde Konge, hør!

Bolingbroke.

Op! gode Faster!

Hertuginden.

Nei, jeg knæle vil og bør!
for evig, Herre! vil jeg knæle her,
og aldrig see den Dag en Salig seer,
før Du mig skjænker Fryd og Liv og Lyst,
ved at tilgive ham, som laae ved dette Bryst.

Aumerle (knæler.)

Jeg bøier med mit Knæ for Moder-Bøn.

York (knæler.)

Jeg bøier trofast Knæ mod Moder og mod Søn.
Hvis Sligt faaer Naade, ilde det dig gaaer.

Hertuginden.

See paa hans Blik; mon Alvor i det staaer?
hans Bøn er Skiemt, hans Taarer ikke trille;
hans Ord gaae fra hans Mund, vort dybt fra
Hiertets Kilde.
Han beder koldt; og ønsker sig dit „Nei!"
Vor Bøn fra Hierte, Siel ja Alt anraaber Dig!
Jeg veed, hans trætte Knæ sig reiste froe;
Vort knæle skal, indtil i Jord de groe!
Hans Bøn er fuld af Dienstalkheds Vind,
vor Bøn af Nidkierhed og trofast Sind.
Hvad er hans Bøn mod vor? thi kron vor Bøn
med Naade, som fra Gud er tilsagt Bøn som Løn!

Bolingbroke.

Op, gode Faster!

Hertuginden.

Nei! sig ei staae op!
men tilgiv først, og derpaa sig: staae op!
Var jeg din Amme, Ord dig skulde lære,
Din første Lallen Naade skulde være.
Ei dyrebart var mig et Ord, før nu;

Stig: Naade! blot; — hvordan? af Naaden
lære du!
kort Ordet er; dets Lyd ei kort, som sød;
og aldrig skiønnere fra Magtens Læber lød.

York.

Tael fransk da, Konge! stig: „pardonnez moi!“

Hertuginden.

Fra Naade Naaden vil du vende da!
Ak! Du haardhiertede, du strænge Mand,
som Ordet selv mod Ordet sætte kan! —
Stig: Naade, som det siges i vort Land;
paa Franskens Læspen har vi ei Forstand.
Dit Øie taler alt; lad mig din Tunge høre;
hvis ei, i Hiertet plant dit naadefulde Øre.
Det, giennemboret af min Bøn og Klageskriig,
til at udraabe: Naade! tvinge dig!

Bolingbroke.

Staae op!

Hertuginden.

Jeg søger ikke om at staae!
men Naade, Naade kun jeg raaber paa!

Bolingbroke.

Jeg ham benaader, saa mig Gud benaade!

Hertuginden.

O heldigt Knæfald, som har endt min Vaade! —
Dog syg af Angst jeg er; lad Ordet: Naade høre;

to Gange Ordet sagt kan den ei dobbelt giøre;
men blot bekræfte hiin. —

Bolingbroke.

Ham Naade skiænkes her
af ganske Siel og Sind!

Hertuginden.

En Jordens Gud du er!

Bolingbroke.

Men hiin vor vakkre Svoger, samt Abbeden,
med Resten af den sammensvorne Bande,
Fordærv skal, Hunde liig, i Hæle følge.
— Hielp, gode Farbroer! til at sende Tropper
til Oxford, eller hvor de Skurke ere.
De skal ei leve, har jeg helligt svoret;
hver fældet er, saasnart han er opsporet;
Farvel, min Farbroer! Frænde med Farvel!
Vel Eders Moder bad! — Nu vær mig tro med
Skiel! —

Hertuginden.

Kom, gamle Søn! Gud skabe nye din Siel!

(De gaae.)

Fierde Scene.

Exton og en Tiener træde ind.

Exton.

Mærked' du Ordene, som Kongen talte?
„Har jeg da ingen Ven, som mig vil frie
fra denne levende Frygt?" — Var det ei saa?

Tieneren.

Saa lød hans Ord.

Exton.

„Har jeg da ingen Ven?"
Saa talte han to Gange, og hver Gang
med Iver. — Giorde han ei?

Tieneren.

Jo han giorde.

Exton.

Og som han talte, saae han vist paa mig,
som om han vilde sige: „Var du Manden,
som vilde fra hiin Angst mit Hierte frille!"
— Ved Angsten meente han Kongen i Pomfret. —
Vel! Lad os gaae. Jeg er min Konge tro,
og for hans Fiende skal min Haand ham skaffe
Roe! —

(De gaae.)

Femte Scene.

Pomfret. Fængsel i Borgen. Kong Richard træder ind.

Kong Richard.

Jeg grubler paa, hvorledes jeg med Verden
kan Fængs'let her jeg boer i sammenligne;
og saasom Verden er saa riig paa Folk,
og her er ingen Skabning uden jeg,
gaaer det ei an: — dog vil jeg det udpønse.
Min Hierne er min Siels Viv, sætter jeg;
min Siel er Faderen, og de To avle
en Slægt af stedse yngelrige Tanker,
som just befolke denne lille Verden,
saa lunefulde fast, som Verdens Folk;
thi ingen Tanke er tilfreds. — De bedre,
som Tanker om Guds Rige, blandes jo
med Skrupler, og de sætte selve Guds Ord
imod Guds Ord:
Som: „Lader Smaa Børn komme til mig!"
derpaa:
„Det er saa svært at komme did, som for
„Kamelen at gaae giennem Synaal.
Hie!" —
Ærgierrighedens Tanker lægge Plan til

Mirakler; som „hvor mine svage Regle
Vei bryde kunde gjennem min Steenverdens
Flint-Ribbeen, gjennem disse Fængselsmure;"
de kan det ei; — de Tanker døe af Stolthed. —
De, som gaae ud paa Sindsro, smigre sig
med, at de er' ei Lykkens første Slaver,
og vorde sidste ei; som tosset Tigger
i Blokken spændt, sin Skam undflyer derved,
at mangen der alt sad, fleer' skulde sidde:
og i slig Tanke finder en Slags Trøst,
i det han bærer sine egne Vanhæld
paa Skuldrene af dem som leed det Samme. —
Saadan i een Person jeg mange spiller,
dog aldrig en Tilfreds. — Snart er jeg Konge;
Strax bringer Høiforraad mig til at ønske,
jeg Tigger var; — det er jeg flux; og Mangel
haardt siger mig: en Konge har dog bedre. —
Nu er jeg Konge; men saa smaat jeg mindes,
at Kongen affat blev af Bolingbroke;
og saa jeg Intet er: — Men hvad jeg er end, —
ei jeg, ei noget Menneske paa Jorden
med Noget noies vil; til han skal noies
med til et Intet at hengaae! —

(Musik høres.)

Musik?!

Aha! Hold Takt! — Hvor suur er sød Musik,

naar Tidsmaal brydes, og ei Forhold holdes! —
Saa er det og i Støvets Livs-Musik:
og her mit kræsne Øre dadler nu
et slet holdt Tidsmaal paa en slet stemt Streng?
Men da det gialdt min Stats og Tidens Samklang,
var Øret lukt for Tidens store Takkslag:
Jeg adte Tiden; Tiden ader mig;
thi til sit Vækker-Uhr har Tiden giort mig:
Minut er hver min Tanke; hvert Suk rasler
et Slag for mine Øine; de er' Skiven,
hvortil min Finger som Secundens Viser
stedsʼ pæger, mens den renser dem fra Taarer. —
Den Lyd, som siger saa hvad Klokken er,
er høie Suk, der banke paa mit Hierte,
som Klokke er: — Saa Suk, Graad, Jammerskrig
Minut, Tiid, Time viser: — men min Tiid
for tilsomt med Bolingbrokes Seierværk render,
mens jeg staaer her som Nar, Peer Døver liig! —
— Hiint Strengleeg gior mig gal: thi lad det tie:
vel har stigt hiulpet gale Folk til Viid;
hos mig det synes klog Mand gal at giøre.
Dog signe Gud den Siel slig Lyst mig under;
thi det er Tegn paa Venskab; Venskab fremmed
for Richard er i denne Hadets Verden.

(En Staldkarl træder ind.)

Staldkarlen.

Hil dig, min Konge!

Kong Richard.

Hil dig, ædle Pair!
en Hviid vi begge to vel knap er' værd?
Hvad er du? og hvi kommer du til mig,
hvor ingen kommer uden han, den Kiøter,
som Brød til Nødsforlængelse mig bringer?

Staldkarlen.

Jeg var en ringe Staldkarl hos dig, Konge!
mens Konge end du var: nu paa min Vei
til York har jeg med Nød tilsidst faaet Lov til
at see igien min fordums Herres Ansigt. —
O hvor det mig i Hiertet skar, at see,
paa Kroningsdagen der i Londons Gader
reed Bolingbroke paa Rødblis, stolten Hingst;
den Hest, som Du saa ofte redet har;
den Hest jeg saa omhyggelig har passet!

Kong Richard.

Reed han paa den? — Hør, sig mig nu, min Ven!
Hvorledes gik den under ham?

Staldkarlen.

Stolt, som foragted' den den Jord, den traad paa.

Kong Richard.

Saa stolt; thi Bolingbroke sad paa dens Ryg! —

Det Dyr aad Brød her af min Kongehaand,
min Haand det giorde stolt, ved det at klappe; —
Dog snubled det ei nu! — det faldt ei trofast?
(thi Hovmod gaaer for Fald)
og brød hans Hals,
den Hovmodskarls, som nu dets Ryg voldgiested. —
— Tilgiv mig, Hest! — Hvi skjælder jeg vel
dig?
Skabt til af Mennesker at kues, fødtes
Du til at bære: — Ei til Hest jeg skabtes,
og dog jeg bærer Byrde som et Asen,
blodsporet, tærket af hiin Bolingbroke.

(Fangevogteren træder ind med en Ret Mad.)

Fangevogteren
(til Staldkarlen.)

Nu pak dig, Karl! her er ei Sted for dig!

Kong Richard.

Har Du mig kiær; saa fra mig nu bortviig!

Staldkarlen.

Vel! tie da Mund; men Hierte! aabne dig!
(han gaaer.)

Fangevogteren.

Saa Herre! Vil I fare i det nu?

Kong Richard.

Ret! smag du først; saa for jo pleied du!

Fangevogteren.

Jeg tør ei, Herre; Ridder Pierce af Exton
kom nys fra Kongen med en Modbefaling.

Kong Richard.

Satan slaae Henrik Lancaster og Dig!
Min Taalmodskraft er dunstet bort; den vamler.

(han slaaer Fangevogteren.)

Fangevogteren.

Hielp! Hielp! Hielp!

(Exton og Tienere komme væbnede ind.)

Kong Richard.

Ha! hvad nu!
Hvad vil du, Død! med sligt vildt Overfald?
— Din egen Haand, Skurk! dit Dødsværktøi yder.

(han frariver Een sit Værge, og dræber en Anden,)

Gaae du, og fyld end et Lukaf i Helved! —
(han dræber endnu Een; derpaa falder Exton ham.)
I evig Helved-Glød skal den Haand brænde,
som saa mig slaaer. — Exton! med Kongens Blod
din Haand her Kongens Land besudles lod.
Op! Op, min Aand! tag Flugt mod Lysets Skiød!

ned, ned, mit Kiød! synk ned til Fred og Død!

(han døer.)

Exton.

Saa fuld af Diervhed, som af Kongeblod;
Jeg spildte begge! — Var min Daad blot god!
Men Dievelen, som mig hertil har drevet,
nu siger mig: den staaer i Helveds Bog anskrevet. —
— Den døde Konge til den levende nu bær! —
De Andre stæder jeg til Jorde her.

(De gaae.)

Siette Scene.

Windsor. Værelse i Borgen.

Trompetklang. Bolingbroke og York træde ind med Adelsherrer og Følge.

Bolingbroke.

Det sidste Nyt, min ædle Farbroer York!
er, at Oprørerne har skjændt og brændt
vor Bye Cicester udi Glostershire;
Uvist, om de er' slagne eller tagne.

(Northumberland træder ind.)

Velkommen! og hvad Nyt?

Northumberland.

Først ønsker jeg

din hellige Throne Held! Det næste er,
jeg har til London Hovederne sendt
af Spencer, Blunt, Salisbury og Kent.
Hvordan de fangedes; hvor det gik til;
Dig dette Skrift udførligt vise vil.

(Han overrækker ham et Papir.)

Bolingbroke.

Tak, brave Percy! for din havte Møie.
Din viste Værd vi værdigt vil ophøie.

(Fitzwater træder ind.)

Fitzwater.

Herre! jeg har fra Oxford sendt til London
Sir Bennet Seely's med samt Broca's Hoved,
to af den giftige, samsvorne Bande,
hvis Snigmords-Dolke dig i Oxford vented'.

Bolingbroke.

Din Daad, Fitzwater! ei forglemt skal vorde;
Din Roes er stor; jeg kan den Ord for Orde.

(Percy træder ind med Biskoppen af Carlisle.)

Percy.

Storsammenrotteren, Westminsters Abbed
er bugnet under svar Bevidstheds Byrde,
og har sit Legem Graven overgivet;
her staaer du, Carlisle! levende, og vent
den Straf din Stolthed har saa vel fortient.

Bolingbroke.

Carlisle! Det er din Dom:
Vælg dig et Fristed; vælg et helligt Rum!
Meer end du har du faae; nyd det med Lyst;
lev rolig blot, og døe saa hen med Trøst!
Thi skiøndt min Avindsmand du stedse var;
høi Glands af Ære seet i Dig jeg har.

(Exton træder ind med Følge, som bærer en Liigkiste.)

Exton.

Min Konge! her i denne Kiste bringes
Dig din begravne Frygt; her er nedlagt
den værste Fiende af din Kongemagt.
Richard af Bourdeaux; hid jeg bringer ham.

Bolingbroke.

Exton! ei Tak! — En Daad af Synd og Skam
Du paa mit Hoved og mit Land har lagt.

Exton.

Men, Konge! Eders Mund har mig min Daad tilsagt.

Bolingbroke.

Han hader Gift, som er for Gift i Nød;
Dig, Morder! hader jeg, om ham jeg ønsked' død.
Viig fra mit Aasyn! Evig paa din Pande
Skammærket, ei mit Naadestempel, stande:

Lig Cain dybt i Nattens Skygger gys,
og aldrig Hoved viis for Dag og Lys! —
— Jeg sørger, ædle Herrer! kan I troe,
at Blod mig vandet har, at jeg skal groe!
Kom, sørger med paa denne Sorgens Dag,
og dybest Sørgedragt enhver paatag!
Jeg gior en Valfart til det hellige Land;
Jeg vadsker der min Haand i Kedrons Vand: —
Kom! følger mig, og hædrer med en Taare
min Sorg og den for tidlig Faldnes Baare! —

(De gaae.)

Om Sørgespillet

Richard den Andens

Liv og Død.

Om Sørgespillet
Richard den Andens Liv og Død.

De Skuespil, hvortil Shakspeare har hentet Stof af sit Fædrenelands Historie, ere ti i Tallet. „Det er — siger A. W. Schlegel „et af Digterens gehaltrigeste Værker, og tildeels fra hans modneste Tid. Jeg siger med velberaad Hu: et af hans Værker, thi det er klart, at Shakspeare har ordnet dem alle til eet samlet stort Heelt. Det er som et historisk Heltedigt i dramatisk Form, hvori de enkelte Skuespil udgjøre Rhapsodierne. Hovedtrækkene i Begivenhederne ere saa tro fattede, deres Aarsager, ja endog deres hemmeliae Drivfiedre, saa klart giennemskuede, at man heraf kan lære den sande Historie, medens den levende Fremstilling med uudslettelige Træk indpræger den i Indbildningskraften. Men denne Række af Skuespil er skrevet, for at meddele en høiere og meer udstrakt Underviisning, i det den for alle Tider frembyder gieldende Exempler af det politiske Ver-

densløb. Dette Konge-Speil burde være en Haandbog for unge Fyrster: de kunde deraf lære at kiende deres Kalds indvortes Værdighed; men ogsaa de Vanskeligheder, der omgive deres høie Stilling; de kunde lære at kiende Voldherskerdømmets Farlighed, og Tyranniets uundgaaelige Fald, da det just undergraver sig selv, i det det vil befæste sig selv: og endeligen de fordærvelige Følger, som Kongers Svagheder, Feilgrin og Forbrydelser have for hele Folkeslag, og som svie til flere Menneskealdere. — Otte af disse Skuespil, fra Richard den anden og til Richard den tredie, slutte sig i uafbrudt Tidsfølge til hinanden, og omfatte en daadfuld, næsten hundrede Aars, Periode af den engelske Historie. — De heri skildrede Begivenheder følge ei blot paa hinanden, men ere paa det nøieste sammenknyttede og sammenkiædede, og først med Henrik den Syvendes Thronbestigelse ender sig dette Kredsløb af Oprør, Partier, udenlandske og borgerlige Krige, som begyndte ved Richard den Andens Afsættelse. — Denne Konges skiødesløse Regiering, og hans stette Opførsel mod sin egen Slægt, voldte ham Bolingbrokes Opstand; men dog var hans Afsættelse aldeles uretmæssig i Maaden, hvorpaa den skedte, og i intet Tilfælde var Bolingbroke den retmæssige Thronarving. —

Dtnne snilde Stifter af Huset Lancaster nød, som Henrik den Fierde ikke i Ro og Mag Frugten af sin Daad; hans oprørske Baroner, netop de, som havde hiulpet ham op paa Thronen, gave ham fuldt op at bestille: paa den anden Side var han skinsyg paa sin Søns glimrende Egenskaber, og denne Kongens Mistro bevægede Prindsen, meer end virkelig Tilbøielighed, til at styrte sig i udsvævende Selskab, for at undvige alt Skin af Ærgierrighed. Dette tilsammen udgiør Indholdet af de to Afdelinger af Henrik den Fierde: de Misfornøiedes Foretagender de alvorlige, og Kronprindsens Ungdomsstreger de comiske Scener. — Da denne krigerske Fyrste bestreg Thronen, som Henrik den Femte, vilde han hævde sin tvetydige Arveret: han ansaae Erobringer udenlands for det bedste Middel, til at forebygge Uroligheder hiemme, og dette foraarsagede det ærefulde, men i Følgen mere skadelige end gavnlige, Felttog mod Frankrig, som Shakspeare har forherliget i Skuespillet: Henrik den Femte. Denne Konges tidlige Død, Henrik den Siettes lange Mindreaarighed, og hans stedsevarende Umyndighed i Regieringskunsten bragte stor Ulykke over England. Tvedragt iblandt Regenterne, og slet Forvaltning, en Følge af hines Splid, var Grund til at de franske Er-

bringer gik i Lyset. — Der fremstod en dierv Forarer til Thronen, hvis Arveret var uomtvistelig, naar man ei vil antage, at tre Regieringers Voldherskerdømme kunde give gyldig Hævd paa den. Saaledes opstod Feiden mellem Husene York og Lancaster, der i mangfoldige Aar hærjede Kongeriget, og endtes med Huset Yorks Seir. — Alt dette har Shakspeare fremstillet i de 3 Dele af Henrik den Siette. Edvard den Fierde forkortede sit Liv ved overvættes Nydelse, og glædede sig ei længe paa den ved saa mange Grusomheder tilkjøbte Throne. Hans Broder, Richard, som havde havt stor Andeel i Huset York's Ophøielse, var ikke tilfreds med Regentskabet; hans Herskesyge banede ham, ved hemmelige og voldsomme Forbrydelser, Vei til Thronen; men hans mørke Tyrannie giorde ham til en Afsky for Folket, og voldte ham en fortient Undergang. — Han maatte ligge under for en Descendent af det Kongelige Huus, som var forbleven ubesmittet af Borgerkrigene, og hvad der i hans Arveret kunde synes at mangle, erstattedes ved den Fortieneste at være sit Fædrelands Befrier, ved at rense det fra et Uhyre. Med Henrik den Syvendes Thronbestigelse begynder en ny Epoke i den engelske Historie; Forhandelsen syntes endelig engang at være afsonet, og

først saa sildigt endtes en Række af Voldherskerdømmer, Oprør og borgerlige Krige; alle oprindeligen aarsagede ved den Letsind, hvormed Richard den Anden havde forskiertset Kronen."

„Dette er det umiskjendelige Forhold, hvori disse otte Skuespil staae til hinanden; dog bleve de ei forfattede i den chronologiske Orden. Efter al Rimelighed digtede Shakspeare de fire sidste først: Hvad de tre Dele af Henrik den Siette angaaer, da er det afgiort; og Richard den Tredie er, ikke blot formedelst Indhold, Fortsættelse af dem, men ogsaa udarbeidet ganske i samme Stiil. Derpaa gik Shakspeare tilbage til Richard den Anden, og føiede nu med omhyggelig Kunst den anden Række til den første. — De Gamles Trilogier have alt lært os, at det ei er umuligt, fuldstændigt at slutte et dramatisk Digt, og dog i samme lægge Henviisninger paa noget Foregaaende og noget Forestaaende. — Ogsaa ende de fleste af disse Skuespil med et ganske bestemt Indsnit i Historien: Richard den Anden med denne Konges Drab; anden Deel af Henrik den Fierde med hans Søns Thronbestigelse; Henrik den Femte med Fredsslutningen med Frankrig; første Deel af Henrik den Siette

ligeledes med en Fredsslutning; den tredie Deel ender med Henriks Drab og Edvards Thronbestigelse: Richard den Tredie med dennes Nederlag og Død. — Mindre tilfredsstillende har Shakspeare afrundet første Deel af Henrik den Tredie og anden Deel af Henrik den Siette. Ved Percys Nederlag var de Stores og Mægtiges Oprør kun halvt dæmpet, og fortsættes ogsaa i de følgende Dele af Stykket. — Ligesaa lidt var Yorks Seir ved St. Albans et afgjørende Slag i Krigen mellem disse tvende Slægter. — Over denne dramatiske Ufuldkommenhed — hvis man saa vil kalde det — har Shakspeare sat sig ud, for at opnaae langt betydeligere Fordele. Borgerkrigens Malerie var for stort og frygteligt riigt Æmne for et eneste Skuespil; og dog frembød den uafbrudte Række af Begivenheder ikke noget bequemmere Hvilepunkt. Henrik den Fierdes Regiering kunde vist nok have været indbefattet i eet Stykke; men den havde for liden tragisk Interesse, og for liden historisk Glands til at være tiltrækkende, naar den heelt igiennem blev behandlet fra den alvorlige Side: Shakspeare har derfor givet de komiske Caracterer, som omgive Prinds Henrik, den frieste Udvikling; og dette

idelige Mellemspil i de politiske Tildragelser optage Halvdelen af Værket.

De to øvrige Skuespil af den engelske Historie ere chronologisk skildre fra denne Række. Kong Johan regierede næsten to Aarhundrede før Richard den Anden; og mellem Richard den Tredie og Henrik den Ottende indfalder Henrik den Syvendes lange Regiering, som Shakspeare med Rette gik forbi, som et Stof, der ei kunde modtage dramatisk Behandling. Imidlertid kan man paa en Maade anse disse Skuespil som Prolog og Epilog til de otte sammenhørende. I Kong Johan ere allerede de politiske og nationale Motiver angivne, som i de følgende Stykker spille saa stor en Rolle: Krige og Fredsslutninger med Frankrig; et Voldherskerdømme og de tyranniske Ugierninger det føder af sig; Geistlighedens Indflydelse; Partie-Aand hos Adelen og de Store. Derimod viser os Henrik den Ottende Overgangen til en anden Tidsalder: det nyere Europas Statskunst; et forfinet Hofliv under en vellystig Konge; Hofyndlingernes farlige Standpunkt, idet de selv styrtes, efterat de have hiulpet til at styrte andre; med et Ord: Despotismen under lempeligere og glattere Former; men derfor ei mindre uretfærdig og grusom. — Formedelst Spaadommene

ved Elisabeths Fødsel har Shakspeare paa en Maade draget sit store Digt om Englands Middelalders Historie ned til sin egen Old; i det mindste saavidt, som saa nye Begivenheder endnu lode sig behandle med Sikkerhed; og i denne Hensigt har han formodentlig sildigere digtet disse tvende Skuespil Kong Johan *) og Henrik den Ottende til de øvrige."

Da jeg med dette Bind begynder Oversættelsen af Shakspears Skuespil af den engelske Historie, troer jeg, at denne Anskuelse og dette Oversyn af dem ikke vil være Læserne unyttigt eller uvelkomment. —

En af Shakspeares Commentatorer, Farmer, siger: at et Sted i Camden's Annaler tydeligt viser, at der existerte et ældre Sørgespil om Richard den Anden: men i hvilket Sprog, veed Farmer ikke. Camden fortæller nemlig: „at Sir Gilie Merick, som var indviklet i Greven af Esser's rasende og vilde Sag, og som desaarsag blev hængt med den aandrige Cuffe Aar 1601, blev blandt

*) Man har en anden ældre Kong Johan i to Dele: hvoraf Shakspear's er en Omarbeidelse. — Den ældre torde være et Ungdomsværk af Shakspeare, endskiøndt engelske Kunstdommere hidindtil ikke have villet erkiende det derfor.

flere Ting beskyldt for: „quod exoletam tragoediam de tragica abdicatione regis Ricardi secundi in publico theatro coram conjuratis data pecunia agi curasset.“ — Af hiint ældre Stykke mener Pope endog, at Shakspeare har taget en heel Deel, især de rimede Vers til dette Sørgespil.

Stoffet til dette Stykke har Shakspeare hentet af sine sædvanlige historiske Kilder Holinshed, Hall, o. s. v. — Uenige ere imidlertid Skribenterne hvad Kong Richards Dødsmaade angaaer. En siger: „han blev myrdet af otte bevæbnede Mænd, af hvilke han dræbte de fire.“ Denne Beretning synes imidlertid ikke trolig, da han vel ved denne Leilighed maa have faaet mange Saar, og neppe vilde man i slig Tilstand have fremstillet hans Liig til offentlig Skue; hvilket bestemt skal være skeedt, da det blev bragt til London, og sat til offentlig Skue i Cheapside i hele to Timer, hvor det blev taget i Øiesyn af flere end tyve tusinde Mennesker, som saae „ham liggende paa en sort Hovedpude, med ubedækket Ansigt.“ — En anden Beretning fra en Mand, som havde været om den ulykkelige Fyrste i Wales, synes troligere. Han siger: „Kongen blev fængslet i Pomfret-Borg, hvor man i femten Nætter og Dage plagede ham med ideelig Hunger, Tørst og Kulde, og endelig berøvede ham Livet ved saadan en Dødsmaade, som endnu aldrig

er hørt i England." De fleste ere enige om, at denne Ulykkalige døde Hungers-Død." — Dette vinder Styrke end videre ved et Manifest, som Familien Percy, Dagen før det store Slag ved Shrewsbury udstædte mod Kong Henrik den Fierde, og hvori de ligefrem lægge ham til Last: „at han forrædderisk har ført sin Herre og Konge til Pomfret-Borg, og holdt ham der, uden Dom eller Samtykke af Rigets Lorder, i femten Dage og Nætter, og i al den Stund (hvilket blandt Christne Folk er uhørt!) ladet ham vansmægte og omkomme af Hunger, Tørst og Kulde." — Endnu maa jeg dog tilføie, at en af Shakspeares Commentatorer, Riston, søger at redde Kong Henrik den Fierdes Menneskelighed, ved efter historiske Vidnesbyrd at ville godtgiøre: „at Richard døde en frivillig Hungersdød, i det han i flere Dage afholdt sig fra al Føde og Næring, og ved denne Afholdenhed, som og ved Sorg og Grømmelse giorde Ende paa sit Liv." —

Hvad Tiden angaaer, paa hvilken dette Stykke er digtet, mener Malone det er blevet til Aar 1597; altsaa i Shakspeares 33te Aar. — Er Malones Tidsregning rigtig, maa man forbauses over denne fast uudtømmelige Guldgrube af Genie, hvorfra Aaret forhen flød 1) *Comedy of errors*, 2) Hamlet, 3) King John, og i dette Aar, foruden

nu 4) Richard den anden; 5) Richard den Tredie, og 6) første Deel af Kong Henrik den Fierde.

Og nu til Slutning beder jeg om Tilladelse til at fremlægge for Læserne et Par Karakteristikker af det Sørgespil, som her fordansket lægges dem for Øine. Den lærde Samuel Johnson, — hvis Udgave af og Commentair over Shakspeare ligesaa vist er et af hans mindst betydende Arbeider, som hans Fortale til hans Udgave af denne Digter vil blive et evigt Mesterværk, især hvad Stiil angaaer, — han affeier dette Sørgespil med en ligesaa kold som kort Dom. — „Dette Skuespil — siger han nemlig — er et af dem, Shakspeare har giennemseet og rettet; men som Held med Aands-Arbeider ikke altid staaer i Forhold til Møie og Flid, saa ender det ikke med den heldige Kraft, som flere af hans andre Tragoedier; ei heller har han her kundet sige meget, der kunde angribe Følelsen eller udvide Forstanden." — Saavidt Johnson: — Hver upartisk og agtpaagivende Læser dømme mellem ham, og A. W. Schlegel, der omtaler Stykket, som følger:

I Richard den Anden viser Shakspeare os en ædel, kongelig Natur, som fordunkles først ved Letsindighed og en utæmmet Ungdoms Forvildelse; siden luttres ved Ulykke, og forklares i høiere

Glands. Da han selv har skildt sig ved sine Undersaatters Kierlighed og Hengivenhed, og staaer i Begreb med ogsaa at miste Thronen, føler han med smertelig Begeistring Kongeværdighedens høie Kald, og dens over personlig Fortieneste og vaklende Indretninger høit stigende Forret. Efter at den jordiske Krone er falden af hans Hoved, viser han sig først som en ægte Konge, hvis medfødte Adel ingen Fornedrelses-Stand kan tilintetgiøre. Dette føler en stakkels Staldkarl: det oprører ham, at hans Herres Yndlings-Hest har baaret den stolte Bolingbroke ved hans Kroningsfest: han opsøger den fangne Konge i Fængselet, og beskiæmmer saaledes de frafaldne Stormænd. Den politiske Fremgang i Kongeaffættelsen er fremstillet med overordentlig Verdenskundskab: som, for Ex. hvorlunde Lykkens Ebbe paa den ene Side, og dens Høiflod paa den anden river Alting fort med sig; hvorlunde Bolingbroke handler allerede som Konge, og hans Tilhængere tee sig imod ham, som var han det virkelig, medens han endnu bestandig foregiver: „han kommer blot, for med væbnet Haand at fordre sin Arveret, og tilintetgiøre de herskende Misbrug.“ — Voldherskerdømmet er fuldbragt, længe før Ordet er udtalt eller Sagen offentlig erkiendt. Den gamle Johan af Gaunt er et Mynster paa ægte Ridder-Adel; han

staaer her som en Piller fra en Fortiid, han har overlevet. Hans Søn, Henrik den Fierde var ham ieet og alt ulig. Denne Karakter er fortrefeligt vedligeholdt i de tre Stykter, hvori den fremtræder. Man seer deri en Blanding af Haardhed, Maadehold og Klogskab, som virkelig forslog til at holde ham fast paa den med Vold erhvervede Throne; men uden Aabenhed, uden sand Hiertelighed, og iiskold for hver ædel Opblussen, formaaede han saa lidet at giøre sin Regiering elsket, at man endog ønskede den affatte og forskudte Richard tilbage igien." —

Oversættelsen af dette Skuespil har ikke nogensinde været indleveret til Skuepladsen, hvorfra den store Mængde af Roller — fast allesammen betydende — vel, i det mindste for Øieblikket maa udelukke det: heller ikke har det paa Dansk hidtil været oversat.

Kong Henrik den Fierde.

Første Deel.

Personer:

Kong Henrik den Fierde.

Henrik, Prinds af Wales } Kongens Sønner.
Prinds Johan af Lancaster }

Greven af Westmoreland } Venner af Kongen.
Sir Walter Blunt }

Thomas Percy, Greve af Worcester.

Henrik Percy, Greve af Northumberland.

Henrik Percy, hans Søn, med Tilnavn Heedspore.

Edmund Mortimer, Greve af March.

Scroop, Erkebiskop af York.

Archibald, Greve af Douglas.

Owen Glendower.

Sir Richard Vernon.

Sir John Falstaff.

Poins.

Gadshill.

Peto.

Bardolph.

Lady Percy; den yngre Percys Gemalinde, Søster til Mortimer.

Lady Mortimer, Datter af Glendower, gift med Mortimer.

Madam Rafkenfart, Vertinde i et Vertshuus i East-cheap.

Herrer af Adel, Embedsmænd, Sheriff. Kiældermester. Kammersvend. Oppartere. To Foermænd. Reisende. Følge.

Scenen: England.

Kong Henrik den Fierde.

Første Act.

Første Scene.

London. Et Værelse i Palladset.

Kong Henrik træder ind med Westmoreland, Sir Walter Blunt og flere.

Kong Henrik.

Saa rystet vi end er og bleeg af Sorg,
udsee vi dog for skrækket Landefred
en Stund til at udaande brudte Lyd
om Herreskiold paa ny ved fierne Strande.
Ei meer vor Jordbunds tørstige Erinnys
med egne Børns Blod skal sin Læbe plette;
Krigsjernet meer ei fure skal dens Marker,
dens Blomstermylr nedslaae med fiendtlig Trampen
af jernskoet Hove: de harmtændte Dine,
der — lig oprørte Himmels røde Blus,
alle af een Natur, eet Væsen avlet —
nys mødtes dybt i Borgerkrigenes

vildeste Haandgemæng og blodigst' Slagtning,
skal nu jevnsides, og i skionne Rader
een Vei kun gaae, og ei staae meer som Fiender
mod Blodsforvandt, mod Ven og Samforbunden.
Ei Krigens Od skal, slet omskedet Kniv lig,
sin Eier saare: — Derfor, mine Venner!
saa fiernt nu som til Jesu Christi Grav,
(Hvis Mand vi er, under hvis hellige Kors
vi staae betegnede, til Kamp forbundne,)
saa fiernt, vi reise vil en Hær af Britter,
hvis Arm i Moderskiod alt dannet blev til
at jage Hedning i hiin hellige Mark,
hvor hine naaderige Fødder vandred',
som nagtedes for fiorten hundred Aar
til Verdens Frelse paa det bittre Kors. —
Men hiint vort Forsæt er aargammelt alt,
og nødigt ei at sige: "vi bortdrage:" —
for den Sag vi ei samles: men lad høre,
nu I min brave Frænde Westmoreland,
hvad Raadet i Gaar Aftes har besluttet,
for dette dyrebare Togt at fremme?

Westmoreland.

Min Konge! denne Hast blev varmt omtalt;
og Overslag paa hvad sligt koste vilde
blev alt giort i Gaar Aftes; men da kom,
som Mand i Vei med Slæde, just en Post
fra Wales, stærkt fragtet med høist sorgfuldt Nyt.

Det Værste var: den ædle Mortimer,
som førte Mændene fra Herefordshire
mod Glendower, hiin vilde, trodsige,
blev fangen af de raa Walliser-Hænder,
og Tusind af hans Folk blev slagted' der.
Paa deres Liig blev øvet slig Mishandling,
saa fæisk, skamløs en Lemlæstelse
af de Walliser-Qvinder, at man kan
for Bluffel ei den melde og omtale.

Kong Henrik.

Afbrød da Tidenden om denne Kamp
hiin Sag om Toget til det hellige Land?

Westmoreland.

Ja, den med fleer' forenet, Eders Naade!
thi grummere, meer uvelkomment Nyt
fra Norden kom, og indeholdt, som følger:
Korsmesse-Dag Heedspore Henrik Percy
traf sammen med den bolde Archibald,
hiin høiberømte, altid tappre Skotter
i Holmedon.
Der spændtes de en svar og blodig Stund —
saa, efter deres Stykkers Tordenskrald
og al Sandsynlighed, blev mig berettet; —
thi han, som bragte Budet, fløi til Hest
just midt i deres Harms og Hovmods Bluffen,
uvis hvorhen sig Seiren vilde hælde.

Kong Henrik.

Her staaer en kiær og hoilig virksom Ven,
Sir Walter Blunt, nys stegen af sin Ganger,
og stovet med enhver forskiellig Jordart,
som findes mellem Holmedon og vort Sæde;
han har os bragt et glad, velkomment Budskab:
Greven af Douglas slagen er; ti tusind'
af dierve Skotter, to og tyve Riddere
i eget Blod lagt' lagviis saae Sir Walter
paa Holmedons Mark; Heedspore tog til Fange
Greven af Fife Mordake, og ældste Søn af
den slagne Douglas; derhos Greverne
af Athol, Murray, Angus og Menteith.
Er dette Bytte ei al Ære værdt?
Hør Frænde! er det ei en herlig Prise?

Westmoreland.

I Sandhed
en Seir, hvoraf en Prinds sig bryste kan!

Kong Henrik.

Ja! — der du drøver mig; gior mig til Synder;
thi jeg misunder Lord Northumberland,
han Fader er til slig velsignet Søn: —
En Søn, som Omqvad er paa Ærens Tunge,
blandt Skovens ranke Træer det rankeste,
Fortunas Skiødebarn, Fortunas Stolthed;
mens jeg, som Lov og Priis paa ham kun skuer,
seer min ung Henriks Pande fuult beplettet

med Suus og Duus, O kunde det bevises,
at natlig Nisse havde byttet om
i Vuggen, hvor de slumred', vore Drenge,
og kaldt min Percy, hans Plantagenet!
saa tog jeg strax hans Henrik: han fik min. —
— Dog Nok om ham! — Siig nu, hvad troer
I, Frænde!
om denne Percys Hovmod? Fangerne,
som han i dette Slag har giort, beholder
han til sin Raadighed, og Bud mig sender:
Kun een, Mordake Greven af Fife jeg faaer.

Westmoreland.

Det er hans Onkels Lærdom, det er Worcester,
en fiendtlig Stierne steds' i Eders Bane,
som ægger ham, og Ungdoms-Hanekammen
oppurrer imod Eders Værdighed.

Kong Henrik.

Men jeg har stævnet ham herfor til Regnskab,
og derfor maae vi for en Stund opsætte
vort hellige Forsæt om Jerusalem.
Paa næste Onsdag vi et Raad vil holde
i Windsor, Frænde! Siig det Lorderne:
men kom I selv med Hast til os igien;
thi Meer at sige er og Meer at giøre,
end jeg for Harm kan yttre. —

Westmoreland.

Vel, min Konge.

(De gaae.)

Anden Scene.

Et andet Værelse i Palladset.

Henrik, Prinds af Wales og Falstaff træde ind.

Falstaff.

Nu Henrik, hvad Tiid paa Dagen er det min Gut?

Prinds Henrik.

Du er bleven saa tykhovedet af at drikke gammel Kanarisæk, af at løsne dine Knapper efter Aftensmaden, og sove paa Bænke efter Middagsmaaltidet, at du har forglemt egentlig at spørge om det, som du egentlig vil vide. Hvad Dievelen har du at kaffe med Tiden af Dagen? med mindre Timerne vare Bægere, fulde af Sæk, og Minutterne Kapuner, og Seierværkerne Ruffersters Tunger, og Skiverne Skildter paa Jomfruehuse, og den velsignede Soel selv en vakker, blussende Tøs i ildfarvet Taft. Jeg seer ingen Grund, hvi du skulde spilde dine Ord, med at spørge om Tiden paa Dagen.

Falstaff.

I Sandhed! I er noget nær med Meningen, Henrik! thi vi, som nappe Guldbørser, gaae ved Maanen og Sydstiernen, og ikke ved Phœbus,

"den vandrende Ridder saa bold."

Og hør nu, du velsignede Gavstrik! naar du engang bliver Konge — saa Gud velsigne din Naade, (Majestæt, skulde jeg sige: thi Naade vil Du ikke have noget af). —

Prinds Henrik.

Hvad! ikke Noget?

Falstaff.

Nei, min Siel! ikke saa meget som til at give Salt til et Æg.

Prinds Henrik.

Nu hvad saa? herud med Sproget.

Falstaff.

Nu da, du lille Dievelunge, naar du bliver Konge, saa lad ikke os, som ere Vaabendragere for den natlige Orden, kaldes Tyveknægte ved lys Dag. Lad os være Dianas Jægere, Mørkets Riddere, Maanens Kieledægger; og lad Folk sige, vi ere Folk det er en Lyst at regiere over, da vi, ligesom Havet, regieres af vor ædle og kydske Herskerinde Maanen, under hvis Beskyttelse vi — stiæle.

Prinds Henrik.

Du taler herligt; og det holder ogsaa Stik; thi vores Lykke, vi som ere Maanens Tienere, lider af Ebbe og Flod ligesom Havet, da den, ligesom Havet, regieres af Maanen. Som for Exempel: en Guldbors rapses paa det allerbrabeligste Mandag Nat, og ødes paa det allervenskabeligste Tirsdag Morgen: den faaes ved at raabe: "Pengene herud!" og den ødes ved at skrige: "Mere Vin herind!" Snart saa lav Ebbe, som det nederste Trin paa Stigen; og snart saa høi Flod, som den øverste Rand af Galgen.

Falstaff.

Du har, for Gud! Ret, min Gut. — Og er ikke min Vertinde i Kroen ret en prægtig, sød Tøs?

Prinds Henrik.

Som Honning fra Hybla, gamle Kommandant! og er ikke en Vams af Boffelæder ret et prægtigt sødt Klædestykke til at slide paa?

Falstaff.

Hvad skal det sige, Galfrands! Kommer Du nu igien med Dine Skoser og Gloser? Hvad Djevelen har jeg at gjøre med din Vams af Boffelæder?

Prinds Henrik.

Nu, hvad Pokker har jeg at gjøre med Din Vertinde i Kroen?

Falstaff.

O jo, Du har kaldt hende ind, for at gjøre Afregning tidt og mange Gange.

Prinds Henrik.

Kaldte jeg nogensinde Dig ind, at Du skulde betale Din Part?

Falstaff.

Nei, jeg vil lade Dig vederfares Ret; Du har altid betalt det hele der.

Prinds Henrik.

Ja baade der og overalt, saavidt som mine rede Penge vilde strække til; og hvor de ikke vilde, har jeg brugt min Kredit.

Falstaff.

Ja, og brugt den saaledes, at naar ikke hver Mand var vis paa, at Du er en vis Mand paa Kronen, saa — Men hør nu, min lille søde Djevleunge, skal vel nogen Galge have Lov til at blive staaende i England, naar Du bliver Konge? Skal Tapperhed, ligesom nu, lægges en rusten Kapsuun paa af den gamle Knurrepotte: Loven? Naar Du bliver Konge, saa hæng aldrig nogen Tyv!

Prinds Henrik.

Nei, Du skal gjøre det!

Falstaff.

Skal jeg? O herligt! ved Himlen, jeg vil blive en prægtig Dommer.

Prinds Henrik.

Du dømmer galt allerede; jeg mener du skal klynge Tyvene op, og saaledes blive en herlig Bøddel. —

Falstaff.

Godt, Henrik, godt! jeg kan sige dig, i visse Maader stemmer det ligesaa godt med mit Sind, som at gjøre Opvartning til Hove.

Prinds Henrik.

For at iføres Hofgallaklæder?

Falstaff.

Ja for at iføres Eders Hofgallaklæder, af hvilke der hænge ikke faa i Bøddelens Garderobe. — Guds Død! jeg er saa tungsindig som en Hankat eller en drillet Biørn.

Prinds Henrik.

Eller som en gammel Løve, eller en Elskers Cithar?

Falstaff.

Ja, eller som en brægende Sækkepibe fra Lincolnshire.

Prinds Henrik.

Eller som en Hare, eller saa melankolsk som Stadsgraven? Hvad siger Du derom?

Falstaff.

Du kommer med de meest afsmagende Lignelser, og er den meest lignelsesfulde, kjeltringagtigste — rareste Prindsedreng! — Men hør nu, Henrik! dril mig nu ikke mere med Lapperier; Gud give jeg vidste, hvor man kunde faae en Slump gode Navne til kiøbs! En gammel Raadsherre heglede mig igiennem forleden Dag paa Gaden for Eders Skyld, gode Herre! men jeg agtede ikke paa ham: og dog talte han meget viselig, men jeg agtede ikke paa ham; og dog talte han meget viselig, og det ovenikiøbet midt paa Gaden.

Prinds Henrik.

Deri giorde Du vel; thi Viisdom raaber paa Gader og Stræder, og intet Menneske agter paa den.

Falstaff.

O Du har en fordømt Gave til at kunne udkramme Ordsprog; og Du er sandelig istand til at fordærve en Helgen. Du har giort mig megen Skade, Henrik! — Gud forlade Dig det! — Forend jeg kjendte Dig, Henrik, var jeg saa uskyldig som et Barn; og nu er jeg, naar jeg skal sige Sandhed, ikke stort bedre end et Verdensbarn. Jeg maa holde op med dette Levnet, og

jeg vil holde op med det; ved Himlen! dersom jeg ikke gior det, er jeg en Skurk; jeg vil ikke fare til Helvede for nogen Kongeſøn i hele Chriſtenheden!

Prinds Henrik.

Hvor ſkal vi nappe en Guldbors i Morgen, Hans?

Falſtaff.

Hvor Du vil, min Gut! Jeg er med; er jeg ikke, maa Du kalde mig en Skurk, og ſpytte mig i Øinene.

Prinds Henrik.

Jeg ſeer en herlig Forbedring i Dit Levnet, fra Bønnen farer Du lige til Lommetyveriet.

(Poins træder ind, og holder ſig i nogen Afſtand).

Falſtaff.

Ih nu! Henrik! det er mit Kald, Henrik! det er ingen Synd, at et Menneſke arbeider i ſit Kald. — — Poins! — Nu ſaae vi at vide, om Gadshill har paſſet ſit Snit. O dersom Menneſkene bleve ſalige efter Fortjeneſte, hvilket Hul i Helvede var da heedt nok for ham? Det er den almægtigſte Gavtyv, ſom nogenſinde har raabt: Stop! til en ærlig Mand.

Prinds Henrik.

Gød Morgen, Edvard!

Poins.

God Morgen, min slinke Henrik! — Hvad siger Hr. Samvittighed for godt? Hvad siger Hr. Ridder Kanariesæk? — Hansemand! hvad Accord har Fanden giort med Dig om Din Siel, som Du solgte ham sidste Langfredag for et Glas Madera og et koldt Kapuun-Laar?

Prinds Henrik.

Ridder John holder sit Ord: Fanden faaer Contracten opfyldt; thi han giorde endnu aldrig noget Ordsprog til Løgn: Han vil give Satan hvad Satans er.

Poins.

Altsaa bliver Du fordømt, fordi Du holder Fanden Dit Ord?

Prinds Henrik.

Ellers var han bleven det, fordi han snød Fanden.

Poins

Men mine Gutter! mine Gutter! I Morgen tidlig henimod Klokken fire ved Gadshill! Der ere Pilegrimme underveis til Canterbury med rige Gaver, og Kiøbmænd, som vil til London med spækkede Punge. Jeg har Masker til Jer Alle; Heste har I selv. Gadshill ligger Natten over i Rochester. Jeg har bestilt Aftens-

mad i Morgen-Aften i Eaſt-cheap; vi kunne gjøre det saa trygt, som at lægge os til Søvns. Vil I gaae med, vil jeg stuve Eders Punge med Kroner; vil I ikke, saa bliv hiemme, og lader Jer hænge!

Falſtaff.

Hør Edvard, dersom jeg bliver hiemme, og ikke gaaer med, vil jeg faae Jer hængte, fordi I gaaer.

Poins.

Vil I det, I Basuun-Engel?

Falſtaff.

Henrik! Vil Du være med?

Prinds Henrik.

Hvad? Jeg plyndre? jeg stiæle? — Nei, paa min Ære! ikke.

Falſtaff.

Der er hverken Ærlighed, Mandsmod, eller godt Kammeratskab i Dig, og aldrig kom Du af kongeligt Blod, naar Du ikke tør gaae i Marken, hvor det gielder om at vinde Kroner.

Prinds Henrik.

Nu vel da! eengang i mit Liv vil jeg være en Vildbap.

Falſtaff.

Ja! nu taler Du fornuftigt.

Prinds Henrik.

Nei! Skee hvad skee vil! jeg vil blive hiemme.

Falstaff.

Ved Himlen! saa begaaer jeg Statsforræderie, naar Du bliver Konge.

Prinds Henrik.

Det er mig ligemeget.

Poins.

Hør Sir John! — Lad Prindsen og mig være ene: jeg vil forelægge ham saadanne Bevæggrunde til dette Eventyr, at han skal gaae med.

Falstaff.

Nu vel da. Gid Du maa have Overtalelses-Aand, og han Øren til at høste Frugt deraf, at hvad Du taler maa bevæge, og hvad han hører, maa han fæste Tro til, saa at den ægte Prinds maa (for sin Moerskabs Skyld) blive en falsk Tyv; thi disse Tiders usle Misbrug trænge til Rævselse. Farvel! I ville træffe mig i East cheap.

Prinds Henrik.

Farvel, Du sildige Foraar! farvel, Du November-Sommer!

(Falstaff gaaer).

Poins.

Nu, min gode, bedste, søde Prinds! rid med os i Morgen. Jeg har en Spøg for, som

jeg ikke kan udføre allene. Falstaff, Bardolph, Peto og Gadshill skulle plyndre de Folk, vi allerede har i Kikkerten; I og jeg vil ikke være der; men naar de har Byttet, saa vil jeg sætte mit Hoved til Pandt paa, at I og jeg plyndre dem.

Prinds Henrik.

Men hvorban skal vi slippe fra dem, naar vi drage ud?

Poins.

Ei! vi ville drage ud enten for eller efter dem, og bestemme dem en Samlingsplads, hvor vi kan blive borte fra, alt som os lyster; og derpaa ville de selv friste Eventyret, hvilket de aldrig saasnart skulle være færdige med, forend vi anfalde dem.

Prinds Henrik.

Ja, men det er rimeligt, de ville see, at det er os, paa vore Heste, vore Klæder og saa videre.

Poins.

Jo pyt! Vore Heste skulde de ikke faae at see. Jeg vil binde dem i Skoven; vore Masker bytte vi, naar vi har forladt dem; og hør kun: jeg har med Flid taget Overkioler med af Dvælg, at de ikke skal kiende os paa vore Klæder.

Prinds Henrik.

Men jeg er bange, de blive os for mandstærke.

Poins.

Nu — hvad to af dem angaaer, saa veed jeg, at de fra Moders Liv ere saa ægte Kujoner, som nogensinde vendte Ryg; og hvad den Tredie angaaer, dersom han fægter længere end han seer Grund dertil, saa vil jeg forsværge at føre Vaaben. Det bedste af Spasen vil være de ubegribelige Løgne, denne Tyksak vil fortælle os, naar vi mødes ved Aftensmaaltidet; hvorledes han i det allermindste har fægtet med Tredive; hvilke Parader, hvilke Stød han har givet; hvilke Dodsfarer han har fristet; og i Gjendrivelsen af disse Løgne ligger Spøgen.

Prinds Henrik.

Nu jeg vil gaae med Dig; skaf os Alt hvad vi behøver, og mød mig i Aften i East-cheap; der vil jeg spise Aftensmad. Farvel!

Poins.

Farvel, min Prinds!

(Poins gaaer).

Prinds Henrik.

Jeg kjender jer hver een, og understøtter
en Stund end Lediggangens vilde Rasen.
Dog heri vil jeg efterligne Solen,
som taaler selv, at fæl, pestsvanger Sky
for Verdens Øine skiuler al dens Skiønhed;
saa, naar den atter være vil sig selv,

(beundret dobbelt, just da den blev haanet.)
frembryder blank af fule, ækle Taager
og Dampe, der den syntes fast at qvæle.
Hvis Aaret heelt bestod af Helligdage,
da vilde Leeg som Arbeid kjedsomt være;
men sieldent kommende forønsket de komme,
og Intet fryder, uden det er Sieldent.
Saa, naar hiin vilde Adfærd jeg afkaster,
og afbetaler Gield, jeg aldrig loved';
saa meget bedre end mit Ord jeg er da,
saa meget skal jeg skuffe Folkets Haab,
og som et blankt Metal paa mørken Grund,
min Bedring, smukt forgyldende min Feil,
skal herlig fees og fængsle flere Øine,
end den, som ingen Folie forhøied'.
Jeg synde vil: min Synd skal vorde Snille;
og kiøbe Tiid igien, naar mindst man troer jeg vilde!

(gaaer.)

Tredie Scene.

Et andet Værelse i Palladset.

Kong Henrik træder ind med Northumberland, Worcester, Percy, Sir Walter Blunt og Flere.

Kong Henrik.

For koldt, for maadeholdent har mit Blod

sig ei oprørt ved disse Skjændigheder;
og I har kjendt mig: derfor har I trædet
paa min Taalmodighed; men, troer I mig!
fra nu af vil jeg være meer mig selv,
mægtig og frygtet, end mit Sind adlyde,
der steds' var glat som Olie, blødt som Dunn,
og har mig saa den Ærefrygt forskiertset,
som stolte Siele kun til Stolte yde.

Worcester.

Vort Huus, min strænge Fyrste, ei forskylder,
at Magtens Svøbe derpaa skulde bruges;
den samme Magt, som vi med egne Hænder
har hiulpet til sin Storhed.

Northumberland.

Eders Naade —

Kong Henrik.

Worcester. Viig fra mig! jeg seer Fare og
Ulydighed i Dine Blikke. Ja
for nøsediærv, for frøk er Eders Adfærd,
og aldrig Majestæten taale bør
det mørke Trodsblik paa en Tienerpande. —
Nu har I Lov at gaae; naar Eders Raad
og Tieneste er nødig, skal I kaldes. —

(Worcester gaaer.)

I vilde have talt?

Northumberland.

Ja, Eders Naade.
De Fanger, som i Eders Navn blev fordred',
dem Henrik Percy hist i Holmedon tog,
blev, siger han, ei nær saa strængt afslagne,
som man har Eders Majestæt det meldt.
Nid altsaa eller Misforstaaelse
er Skyld i denne Feil, og ei min Søn.

Percy.

Min Konge! Fangerne jeg ei afslog.
Men just, som Slaget endtes, hukker jeg,
da jeg stod heed af Kampens Id og Rasen,
mat, aandeløs og støttet paa mit Slagsværd,
kom en Slags Herre, pyntet siirt og stramt,
fridsk som en Brudgom; hans nysragede Hage
saae ud som Stubbemark, naar Høst er endt;
Han stank af Balsom som en Modekræmmer;
imellem Tommelfingeren og denne holdt han
et Lugtevands-Æg, som han hvert Øieblik
stak op til og tog bort igien fra Næsen,
som vreed derover, naar det kom igien,
ret snøs og nøs: Han smilkeb' og han sladdreb',
og da Soldaterne bar' Liig forbi,
saa kaldte han dem grove, plumpe Lømler,
som bragte ækle, væmmelige Aadsler
imellem Vinden og hans Adelsnæse.
Med mange Helligdags- og Jomfru-Floskler

han spurgte mig: og fordred' saa blandt andet
Krigsfangerne for Eders Majestæt.
Jeg pinefuld, thi mine Saar blev' kolde,
og plaget af en saadan Grønspæt, svarte
ham skjødesløst — jeg veed ei hvad — "han skulde
nok faae dem; eller ei:" — Det gal mig giorde,
at see ham skinne blank og lugte lifligt,
og snakke som en Frues Kammerterne
om Trommer, Saar, Kartover, (saa Gud naade!)
og sige mig: "den bedste Ting paa Jorden
mod indre Skade det var Spermaceti;
og at det var stor Ynk, ja Hjerteynk,
at det skurkagtige Salpeter skulde
af Jordens fromme Skiød saadan opgraves;
saa mangen stolt Ungkarl det havde fældet
paa Niddingvijs; og var ei disse lumpne
Kartover, var han vorden selv Soldat."
Slig skaldet Passiaren, Herre Konge!
besvarte jeg som sagt ei ganske lige,
og beder nu, lad ikke hans Bereining
staae op som gyldigt Klagemaal imellem
min Tro og Eders høie Majestæt.

Blunt.

Naar Sagen ret betragtes, Eders Naade!
saa, hvad ung Henrik Percy nu har sagt
til slig Person, og paa et saadant Sted
og i slig Stund, med Alt hvad meer er sagt,

bør billigt døe, og aldrig meer opstaae,
for at anklage eller skade ham,
naar han gienkalder nu hvad da han sagde.

Kong Henrik.

Hvad! han afslaaer mig end jo Fangerne;
han kommer med Betingelser og Vilkaar, —
at vi af egen Pung skal strax udløse
hans Svoger, Narren, denne Mortimer,
der, paa min Siel! med Villie har forraadt
de Troppers Liv, han førte an i Slaget
mod den fordømte Troldmand, denne Glendower,
hvis Datter, hører vi, Greven af March
nys ægtet har. Skal vore Kister tømmes,
blot for at kiøbe hiem en Landsforrædder?
Skal vi betale Høiforræderi? indlade
os med hiin Feighed, som sig selv har styrtet?
Nei! lad ham døe af Sult paa nogne Fiekel;
thi aldrig for min Ven jeg den skal holde,
hvis Tunge vil affordre mig en Hviid, til
at kiøbe løs frafaldne Mortimer.

Percy.

Frafaldne Mortimer!
Min strænge Herre! Aldrig faldt han fra Jer,
undtagen ved Krigslykken: det bevise
een Tunge kan for al hiin Mængde Saar
med aabne Munde, dem han mandig tog,
da paa den sivbekrandste Severns Strand

i særskildt Kamp, Arm imod Arm, han stod
det meeste af en heel stiv Klokketime,
og vexled' Trods med Glendower den Store.
Tre Gange pusted' de; tre Gange drak de,
ved Overeenskomst, af den snare Severn,
som, skrækket da ved deres blodige Blik,
løb i de skielvende Rør, og skiulte angstfuld
sit krusede Hoved i den hule Bred,
blodstænkt af disse drabelige Kiæmper.
Aldrig har skaldet, raadden Statskunst farvet
sit Makværk med saa dødelige Vunder;
og aldrig kunde Mortimer, den Ædle,
saa mange taget, og dem alle freidigt:
Derfor bagvadsk ei ham, som falden fra!

Kong Henrik.

Du lyver om ham, Percy; ja Du lyver.
Han aldrig gik i Kamp med Glendower:
jeg siger Dig:
Hau treen i Kreds med Satan heller end
med Owen Glendower til Veberpart. —
Maa Du ei skamme Dig? Men, viid fra nu af
jeg taaler ei I knyer om Mortimer.
Send Eders Fanger mig i største Hast;
hvis ei, I hører fra mig paa en Maade,
som slet Jer smage vil. Mylord Northumberland!
I Orlov dele kan med Eders Søn: —
De Fangne send! hvis ei, I hører fra os!

(Kong Henrik og Blunt gaaer med Følget.)

Percy.

Og om faa Satan kom, og brøled' om dem,
jeg sender ingen: — jeg vil efter ham;
vil [illegible] ham det; jeg mit Bryst vil lette,
om end mit Hoved jeg paa Spil skal sætte.

Northumberland.

Hvordan? af Vrede brukken! Tøv, og fat Jer; —
her Ovars Farbro'er er.

(Worcester kommer tilbage.)

Percy.

Ei kny om Mortimer?
Ha! jeg vil tale om ham; jeg vil være
fordrent til Helved', giør jeg Sag ei med ham:
Ja! jeg vil tømme alle disse Aarer;
mit Mod som Støbregn regne ned paa Støvet;
men den nedtraadte Mortimer jeg løfter
saa hvit som ham, den Utaknemlige,
den glemsomme, forgiftige Oslingbroke.

Northumberland (til Worcester).

Har Kongen giort vor Frænde reent forrykt?
Hvo pusted' Ilden op, da jeg var gaaet?

Percy.

Han fordrer alle mine Fanger: — Pyt!
da hart jeg kræved' Løsepenge for
min Kones Broder, blev hans Kind kridhviid,
et Dødsblik vendte han hen paa mit Ansigt,
og skialv ved selve Navnet: Mortimer.

Worcester.

Jeg ei ham dadler: han blev jo erklæret
for nærmest Arving af hoisalig Richard.

Northumberland.

Ja! og jeg selv har hørt Erklæringen;
det skeede, da den ulykkalige Konge,
(Gud tilgiv vore Synder mod ham!) udbrod
til Irland paa det Tog, hvorfra han hiemkom,
for at afsættes, og strax derpaa myrdes.

Worcester.

Og for hans Død i Verdens vide Mund
vi leve skiændede, og fælt omtalte.

Percy.

Tys! hør mig blot! Erklærte da Kong Richard
dengang min Svoger, Edmund Mortimer
for Kronens Arving?

Northumberland.

Ja! jeg selv har hørt det.

Percy.

Naa, saa jeg dadler ei hans Fætter-Konge,
som Suldød ønsker ham paa nogne Jokler.
Men bør det sig, at J — som satte Kronen
paa Jsen af hiin glemselfulde Mand,
for hvis Skyld J et Helved-Præg maae bære
ret som beslukne Mordere bør det sig,
at hele Verden skal forbande Jer,
som de Bestaltede, som Hielpers Hielpere,

som Stige, Reeb, ja meer, som Rakkerknægte. —
— Tilgiv jeg dybt nedstiger, for at finde
den Linie og den Titulatur
hvori I sættes til hiin Rævekonge. —
Tvi! skal det siges da i vore Dage,
skal det staae tidt i fierne Tiders Krønnik',
at Mænd af Eders Adelskab og Magt
Haand begge gav til uretfærdig Sag,
(som begge I har giort, det Gud forlade!)
til Richard at nedslaae, hiin skionne Rose,
og plante ham, hiint Ukrudt, hiin stolt Henrik?
Skal det til Skam end videre Jer siges,
I Narre var, fik Pik og Pak paa Ryg,
ved ham, for hvem I giennemgik slig Skiændsel?
Nei, end er Tiid og Stund til at gienkiøbe
forviste Ære, og jer høit giensætte
i hele Verdens gode Mening end;
Op! hævner denne stolte Konges Spotten;
hans haanende Foragt, som Dag og Nat
kun grunder paa Jer al sin Skyld at yde,
om end den ydes skal med Eders Blod.
Thi siger jeg, —

Worcester.

Tys! Frænde! stig ei meer!
Og nu jeg aabne vil en Londoms-Bog,
hvor Eders hurtig fattende Misnøie
skal læse Ting heel farlige og dybe,

et Værk saa vovsomt og høidristigt fast
som over striden, vilde Strøm at gaae
paa en let brækkelig og glat Spydstage.

Percy.

Dumper man i, god Nat! Svøm eller synk! —
send Fare ud fra Østen dybt til Vest;
kryds den med Ære saa fra Nord til Syd,
og lad dem lege Grams! — Ha! Blodet koger
paa Lovejagt, ei ved at reise Harer.

Northumberland.

Blot Tanken om en Heltedaad ham driver
høit uden for Taalmodighedens Grændser.

Percy.

Ved Gud, det var et let Spring, synes mig,
til Maanen, for dens tyse Æres-Smykke
at rive fra dens blege Ansigt ned:
at dykke sig i Dybets Afgrunds-Svælg,
hvor Loddet aldrig naaede Bund, og trække
halvdruknet Ære op ved Lokkerne,
naar Redningsmanden udeelt maatte bære
dens Værdigheder uden Ligemand:
men tvi det gustne Laug og Kammeratskab!

Worcester.

Han seer en Verden her af Billeder,
men ei dets Form, hvorpaa han skulde agte.
Min Frænde! laan mig Øre blot en Stund!

Percy.

Tilgiv mig! —

Worcester.

Disse samme ædle Skotter,
I fanged' —

Percy.

Dem beholder jeg hver een:
Ved Gud! han skal ei faae een Skotter af dem;
Nei, om en Skotter frelste saa hans Siel,
han fik ham ei: ved denne Krigerhaand:
jeg vil beholde dem.

Worcester.

I farer op,
og laaner ikke Øre til mit Forslag:
I skal beholde disse Eders Fanger.

Percy.

Det vil jeg; dermed Stop! Han sagde og,
han vilde ei loskjøbe Mortimer;
men jeg skal finde til ham, naar han sover,
og i hans Øre brøle: Mortimer!
Nu: jeg vil faae en Stær lært til at sige
blot Navnet Mortimer, og ham den skjænke,
for idelig hans Harm at holde rørig.

Worcester.

Hør Frænde! dog eet Ord!

Percy.

Høitideligt
afsværger jeg hver Tid, undtagen den

at ærgre og at tærge Bolingbroke.
Og han, Prinds Fægtemesteren af Wales,
hvis jeg ei troede, Faderen ham hader,
og saae det gierne, om det gik ham ilde,
jeg kunde ham i et Kruus Øl forgive.

Worcester.

Farvel, min Frænde! jeg vil tale til Jer,
naar I er bedre opsat til at høre.

Northumberland.

Nu! hvilket ellevildt Bruushoved est Du,
som bryder ud i saadan Qvindeskielden,
og til Din egen Mund kun Øre laaner?

Percy.

Ha, see! med Riis jeg pidskes; Nelder brænde,
og Myrer bide mig, saasnart jeg hører
om hiin Politikus, hiin lumpne Bolingbroke. —
I Richards Tiid — hvad hedder Stedet dog? —
til Satan med det! — Det er i Glocestershire; —
hvor Hertugen — den Nar — hans Farbroer laae; —
hans Farbroer York — hvor først mit Knæ jeg
bøied'
for denne Smile-Konge, denne Bolingbroke,
da I og han kom hiem fra Ravenspurg.

Northumberland.

I Berkley-Borg.

Percy.

Ja rigtig! hvilken Slump
af sukkersødest Høflighed bød ei
mig der den sleedske Puddel! Hør engang:
"Naar som hans spæde Lykke kom til
Aar" —
og "vakkre Henrik Percy — huldе Fræn-
de! —
Fanden i Vold med sliig en Lurendreier! —
Nu — Gud forlad mig! — Farbroer, tael; jeg
er færdig. —

Worcester.

Hvis ei, giv Jer ifærd dermed igien;
Vi har ei Hast.

Percy.

Jo! jeg er, min Siel! færdig.

Worcester.

Altsaa igien til Eders skotske Fanger.
Send dem hiem strax foruden Løsepenge;
gior Douglas's Søn til ene Hvervings-Mand
for Jer i Skotland; det, paa flere Grunde,
som skriftlig I skal faae — tro mine Ord! —
Vil let bevilges.

(til Northumberland).

J, min ædle Herre!
Mens Eders Søn har dette Hverv i Skotland,
skal liste Jer i Løn ind i Prælatens
den almeenelskte Erkebiskops Varm.

Percy.

Biſpen af York? Ei ſandt?

Worceſter.

Jo; bittert mindes
han end ſin Broder, Lord Scroops Død i Briſtol:
Jeg taler dette ei ſom Gisning blot,
ſom noget muligt, men ſom det jeg veed
er anlagt, overlagt og faſt beſtemt,
og venter blot paa Leilighedens Anſigt,
ſom det for Dagens klare Lys ſkal bringe!

Percy.

Jeg lugter Lunten: paa min Siel! det lykkes.

Northumberlænd.

For Vildtet reiſer ſig, Du ſlipper Hunden.

Percy.

Det er og være maa en herlig Plan!
og derpaa Skotlands Magt og York forenet
med Mortimer? Ha!

Worceſter.

Det er det de ſkal!

Percy.

Min Siel! det er høiſt meſterlig udtænkt.

Worceſter.

Og vi har Grund til Haſt; thi ene ved
en Hær at reiſe frelſe vi vort Liv.
Vi tee os end ſaa ſtille ſom vi ville,
Kongen vil troe ſig i vor Gield, og tröe

vi troe os noksom ei betalte, før han
seer Kands til at betale os tilgavns.
I see jo alt, hvorlunde han begynder,
os fremmed' for sit Maadeblik at giøre.

Percy.

Ja! Ja, det giør han; vi vil hævnes paa ham.

Worcester.

Farvel, min Frænde! gaae ei videre
heri, end Breve fra mig Vei Jer viser.
Naar Tiden moden er (og det er snart)
gaaer jeg i Løn til Glendower og Mortimer,
hvor I og Douglas med vor hele Hærmagt,
(saa vil jeg mage det) skal heldigt samles:
i egen stærk Arm bær' vi da den Lykke,
som nu vi høist usikkert holde paa.

Northumberland.

Farvel, min Broder! Det os vist skal lykkes!

Percy.

Farbro'er Farvel! giør blot ei Tiden lang;
før flux i Mark, til Slag, Dødskrig og Seiers-
klang!

(De gaae.)

Anden Act.

Første Scene.

Rochester. Gaardsrum i et Vertshuus.

En Foermand træder ind med en Lygte i Haanden.

Foermand.

Holla hei! dersom Klokken ikke alt er fire, vil jeg lade mig hænge. Carls-Vogn staaer lige over den nye Skorsteen, og endnu er vor Hest ikke pakket. Heida, Staldmester!

Staldmester (indenfor).

Ja, ja nu kommer jeg.

Foermand.

Aa hør, Thomas! slaa mig Graabeens Sadel lidt tilrette; læg et Par Totter Uld under Knappen; det arme Skind er brudt i Krydset saa det er en Gru.

(En anden Foermand træder ind.)

Anden Foermand.

Jeres Ærter og Bønner her ere saa fugtige som den slemme Syge, og det er den rette Vei til at give de stakkels Bæster Orm i Livet; dette Huus er der reent vendt op og ned paa, siden Robin Staldmester døde.

Første Foermand.

Den arme Djevel! han saae aldrig glad ud, efter den Dag, da Havren gik i Veiret. Det var en Pind til hans Liigkiste.

Anden Foermand.

Jeg troer, dette er det kieltringagtigste Huus paa hele Londoner-Veien, hvad Lopper angaaer: de har bidt mig saa prikket som en Suder.

Første Foermand.

Som en Suder? Ja ingen Konge i hele Christenheden kan være bidt bedre, end jeg er bleven siden første Hanegal.

Anden Foermand.

Jh! de vil jo aldrig lade os faae en Natpotte, saa maae vi lade det stege i Kaminen, og saadan Kammerlud klækker Lopper ud som en Smerling Ravn.

Første Foermand.

Hei Staldmester! Kom dog ud, ad Helvede til! Kom dog!

Anden Foermand.

Jeg har en Fleskebørste og to Bundter Ingefær, som jeg skal lægge af i Charing-cross.

Første Foermand.

Hille den Ulykke! Kalkunerne i min Kurv ere næsten sultede ihiel! Hei Staldmester! Gid Du times en Ulykke! Har Du da ingen Dine i Hovedet? Kan Du ikke høre? Er det ikke ligesaa godt, som at drikke, at lægge Dig een over Pandebraasken, vil jeg være en Kieltring. Kom ud ad Helvede til: plager da Satan Dig skinbarlig?

(Gadshill træder ind).

Gadshill.

God Morgen, Foermænd! hvad er Klokken?

Første Foermand.

Jeg tænker saa paa Lag to.

Gadshill.

Vær saa god at laane mig Din Lygte lidt, at jeg kan see til min Vällak nede i Stalden. —

Første Foermand.

Nei saa mange Tak; mig tager Du ikke ved Næsen; jeg er gammel i Hætten kan Du troe.

Gadshill.

Vil Du da ikke laane mig Din?

Anden Foermand.

Jo vist: fikst Du Præren Zacharias? "Laan mig Din Lygte." Nei før vil jeg see Dig dingle i en Galge.

Gadshill.

Hør nu, Svoger! hvad Tiid tænker I at naae til London?

Anden Foermand.

Tidsnok til at gaae tilsengs ved Lys, kan Du troe. — Kom, Naboe! lad os purre Herrerne op; de vil endelig reise i Følgeskab, for de føre svær Fragt med.

(Foermændene gaae.)

Gadshill.

Heida, Kielderſvend!

Kielderſvenden (inden for).

"Ved Haanden," sagde Langfinger.

Gadshill.

Ja, i Din Mund er det det samme, som: "ved Haanden" sagde Kielderſvend; for mellem Dig og en Langfinger er der ikke meer Forskiel, end mellem ham, som anviser Arbeid, og ham, som gior det. Du stoder Kuglerne.

(Kielderſvenden træder ind).

Kielderſvend.

God Morgen, Mester Gadshill! det har sin Rigtighed, hvad jeg sagde Jer i Aftes: der er en

Smule Herremand fra Skovegnen i Kent; — Han har bragt med sig tre hundrede Mark i Guld: jeg hørte ham i Gaar Aftes ved Maaden sige det til Een af Selskabet, en Slags Rentemester, troer jeg, een som ogsaa har Fragt med i svære Mængde, Gud veed hvad! — De ere alt oppe, og fordre Øg i Smør: de ville strax afsted.

Gadshill.

Hør! hvis de ikke løber lige i Klørene paa St. Nicolai Drabanter, vil jeg give Dig min Hals.

Kielbersvend.

Nei Tak! den vil jeg ikke have. Spar Du den kun til Bøddelen; for jeg veed Du er saa ærlig Dyrker af denne Kieltring-Helgen, som nogen Kieltring være kan.

Gadshill.

Hvad sladdrer Du for mig om Bøddelen? Hvis jeg kommer til at hænge, vil jeg gjøre et Par Galger fede: thi, hænger jeg, hænger gamle Sir John med, og han er ingen Visenpind, veed Du. Ha! ha! der er endnu andre Trojaner, dem Du ikke drømmer om, som for Moerskabs Skyld behage at gjøre Haandteringen Ære, og som, hvis man engang saae os i Kortene, for egen Anseelses Skyld maatte glatte det Hele. Jeg staaer ikke i Forbund med lumpne Huulveiskrybere, der

gaae til Fods; ikke med Knippelknægte, som plyndre Stoddere; ikke med gemene skiæggede Finkelpimpere; nei, med Adel fiin og Pengeskriin; Raadmænd og Riigmænd, som i al Fald kan være os Rygstød; med Folk, som hellere slaae til end snakke, og snakke hellere end drikke, og drikke hellere end bede. Dog heri lyver jeg; thi de bede evindelig til deres Helgeninde, det er: Staten. — Eller rettere, de bede ikke til hende, men de bede paa hende, eller endnu rettere, de bide i hende, slaae Skindet af hende og bruge det til Stadsstovler.

Kielbersvend.

Hvad! Statens Skind? holder det Vand ude i Søleføre.

Gadshill.

Ja herligt; for Retten har smurt det inb. — Vi stiæle som i en fast Borg; vi ere uden Frygt og uden Dadel; vi har Bregnefroe-Recepten, med den gaae vi usynlige omkring.

Kielbersvend.

Paa min Siel! jeg tænker I maae være Natten meer taksynlige end Bregnefroe-Recepten, naar I kan gaae omkring usynligt.

Gadshill.

Giv mig Din Haand! Du skal faae en Priispart med os, saa sandt som jeg er en ærlig Mand.

Kielderſvend.

Nei ſig heller, jeg ſkal faae den, ſaaſnart der er en uærlig Tyvknægt.

Gadshill.

Aa, lad gaae! homo er et Fællesnavn for alle Mennesker. — Beed Staldmesteren trække mig min Vallak ud af Stalden. Gud være med Jer, I Svinepelts!

(De gaae.)

Anden Scene.

Veien ved Gadshill.

Prinds Henrik og Poins træde ind, Bardolph og Peto (i nogen Afstand).

Poins.

Kom! i Skiul! i Skiul! jeg har skaffet Falstaffs Hest af Veien, og han rasler og knirker, som opskivet Fløiel.

Prinds Henrik.

Tilside!

(Falstaff træder ind).

Falstaff.

Poins! Poins! Djevelen annamme Dig, Poins!

Prinds Henrik.

Hold Mund, I feednyrede Oxe! Hvad er det for et Brøl Du sætter op?

Falstaff.

Henrik! Hvor er Poins?

Prinds Henrik.

Han er gaaet op paa Toppen af Høien. Jeg vil gaae og søge ham op.

(Han lader som han søger Poins.)

Falstaff.

Jeg maae være forgiort, siden jeg vil plyndre i den Tyvesnægts Selskab; den Kieltring har skaffet min Hest tilside, og bundet den, Gud veed hvor. Hvis jeg gaaer blot fire Fod videre til Fods, saa gaaer Veiret fra mig. — Ak ja! jeg tænker dog, alt dette uagtet, at dee en anstændig Død, dersom jeg undgaaer Galgen for et Mord paa denne Slyngel. Jeg har nu hver Time paa Dagen i de sidste to og tyve Aar forsvoret hans Omgang; og dog er jeg fortryllet af den Slyngels Selskab. Jeg vil lade mig hænge, om ikke den Gavtyv har givet mig en Trylledrik, for at faae mig til at holde af ham; Det er ikke andet mueligt; jeg har faaet en Trylledrik! — Poins! — Henrik! — Fanden tage Jer begge to! Bardolph! Peto! — Nei heller sulte ihiel, end gaae et Skridt videre for at plyndre. Dersom det ikke er ligesaa

god Gierning som at drikke, at forlade disse Gavtyve, og blive en skikkelig Mand, saa er jeg den største Spitsbub, som nogensinde har havt Tænder i Munden. Otte Alen ujevn Grund er halvfjerdsindstyve Mile for mig at gaae til Fods; og det veed de haardhiertede Skielmer heel vel. Fanden staaer i det, naar ikke Tyve kan være ærlige mod hinanden! (De floite) Hu! Satan annamme Jer alle tilsammen! Giv mig min Hest, I Gavstrikker! Giv mig min Hest, og gaae ad Helvede til!

Prinds Henrik.

Hold Mund Tykfak! Læg Dit Øre tæt ned til Jorden, og lyt efter, om Du ikke kan høre Trin af Reisende.

Falstaff.

Har I Lofteſtænger at hale mig op med igien! — Guds Død! Jeg vil ikke nok eengang slæbe mit Kiød og Blod saa langt til Fods for alt det Guld der er i Din Faders Skatkammer. Hvad Djevelen tænker I, at lade mig trave saaledes?

Prinds Henrik.

Du lyver: det er netop Din Traver Du mangler.

Falstaff.

Jeg beder Dig, gode Prinds Henrik! skaf mig min Hest, Du gode Kongeſøn.

Prinds Henrik.

Fy for en Ulykke, I Esel! skal jeg være Staldkarl for Jer!

Falstaff.

Gaae hen og hæng Dig i Dit Kronprindselige Hosebaand! Faaer de Fingre paa mig, vil jeg anklage Jer derfor. Dersom jeg ikke lader Gadeviser digte om Jer allesammen, og faaer dem sungne til de gemeneste Melodier, saa gid jeg maa drikke min Død i et Glas Sæk: naar en Spog drives saavidt, og det ovenikjøbet til Fods — saa er det mig en Pest.

(Gadshill træder ind).

Gadshill.

Staae!

Falstaff.

Det maae jeg imod min Villie!

Poins.

O det er vores Støver: jeg kiender hans Røst.

(Bardolph træder ind).

Bardolph.

Hvad Nyt?

Gadshill.

Forklæd Jer! forklæd Jer! Eders Maskerpaa! Penge, Kongen tilhørende, er underveis

ned ad Høien: de gaae til Kongens Rentekammer.

Falstaff.

Der loi I, Slubbert! de gaae til Kongens Kro!

Gadshill.

Der er nok for at hielpe os saamange vi ere —

Falstaff.

— Til Galgen.

Prinds Henrik.

Mine Herrer! I fire skal byde dem Spidsen oppe i Snevreveien. Edvard, Poins og Jeg tage Post dybere nede; slippe de fra Jeres Angreb, stode de paa os.

Peto.

Hvor mange ere de vel omtrent?

Gadshill.

En otte, ti Stykker.

Falstaff.

For Dievelen! bare de ikke plyndre os!

Prinds Henrik.

Hvad? er Du Kujon, Ridder John Jstervom.

Falstaff.

Nu, nu! er jeg just ikke Eders Bedstefader John af Gaunt, Kujon er jeg dog ikke, Henrik!

Prinds Henrik.

Godt! det kommer paa en Prøve an.

Poins.

Nu da Hansemand! Din Hest staaer bag Gierdet; naar Du behøver den, kan Du finde den der. Farvel, og hold Stand!

Falstaff.

Nu kunde jeg ikke prygle ham, om saa Bøddelen stod mig over Hovedet.

Prinds Henrik.

Edvard! hvor har Du vore Forklædninger?

Poins.

Her tæt ved: Lad os gaae tilside.

(Prinds Henrik og Poins gaae.)

Falstaff.

Nu, mine Herrer! Lykken hielper Manden over Bækken, naar han gidder springet: det er mit Valgsprog; hver Mand paa sin Post!

(De Reisende komme ind).

Første Reisende.

Kom Nabo! Drengen skal trække vore Heste ned ad Høien; vi vil gaae et Stykke, og række Benene lidt.

Roverne.

Staaer!

De Reisende.

Jesu! vær os naadig!

Falstaff.

Slaae til! Need med dem! jdrei Halsen om paa de Skurke! Ha I fordomte Spyfluer! I forædte Fyldebuge! — De hade os unge Mennesker: need med dem; træk Skindet af dem!

Første Reisende.

O vi ere ødelagte, vi og vores for bestandig.

Falstaff.

Gid I times Alskens Ulykke, I tykmavede Kieltringer! Er I ødelagte? Nei, I gjennemforede Marskoxer! gid vi bare havde jer hvad I har tilovers! Afsted, I Mødskaviin! afsted! Hvad I slynger! skal unge Fre ikke ogsaa leve? I er' vel af de Svende, som betiene Retfærdigheden? Vi skal betiene Jer, kan I troe.

(Falstaff og de Øvrige drive de Reisende ud.)

(Prinds Henrik og Poins komme tilbage.)

Prinds Henrik.

Tyveknægtene have bundet de ædlige Folk: naar nu Du og jeg kunde plyndre Tyveknægtene, og gladelig begive os paa Farten til Londen, vilde det give os Løier for en heel Uge, Latter for en Maaned, og en herlig Spøg for bestandig.

Poins.

Tilside! jeg hører dem komme.

(Røverne komme tilbage.)

Falstaff.

Velan, mine Herrer! lad os dele, og saa til Hest, før det bliver Dag. Dersom Prindsen og Poins ikke er' to Erkekujoner, saa er der heller ikke mere Sandhed paa Jorden: der er ei meer Mandsmod i denne Poins, end i en Vildand?

Prinds Henrik (styrter imod dem).

Eders Penge!

Poins.

I Skurke!

(Mens de ere ifærd med at dele, angriber Prindsen og Poins dem. Falstaff og de øvrige tage Flugten efter et Stød eller to, og lade Byttet i Stikken.)

Prinds Henrik.

Let Bytte! — Nu til Hest med Fryd og Gammen:
adspredt' er' Tyvene, og saa betagne
af Angst, at ei de tør hinanden møde:
Hver troer sin Kammerat en Retsbetjent.
Kom Edvard Falstaff sveder sig ihiel,
og feder, hvor han gaaer, den magre Fordbund;
jeg ynked' ham, hvis jeg for Latter kunde.

Poins.

Hvor den Kieltring brølede!

(De gaae).

Tredie Scene.

Warkworth. Et Værelse i Borgen.

Percy træder ind, læsende et Brev.

"— Men hvad mig selv angaaer, min ædle Herre! kunde jeg være vel tilfreds med at være der, paa Grund af den Kjerlighed jeg bærer til Eders Huus." Han kunde være vel tilfreds. — Hvi er han det da ikke? "Paa Grund af den Kjerlighed han bærer til vort Huus" — Man seer deraf, at han elsker sin egen Kornlade høiere end vort Huus. Lad mig see videre. "Den Sag, I foretage Eder, er farlig;" — Ja det er vist og sandt; det er farligt at forkiøle sig, at sove, at drikke; men jeg kan sige Jer, Lord Narrifas! Faren er en Brændenelde, paa hvilken vi plukke en Blomst, som hedder Sikkerhed. "Den Sag, I foretage Jer, er farlig; de Venner, I har nævnet, upaalidelige; Tiden selv ei godt valgt; og Eders hele Anslag alt for let for Vægten af saa svar Modkraft." — Siger I det? Siger I det? Jeg siger Jer igien, I er en dum, feighiertet Karl, og I lyver. Hvilket Dummerhoved er dog dette? Ved Himlen! Vort Anslag er saa godt et Anslag, som nogensinde blev giort; vore Ven-

ner tro og standhaftige; et godt Anslag; brave Venner; det bedste Haab; et fortreffeligt Anslag; saare brave Venner. — Hvad er dette dog for en slubbertagtig Isblok! — Hvordan? Mylord af York roser jo Anslaget, og Anordningen af den hele Sag. — Guds Død! stod jeg nu hos hiin Skurk, kunde jeg slaae ham Hiernekisten itu med hans Frues Bifte. Er ikke min Fader, min Farbro'er og jeg selv med? Lord Edmund Mortimer, Mylord af York, og Owen Glendower? Er der desuden endnu ikke Douglas? Har jeg ikke Breve fra dem alle, at de ville møde mig fuldvæbnede henad den niende i næste Maaned? Og ere nogle af dem ikke allerede brudte op? Hvad dette er for en vantro Skurk! En Hedning! — Ah! nu skal man see, at han i sit kolde Hiertes Oprigtighed og Angst gaaer til Kongen, og lægger vort hele Forehavende for Dagen! — O, jeg kunde dele mig i to Parter, og lade dem indbyrdes give hinanden Kindheste, fordi jeg har vildet bevæge saadant et Flodeskiæg til slig ærefuld Daad! Gid Satan annamme ham! Lad ham kun fisle for Kongen! Vi ere belavede: jeg vil bryde op endnu i Nat!

(Lady Percy træder ind).

Hvad siger I nu, Trine? Inden to Timer maa jeg forlade Eder.

Lady Percy.

O min Gemal, hvi er J saa allene?
Hvad har jeg giort, at jeg i fiorten Dage
har været fra min Henriks Seng forviist?
Sig mig, min Elskte! hvad er det, som rover
Dig Madlyst, Munterhed og gyldne Søvn?
Hvi fæster Du Dit Øie stivt paa Jorden,
og farer op tidt, naar Du sidder ene?
Hvi har Du tabt det fribske Blod i Kinden;
min bedste Skat, min Ret til Dig hengivet
til Stirren, Grublen og til sorten Tungsind?
Jeg i Din svage Søvn har lyttet paa Dig,
og hørt Dig mumle om jernklædte Krige;
Beridder-Ord, til fyrig Ganger tale;
udraabe: "Rask! fald an!" Og Du har talt
om Udfald, og Tilbagemarsch, om Telte,
om Løbegrave, Pallisader, Skandser,
Brystværn, Feldtslanger, Basilisk, Kartover;
om Fangers Løsning og om slagne Stridsmænd
og alle Optrin i en hidsig Fægtning.
Din Siel har kriget vildt her i Dit Bryst,
og har Dig i Din Søvn saadan opægget,
at Svede-Perler stode paa Din Pande,
som Bobler paa en nylig oprørt Strøm:
Dit Aasyn viste svare Trækninger,
liig Eens, der flux i stor Jil stemmer Aande.
O hvad betyde disse Varselstegn?

Et vigtigt Værk har min Gemal i Hænde,
og jeg maa vide det, hvis han mig elsker.

Percy.

Hæda! Er Williams borte alt med Pakken?

(En Tiener træder ind).

Tieneren.

Ja Herre! for en Time siden.

Percy.

Har Butler bragt de Heste fra Sheriffen?

Tieneren.

Een bragte han, nu nys.

Percy.

Hvad for en Hest?
en stolt Araber-Hest, stubsøret? Hvad?

Tieneren.

Ja!

Percy.

Godt! paa denne Stolte vil jeg trone. —
Velan! i denne Stund jeg den bestiger,
O Espérance! — Du mine Fædres Skioldsprog! —
Byd Butler lede Hesten ud i Parken!

(Tieneren gaaer).

Lady Percy.

Men hør mig, min Gemal!

Percy.

Hvad vil Du sige?

Lady Percy.

Hvad forer Jer saa iilsomt bort?

Percy.

Min Hest,
min Hest, min Glut!

Lady Percy.

Fy, vilde Abekat!
En Væsel har ei nær saa mange Nykker,
som dem, I tumles af. I Sandhed, Henrik!
jeg vil — ja jeg vil vide Eders Hverv.
Jeg frygter, at min Broder Mortimer
vil opstaae for sin Ret, og Jer har bedet
hans Sag at styrke; men saafremt I gaaer —

Percy.

— Saa langt til Fods, saa blier jeg træt, min
Glut.

Lady Percy.

Kom, kom I Sladdermund! og svar oprigtig
paa hvad jeg nu vil spørge om. I Sandhed,
jeg brækker Dig den lille Finger, Henrik!
hvis Du ei siger mig den rene Sandhed.

Percy.

Bort, lille Skielm! — Jeg elske Eder, Trine? —
— Jeg bryder mig ei om Dig: Nu er Tiid ei
til Leeg med Dukker, eller Kamp med Læber;
nei! nu til Dags maae vanke blodige Næser,
og brukne Kroner, som i Handel dog
for hele gielde skal. — Guds Død! min Hest! —
— Hvad er der, Trine? — Vilde Du mig noget?

Lady Percy.

I ei mig elsker? — Gior I ei, i Sandhed?
Vel! lad kun være! Hvis I ei mig elsker,
vil jeg ei heller elske meer mig selv!
I ei mig elsker? — Ak! er det og Alvor?

Percy.

Kom, min Kathrina! vil Du see mig ride?
og naar til Hest jeg er, jeg sværge vil,
jeg grændseløs Dig elsker. — Men, min Trine!
fra nu af maa Du meer ei spørge mig,
hvorhen jeg gaaer, og hvi jeg gaaer herfra. —
Jeg skal hvorhen jeg skal; og kort og godt,
i Aften, fagre Trine! gaaer jeg fra Dig.
Jeg kjender Dig som viis, dog visere ei,
end Henrik Percy's Viv: I er standhaftig;
men dog en Qvinde: og hvad Taushed angaaer,
har I ei Magt: thi jeg troer for sand,
Du ei vil snakke om hvad ei Du veed,
og saavidt troer jeg Dig, min vakkre Trine!

Lady Percy.

Hvordan! saavidt?

Percy.

Ei Straabred længer. — Hør nu!
jeg reager bort. I skal og drage med.
I Dag gaaer jeg; i Morgen I afsted.
Er Du tilfreds?

Lady Percy.

Jeg maa tilfreds mig give.

(De gaae.)

Fierde Scene.

Eastcheap. Et Værelse i Vertshuset: Vildsvinehovedet.

Prinds Henrik og Poins træde ind.

Prinds Henrik.

Jeg beder Dig, Poins! Kom dog ud af den fittede Stue, og laan mig Haand en Smule til ret at le!

Poins.

Hvor har Du været Henrik?

Prinds Henrik.

Med tre eller fire Svinehoveder mellem tre eller fire Snese Orehoveder. Jeg har spillet paa Fidelitetens allergroveste Strænge. — Hør! jeg er bleven Kammerat og Drusbroder med et Kobbel af Vintapperknægte; og kan kalde dem alle ved deres Dobenavne, saasm: Thomas, Richard, Frants! — De sværge allerede deres Salighedseed paa, at skiondt jeg er kun Prinds af Wales, er jeg dog den fine Levemaades Konge, og sige mig ligefrem, jeg er ingen storagtig Hans Nar,

som Falstaff; men en Pigernes Jens, en flink Gut, en god Dreng, — paa min Siel! med de Ord kalde de mig; og naar jeg bliver Konge i England, skal alle vakkre Knøse i East-cheap slaae rede paa mit Vink. — At stikke Næsen ret dybt i Glasset, det hedder i dekes Sprog: "at farve purpur," og naar man, i det man lader Vandet, trækker Aande, sige de: "Naa!" — og bede, man skal lade stryge til! — Kort sagt: jeg er kommet saa vidt i et Qvarteer, at jeg for min hele Levetiid kan drikke med enhver Kiedelflikker i hans eget Sprog. Jeg kan sige Dig, Eduard! Du har forskiertset megen Ære, ved ikke at være med mig i denne Action. — Men, søde Eduard — og for endnu at giøre dette Navn søbere, vil jeg give Dig dette lille Krømmerhuus Sukkergodt, som nylig trykkes mig i Haanden af en Viintapper-Dreng, en, som i sine Dage aldrig har sagt andet, end: Otte Skilling og sex Pence; og Velkommen! Velkommen! med den skingrende Efterklang: "Strax, min Herre! strax: En Flaske Muskatteller-Viin paa Kridt til dem i Halvmaanen," eller saadant noget. — Nu, Eduard! for at fordrive Tiden, til Falstaff kommer, saa, hør! gaae ind i et Sideværelse; mens jeg spørger min lille Viintapperdreng, hv' han gav mig Suk-

keret; og bliv Du ved i eet væk at raabe: Frants! paa det hele Samtalen med mig, fra hans Side, kan ikke blive til andet end: "Strax!" Gaae tilside, saa skal jeg strax vise Dig en Prove. —

Poins.

Frants!

Prinds Henrik.

Ret saa! Ret saa!

Poins.

Frants!

(Poins gaaer).

(Frants træder ind).

Frants.

Strax, Herre! strax! — Rudolph! spring ned til dem i Granatæblet.

Prinds Henrik.

Kom hid, Frants!

Frants.

Naadige Herre?

Prinds Henrik.

Hvor længe maa Du endnu staae i Lære, Frants?

Frants.

I Sandhed fem Aar, og saa endda saa længe som til —

Poins (indenfor).

Frants!

Frants.

Strax, min Herre! Strax!

Prinds Henrik.

Fem Aar? — Bed vor Frue! en lang Fæstetiid at klinke med Tinkander i. — Men hør, Frants! havde Du vel Mod i Brystet til at spille Kryster mod Din Lærekontrakt, fægte med Hælene mod den, og løbe Din Vei?

Frants.

Herre Jemini! Herre! jeg tør fværge paa alle Bøger i hele England, at jeg nok skulde faae Mod dertil —

Poins (indenfor).

Frants!

Frants.

Strax! Strax, min Herre!

Prinds Henrik.

Hvor gammel er Du, Frants?

Frants.

Lad mig tænke mig om; — næste Mikkelsdag bliver jeg —

Poins (indenfor).

Frants!

Frants.

Strax, Herre! Jeg beder, giv Tiid et Øieblik, naadige Herre!

Prinds Henrik.

Men hør, Frants! det Sukker, Du for gav mig, var det ikke for to Pence? var det ikke?

Frants.

O min Gud! Herre! gid der havde været for fire!

Prinds Henrik.

Jeg vil give Dig tusinde Pund for det: kræv dem, naar Du vil, og Du skal faae dem.

Poins (indenfor).

Frants!

Frants.

Strax! Strax!

Prinds Henrik.

Strax, Frants? — Nei Frants! men i Morgen, Frants! eller Frants! paa Torsdag! eller, i Sandhed! Frants! naar Du vil. — Men Frants —

Frants.

Naadige Herre?

Prinds Henrik.

Vilde Du vel plyndre mig ham den Svend med Læder-Vamsen og Chrystalknapperne, ham med det rundtstudsede Haar, Agatringen, sorte Strømper, skramererede Knæbaand; ham med den fine Tunge og den gravitætiske Mave?

Frants.

Oh min Gud! Herre! Hvem mener I?

Prinds Henrik.

Naa da Du! — Saa er da ogsaa Jeres brune Muskateller-Viin den allerypperste I har; thi, seer I, Frants! Jeres hvide Seildugs-Kammisol bliver smudset; i Barbariet, min Ven! gaaer det aldrig saa vidt.

Frants.

Hvad, Herre?

Poins (indenfor).

Frants!

Prinds Henrik.

Afsted, Knægt! hører Du ikke, de kalde?

(Her kalde begge paa ham; han staaer forplumret, og veed ei, til hvad Side han skal vende sig).

(Kielderssvenden træder ind).

Kielderssvenden. Hvad! staaer Du stille, og hører saadan en Kalden? See til Giesterne derinde! (Frants gaaer.) Naadige Herre! Gamle Sir John med et halvt Dusin til ere ved Døren. Skal jeg lukke dem ind?

Prinds Henrik.

Lad dem tove lidt udenfor, og saa luk op! (Kielderssvenden gaaer). Poins!

(Poins kommer tilbage).

Poins.

Strax, Herre! strax!

Prinds Henrik.

Hør! Falstaff og de øvrige Tyveknægte staae ved Døren. Skal vi giøre os lystige?

Poins.

Saa lystige som Faarekyllinger, min Dreng! Men hør dog! hvor snildt dreev I ikke Spasen med denne Vintapper-Dreng? Nu! hvad blev Enden paa den?

Prinds Henrik.

Jeg er nu ret stemt til al mulig Lystighed, der har aabenbaret sig som Lystighed, ligefra ældgamle Fatter Adams Dage og til den umyndige Alder af nærværende Midnat Tolv slet. (Frants kommer igien med Vin.) Hvad er Klokken, Frants?

Frants.

Strax, Herre! strax!

Prinds Henrik.

Underligt! denne Krabat har færre Ord end en Papegøie, og dog er han en Qvindes Søn. Hans hele Virkekreds er Trappe op og Trappe ned! hans Veltalenhed en Stump Regning. — — Nei! endnu er jeg ikke gaaske stemt som Percy, hiin Nordens Heedspore; han, som til Frokost giør mig Kaal paa en sex, syv Dusin Skotter; vadsker derpaa sine Hænder, og siger til sin Kone: — "Uf! dette stille Liv kjeder mig; jeg mangler Arbeid." — "O min søde

Henrik! siger hun; "hvormange har Du slaaet ihiel i Dag?" — "Giv min Araber en Vanding!" siger han, og svarer saa en Time efter: "Aa en tolv, fiorten Stykker! Lapperie! Lapperie!" Hor, kald os nu Falstaff ind: jeg vil spille Percy, og det fordomte Mødskesviin skal spille Froken Mortimer, hans Frue. "Rivo!" skriger Drukkenbolten. Kald ind nu vort Ribbeenstykke! Kald ind vor Talgklump!

(Falstaff træder ind med Gadshill, Bardolph og Peto.)

Poins.

Velkommen, Hansemand! Hvor har Du været?

Falstaff.

Fanden tage alle Kujoner, og det med Hud og Haar; nu og i al Evighed, Amen! Det er mine Ord. — Giv mig et Glas Sæk, Dreng! — For jeg længer skal vedblive dette Liv, for skal jeg knytte Stromper, og stoppe og saale dem ovenikjøbet. — Fanden tage alle Kujoner! — Giv mig et Glas Sæk, Esel. — Er der da ingen Dyd mere paa Jorden?

(Han drikker.)

Prinds Henrik.

Saae Du aldrig Titan kysse et Fad Smør? den blødhiertede Titan, som smeltede ved Sonnens søde Fortælling! Giorde Du det, saa betragt engang denne Massa!

Falstaff.

I Esel! Ogsaa i dette Glas Sæk er der Kalk! Der er ikke andet end Kieltringer at finde blandt de syndige Mennesker: Dog — en Kujon er to Gange værre end Sæk med Kalk i! en skiændelig Kujon! — — Gaae din Vei, gamle Hans! dee naar du vil! dersom Mandsmod, rigtigt Mandsmod ikke er udslettet af Jordens Ansigt, vil jeg passere for en suur Sild. — Der leve ikke tre brave Mænd uhængte i hele England; og den ene af dem er feed, og bliver til Alders; Gud see i Naade til os! Det er en slem Verden, siger jeg. Gid jeg var Væver! saa kunde jeg sidde og synge Psalmer eller saadant noget! — Fanden tage alle Kujoner! siger jeg endnu eengang.

Prinds Henrik.

Hvad nu, I Uldsæk! hvad mumler I der?

Falstaff.

Du, en Kongeson! — Hvis jeg ikke med en Narrebrix prygler Dig ud af Dit Kongerige, og driver alle Dine Undersaatter foran Dig, som en

Flok Vildgiæs, saa gid der aldrig mere voxe Skiæg i mit Ansigt! — I Prinds af Wales!

Prinds Henrik.

Hvad! I forbandede Kanonprop! Hvad gaaer der af Jer?

Falstaff.

Er I ikke en Kujon? svar mig paa dette! — Og Poins der?

Poins.

For Dievelen, I Jstervom! kalder I mig Kujon, render jeg Dig min Kaarde giennem Livet.

Falstaff.

Jeg kalde Dig Kujon! Jeg vil før see Dig i Helvede, end kalde Dig Kujon: men jeg vilde give tusinde Pund til, at jeg kunde rende saa stærkt, som Du kan. I har en smuk, lige Ryg; I bryder Jer ikke om, at Folk seer Eders Bag: — Kalder I det at være i Baghold for Eders Venner? Fanden i Vold med sligt Baghold! Lad mig faae Nogen for mig, som tør see mig under Øine. — Lad mig faae et Bæger Sæk: — jeg er en Skiælm, har jeg smagt Vaadt endnu i Dag.

Prinds Henrik.

O Gavtyv! Dine Læber ere knap tørre endnu af det Sidste Du drak.

Falstaff.

Ligemeget er det! Fanden tage alle Kujoner, siger jeg, syvende og sidste Gang!

(Han drikker.)

Prinds Henrik.

Men hvad fattes Dig?

Falstaff.

Hvad der fattes mig? — Vi fire her har i Morges taget tusinde Pund.

Prinds Henrik.

Hvor er de, Hansemand? hvor er de?

Falstaff.

Hvor de er? Tagne fra os er de: der vare Hundrede mod os fire Stakkeler.

Prinds Henrik.

Hvad siger Du, Hans? Hundrede?

Falstaff.

Jeg er en Skielm, om jeg ikke i to stive Klokketimer var i Haandgemæng med et Dusin af dem. Det er et Guds Mirakel, jeg er sluppen heelskindet. Jeg har faaet otte Kaardestik giennem min Vams; fire giennem mine Buxer: mit Skiold er hugget sønder og sammen; mit Sværd er saa hakket som en Haand-Saug: ecce signum! Jeg har aldrig fægtet drabeligere, siden jeg kom til Skieldsaar og Alder; men det

hialp Altsammen ikke. — Fanden tage alle Kujoner! — Lad dem tale! Dersom de tale meer eller mindre end Sandhed, ere de Skurke og Mørkhedens Børn.

Prinds Henrik.

Tael, I Herrer! Hvordan gik det til?

Gadshill.

Vi fire angreeb en ti, tolv Stykker —

Falstaff.

Sexten i det mindste, min Prinds!

Gadshill.

— Og bandt dem.

Peto.

Nei, nei; de blev ikke bundne.

Falstaff.

Jo, Slyngel! de bleve bundne, saa mange som de vare; eller jeg vil passere for en Jøde — en ebraisk Jøde!

Gadshill.

Da vi vare ifærd med at dele Byttet, angreb sex, syv, fridske Folk os —

Falstaff.

— Og løste de Andre, og nu kom de øvrige for en Dag.

Prinds Henrik.

Hvad! fægtede I med dem alle tilhobe?

Falstaff.

Alle tilhobe? Jeg veed ikke, hvad I kalder Alle tilhobe! men hvis jeg ikke fægtede med halvtredsindstyve af dem, saa er jeg ikke meer værdt end et Knippe Reddiker: dersom der ikke var to, tre og tredsindstyve om stakkels gamle Hans, vil jeg aldrig passere for Menneske meer.

Poins.

Gud bevare mig! I har dog vel ingen dræbt af dem!

Falstaff.

Ja, nu er det for sildigt, at bede Gud bevare Dig. Jeg har giort Kaal paa to af dem; to er jeg vis paa, jeg har givet deres Bekomst; to Skurke i Ovelks-Klæder. — Hør Henrik — dersom jeg lyver, maa Du spytte mig i mine Øine, og kalde mig en Esel. Du kiender min gamle Parade; — her laae jeg, og saadan førte jeg min Klinge. Nu faldt fire Skurke i Ovelks-Klæder ind paa mig, —

Prinds Henrik.

Hvad! fire? Nu nylig sagde Du jo kun to.

Falstaff.

Fire, Henrik! Jeg sagde Dig: fire!

Poins.

Jo! Jo han sagde fire.

Falstaff.

Disse fire kom alle som een Mand, og stak efter mig af al Magt. Jeg giorde mig ikke Stort deraf; men tog alle deres syv Kaardespidser med mit Skiold, saaledes

Prinds Henrik.

Syv? men i dette Øieblik var der jo kun fire!

Falstaff.

I Dvelk?

Poins.

Ja fire i Dvelks-Klæder.

Falstaff.

Syv, ved denne min Kaardefæste, eller jeg vil være en Skurk.

Prinds Henrik.

Lad Du ham fladdre: vi vil strax faae flere endnu.

Falstaff.

Hører Du paa mig, Henrik?

Prinds Henrik.

Ja, og hvad meer er, jeg agter paa Dig, Hans!

Falstaff.

Ja gior det, for det er nok værdt at laane Øre til. — Disse Ni i Dvelk, som jeg fortalte Dig om —

Prinds Henrik.

Saa! der har vi allerede to til.

Falstaff.

Da jeg hug midt iblandt dem —

Poins.

Saa faldt deres Buxer ned —

Falstaff.

Saa begyndte de at vige: men jeg var dem i Hælene, brugte baade Fod og Haand, og i en Haandevending gav jeg syv af de Elleve saa meget, de havde nødigt.

Prinds Henrik.

O Uhyre! Elleve Mænd i Dvelk, vorte op af de to!

Falstaff.

Men stod saa ikke Fanden i det! Tre grimme Skurke i bouteillegrønne Klæder faldt mig med eet i Ryggen, og klemte hart paa mig; — thi det var saa bælmørkt, Henrik, at man ikke kunde see sin Haand, for sine Øine.

Prinds Henrik.

Disse Løgne ere som den Fader, der avler dem: uhyre som Bierge, aabenbare og haandgribelige. Naa, Du Grødhoved! Du Erkeklodrian! Du forbandede, liderlige, fittede Talgklump, —

Falstaff.

Hvad! er Du gal? Er Du gal? Hvad der er sandt, er sandt.

Prinds Henrik.

Siig, hvordan kunde Du kjende disse Mænd i de bouteillegrønne Klæder, naar det var saa mørkt, at Du ei kunde see Din Haand for Dig? Fridsk! kom frem med Dine Grunde! Hvad svarer Du hertil?

Poins.

Fridsk! kom frem med Jeres Grunde, kom frem med Jeres Grunde, Hans!

Falstaff.

Hvad! Vil I tvinge mig? Nei, om jeg stod under Galgen, eller laae paa al Verdens Pinebænke, saa sagde jeg ikke et Ord, naar man vil tvinge mig. — Lade mig aftvinge Grunde! Om der end var Grunde i saadan Mængde, som Brombær, gav jeg dog ingen Grunde, naar man tvang mig; giorde ikke jeg!

Prinds Henrik.

Jeg vil ikke længere være skyldig i denne Synd: denne blodrige Kujon, denne Sengepresser; denne Hesterygs Brækker, dette uhyre Kiødbierg —

Falstaff.

Tie, I Beenrad, I Prinds Skind og Been, I tørrede Oxetunge, I Tyremie, I Stokfisk, —

O havde jeg blot Aande til at sige Alt hvad Du ligner! — I Skrædder-Alen, I vandrende Kaardefutteral, I Skrinkelbeen, I elendige staaende Spanskrør; —

Prinds Henrik.

Godt! Træk Din Aande en Smule, og saa ifærd med det igien; og naar Du har udmattet Dig med flaue Lignelser, saa hør blot disse to Ord!

Poins.

Giv Agt, Hansemand!

Prinds Henrik.

Vi to saae Jer fire angribe fire: I bandt dem, og bemægtigede Jer deres Eiendom. Giv nu Agt paa, hvorledes en simpel Fortælling skal stoppe Munden paa Jer alle. Saa angreeb vi to Jer fire; og med et eneste Ord skræmmede Jer fra Jeres Bytte, og vi har det, ja vi kan vise Jer det her i Huset: — Og I, Falstaff! I flæbte Eders Kalluun saa hurtigt afsted, med saa megen Behændighed, og brølede om Naade, og blev ved at løbe, og brøle som den bedste Tyrekalv jeg nogentid har hørt. Hvilken Uselryg Du dog est! at hakke Din Kaarde, som Du har giort, og saa sige, det var skeet i Fægtningen? Hvilket Kneeb, hvilket Paafund, hvilket Smuthul kan

Du nu udfinde, for at skiule Dig for denne aabenbare Skam?

Poins.

Fridsk, Hansemænd! Lad os høre hvad Kneeb Du nu har udfundet?

Falstaff.

Ved Gud i Himmelen! Jeg kiendte Jer saa godt som han, der giorde Jer. Men seer I, mine Herrer! Var det for mig at dræbe vor Thronarving? Skulde jeg vende mit Sværd mod den ægte Prinds? Nei! Du veed, jeg er saa tapper som Hercules; men tænk paa Instincten. Løven selv vil ei røre den ægte Prinds. Instinct er en mægtig Sag. Jeg var Kujon af Instinct. Saalænge jeg lever, skal jeg tænke desto bedre baade om mig og Dig: mig vil jeg anse for en vældig Løve, og Dig for en ægte Prinds. — Men, for Gud! mine Gutter! det glæder mig, at I har Pengene. — Vertinde! Dørene i! i Nat ville vi vaage; i Morgen ville vi bede. Raske Drenge! vakkre Ungersvende! gyldne Perlevenner! alle god Kammeradskabstitler skal gives Jer. — — Heisa! skal vi være lystige? skal vi spille en Comedie extempore?

Prinds Henrik.

Ja nok: — og Indholdet skal være at Du smurte Hæle.

Falstaff.

Ah! tael ikke mere om det, Henrik! dersom Du holder noget af mig! —

(Vertinden træder ind.)

Vertinden,

Allernaadigste Herre Prinds. —

Prinds Henrik.

Allerkjæreste Frue = Vertinde! hvad godt? Hvad har Du at sige mig?

Vertinden.

O min Gud, Eders Naade! Her er en stor Rangsperson fra Hoffet uden for, som vil tale med Jer: han siger, han kommer fra Eders Fader.

Prinds Henrik.

Saa er han for mig en Tvangsperson; derfor send ham hiem igien til min Moder.

Falstaff.

Hvad Slags Mand er han?

Vertinden,

En gammel Mand.

Falstaff.

Hvad har Gravitæten af bestille oven Senge ved Midnatstide? — Skal jeg sige ham Beskeed?

Prinds Henrik.

O ja, gior det Hansemand!

Falstaff.

For Pokker! jeg skal nok kiøre ham til Dørs.

(Han gaaer.)

Prinds Henrik.

Nu, mine Herrer! ved vor Frue! I fægtede drabelig; baade I Peto, og I Bardolph; I ere ogsaa Løver, I løb Jeres Vei af Instinct; I vilde ikke røre den ægte Prinds; Fy! —

Bardolph.

For Pokker! jeg rendte, da jeg saae de andre rende.

Prinds Henrik.

Siig mig nu oprigtig: hvordan kom Falstaffs Sværd til at see saa hakket ud?

Peto.

Jo han hakkede i det med sin Daggert, og sagde, han vilde svære sig ned i det hedeste Helved, naar han blot kunde faae Jer til at troe, at det var skeet i Fægtningen, og han overtalte os til at giøre ligesaa.

Bardolph.

Ja og til at kilde os i Næsen med Skavgræs, for at faae den til at bløde, og derpaa til at besmøre vore Klæder med Blodet, og sværge paa, det var ærlige Folks Blod. Jeg giorde hvad jeg ikke har giort i de sidste syv Aar, for jeg blev red ved at høre hans forskrækkelige Kneeb.

Prinds Henrik.

Ha Skurk! for atten Aar siden stial Du et Glas Sæk; Du fandt Smag i dette Slags Tyverie, og siden den Tiid er Du bleven rod ex tempore. Du har baade Ild og Sværd hos Dig, og dog løb Du dort: Hvad Instinct havde Du dertil?

Bardolph.

Min Prinds! seer I disse Himmelblus, disse ildrøde Dampe?

Prinds Henrik.

Ja.

Bardolph.

Hvad troer I de betyde?

Prinds Henrik.

Fuldskab i Hiernen og Tomhed i Pungen.

Bardolph.

Nei, min Prinds! rigtig seete betyde de Galden.

Prinds Henrik.

Nei, rigtig seete ere de et Forvarsel for Galgen.

(Falstaff kommer tilbage).

Her kommer magre Hans; her kommer Ridder Knokkelmand! Nu hvor gaaer det, min elske-

lige Uldballe! Hvor længe er det siden Du saae Dine egne Knæe, Hansemand?

Falstaff.

Mine egne Knæe? Da jeg var i Dine Aar Henrik, var jeg ikke saa tyk om Livet, som en Ørnekloe: jeg kunde have krøbet igiennem Ringen paa en Aldermands Tommelfinger: Fanden tage Suk og Sorg; det blæser et Menneske op som en Blære. — Der er ellers slyngelagtigt Nyt paa Færde; Sir John Bracy var her fra Eders Fader; I skal møde ved Hove i Morgen tidlig. Det velbekjendte Vildhoved fra Norden, Percy; og han fra Wales, som gav Amaincon et Livfuld Prygl, og giorde Lucifer til Hanrei, og tog Huldskabs og Mandskabs Eed af Satan paa Korset af en Walliser Stridsøxe, — Hvad Dievelen er det han hedder?

Poins.

Ah! Glendower!

Falstaff.

Owen, Owen; just ham, og hans Svigerson Mortimer, og den gamle Northumberland; og den modigste Skotter blandt alle Skotter, Douglas, som til Hest sætter op ad det steileste Bierg.

Prinds Henrik.

Som rider i fuld Galop, og med sin Pistol skyder en Spurv i Flugten?

Falstaff.

I har truffet det.

Prinds Henrik.

Det er meer end han nogentiid har giort med Spurven.

Falstaff.

Ja, den Slyngel har Mod i Brystet: han løber ikke.

Prinds Henrik.

Nu, hvilken Slyngel er Du dog, at Du roser ham saaledes for at løbe!

Falstaff.

Til Hest, I Spyttegiog; men til Fods viger han ei et Fodbred.

Prinds Henrik.

Jo, Hansemand! af Instinct.

Falstaff.

Aa ja — af Instinct — det taler jeg gjelde. Nu da, han er ogsaa med; og en vis Mordake, og endnu et Tusinde Blaahuer. Worcester har stiaalet sig bort i Nat; Din Faders Skiæg er bleven hvidt over disse Tidender; Nu kan man faae Land for saa godt Kiøb som stinkende Makreler.

Prinds Henrik.

O ja, dersom vi faae en heed Skiersommer, og disse borgerlige Stridigheder vare ved, saa seet

det ud til, at vi kan kiøbe Jomfrudomme, som Nellikesom, i hundredevis.

Falstaff.

For Gud! Du har Ret, min Gut! Det seer ud til en god Handel med disse Vahre. — Men sig mig nu, Henrik, er Du ikke bandsat bange? Du er Thronarving: kunde hele Verden vel skaffe Dig tre saadanne Fiender til paa Halsen, som den Lucifer Douglas, den Bussemand Percy, og den Djevel Glendower? Er Du ikke bandsat bange? Løber det Dig ikke koldt over Ryggen ved det?

Prinds Henrik.

Paa min Siel! ikke det mindste. Jeg mangler noget af Din Instinct.

Falstaff.

Men Du vil faae en biderhvas Skiændepræ-diken i Morgen, naar Du kommer til Din Fader: saa sandt Du holder af mig, saa vær i Tide betænkt paa et Svar.

Prinds Henrik.

Spil Du min Faders Rolle, og tag mig i Forhør over mit Levnet.

Falstaff.

Maa jeg? — Top! Denne Stoel skal være min Throne; denne Daggert mit Scepter, og denne Pude min Krone. —

Prinds Henrik.

Din Throne passerer for en Pindestoel; Dit Guldscepter for en Bly-Dolk, og Din kostbare, rige Krone for en stakkels lurvet Skaldepande!

Falstaff.

Nu da! dersom Naadens Lys ikke er reent udslukt i Dig, saa skal Du nu blive bevæget. — Giv mig et Bæger Kanariesæk, for at faae mine Øine til at see røde ud; thi jeg maa tale rørende, og jeg vil gjøre det i Kong Cambysis Maneer.

Prinds Henrik.

Velan da: her er min Knæbøining!

Falstaff.

Og her er min Tale: —

"Riddere og Adelsherrer, træder tilside!"

Vertinden.

Hilleskam! det er en herlig Spas!

Falstaff.

"Græd ei, min Dronning! — Ak! Din Graad er spildt!" —

Vertinden.

Naa, min Gud og Skaber! hvilken Høitidelighed han paatager sig!

Falstaff.

"For Guds Skyld! følg min sorgnedslagne Dronning!

"thi Taarer stoppe hendes Dines Sluser!" —

Vertinden.

O, hvad det er rart! han gior det saa naturligt som nogen i alle de reisende Stodder-Comediant-Bander, jeg endnu har seet.

Falstaff.

Hold sin Mund, gode Frue Pæle-Maal, hold sin Mund, gode Frue Finkel-Bimpel! — — Henrik! Jeg undres ei blot over, hvorlunde Du oder Din Tiid; men tillige ogsaa over det Selskab, som omgiver Dig: jo meer man nedtræder Kameelblomsteret, jo stærkere voxer det; men jo meer man oder af Ungdomstiden, jo snarere fortæres den. At Du est min Søn, det har jeg deels Din Moders Ord for, og deels min egen Formodning; men især forvisses jeg derom af et slyngelagtigt Træk i Dit Die, og en dum Hængen med Din Underlæbe. Dersom Du da er min Søn — nu kommer jeg til Sagen — dersom Du da er min Søn, hvi lader Du da Folk pege Fingre ad Dig? Skal Himlens gyldne Soel være en Dreng, der skulker af Skole, og gaaer og æder Brombær paa Marken? Dog dette er et Spørgsmaal, som aldrig burde giøres. Skal Englands

Søn være en Tyv, og rapse Guldbørser? Et Spørgsmaal, som vel bør giøres? — Der er en Ting, Henrik! som Du ofte har hørt tale om, og som er bekjendt for mangfoldige her i Landet under Navn af Beeg: dette Beeg — eftersom gamle Skribentere berette — gior smudsig! Saaledes gior og det Selskab Du søger; thi, Henrik! nu taler jeg ei til Dig i Ruus, men i Taarer; ei i Fryd, men i Klagelyd; ei i Ord blot, men ogsaa i Bedrøvelse: — Og dog er der een dydig Mand, som jeg ofte har bemærket i Dit Selskab; men jeg veed ikke hans Navn.

Prinds Henrik.

Tør jeg spørge Eders Majestæt, hvad Slags Mand er det?

Falstaff.

En vakker, deilig Mand, sandelig! og vel ved Magt; med et livligt Blik, et indtagende Die, og et høist ædelt Væsen; i mine Tanker er hans Alder nogle og halvtredsstyve Aar; ja det er, ved Gud! ogsaa meget mueligt, at det lakker stærk ad de Tredsstyve for ham: og nu kommer jeg ihu: hans Navn er Falstaff. Dersom denne Mand er hengiven til Udsvævelser, saa tager jeg mægtig Feil af ham; thi, Henrik! Dyden lyser ham ud af Øinene. Hvis da Træet kjendes paa

Frugten, saaledes som Frugten paa Træet, saa siger jeg bestemt: der er Dyd i denne Falstaff. Hold fast ved ham; jag de øvrige paa Døren! — Og siig mig nu, Du vanartige Slyngel! hvor har Du været henne i hele denne Maaned?

Prinds Henrik.

Taler Du som en Konge? — Tag Du nu min Rolle, saa vil jeg spille min Faders.

Falstaff.

Hvad! støde mig fra Thronen! — Dersom Du gior det halv saa gravitætisk og majestætisk baade i Ord og Fagter, saa hæng mig op ved Benene som en Kaninunge eller en Hare hos en Vildthandler. —

Prinds Henrik.

Velan, her sidder jeg.

Falstaff.

Og her staaer jeg: — dømmer nu, mine Herrer!

Prinds Henrik.

Nu Henrik! Hvorfra kommer I?

Falstaff.

Fra East-cheap, Eders Majestæt.

Prinds Henrik.

De Klagemaal, jeg hører over Dig, ere forfærdelige.

Falstaff.

Naadige Herre! de er min Siel og Salighed falske: — jo, jo, den unge Prinds skal giøre Jer det broget nok, kan I tro!

Prinds Henrik.

Bander Du, vanartige Dreng! fort, kom aldrig meer for mine Øine. Du river Dig med Vold og Magt bort fra Naaden; der er en ond Aand, som forfølger Dig i Skikkelse af en feed gammel Mand; en Mand, der seer ud som en Tønde, er i Dit Selskab. — Hvorfor omgaaes Du med dette Mædskekar, dette Svinetrug, denne Vatterfoets-Balle, dette Viin-Oxehoved, denne Kalluun-Sæk, denne stegte Høitidsoxe, stoppet med Budding, denne ærværdige Hans Wurst, denne graahærdede Nederdrægtighed, denne Ruffer-Oldermand, denne bedagede Daarlighed? Hvori er han duelig, uden i at smage paa Kanarisæk og drikke den? hvori er han net og reenlig, undtagen i at skiære en Kapuun for, og spise den? hvori er han forstandig undtagen i List? Hvori er han listig undtagen i Slyngelstreger? Hvori er han slyngelagtig, undtagen i Alting? Hvori er han roesværdig, undtagen i Ingenting?

Falstaff.

Vil Eders Naade ikke forklare sig tydeligere? Hvem mener Eders Naade?

Prinds Henrik.

Den slyngelagtige, afskyelige Ungdomsforfører Falstaff; den gamle, hvidskiæggede Satanas.

Falstaff.

Naadige Herre! Den Mand kjender jeg.

Prinds Henrik.

Ja, det veed jeg.

Falstaff.

Men dersom jeg sagde, at jeg vidste mere Ondt om ham, end om mig selv, saa sagde jeg mere end jeg vidste. — At han er gammel — Gud bedre det! — det bevidne hans graa Haar: Men at han er — med Tugt at sige — en Pigejæger, det benægter jeg aldeles. Hvis Sæk med Sukker i er en Feil, saa Gud naade Synderе! Dersom det er Synd at være gammel og munter, saa er mangen gammel Vert, jeg kjender, allerede fordømt! Dersom Fedme fortiener at hades, saa fortjene Pharaos magre Koer at elskes. — Nei, naadigste Herre! jag Peto væk, jag Bardolph væk, jag Poins væk; men den søde Hans Falstaff, den rare hans Falstaff, den ærlige Hans Falstaff, den tappre Hans Falstaff, og saameget mere den tappre, som han er den gamle Hans Falstaff; forjag ikke ham af Din Henriks Selskab; forjager Du den tykke Hans, saa forjag hele Verden!

Prinds Henrik.

Ja det vil jeg; det gior jeg.

(Der bankes paa; Vertinden, Franks og Bardolph gaae ud).

(Bardolph kommer løbende tilbage).

Bardolph.

O min Prinds, min Prinds! Sheriffen staaer for Døren med en forfærkelig Vagt.

Falstaff.

Herud I Esel! Spil Komedien til Ende; jeg havde meget endnu at sige paa denne Falstaffs Vegne.

(Vertinden kommer hurtig ind.)

Vertinden.

Herre Jesus! Naadige Herre! Naadige Herre!

Falstaff.

Holla! Holla! Lucifer rider paa en Fiolbue! Hvad er paa Færde?

Vertinden.

Sheriffen og hele Vagten er udenfor: de kommer for at giennemsøge Huset; skal jeg lukke dem ind?

Falstaff.

Hør, Henrik! anseer ikke en virkelig Fare for Børneleeg! gior Du det, er Du fra Dine fem, skiøndt Du synes at have dem.

Prinds Henrik.

Og Du er en Kujon af Naturen uden Instinkt.

Falstaff.

Jeg gjør Eders Major til Løgn; gjør I det Samme ved Sheriffen, saa er det godt; hvis ikke, saa lad ham komme ind; dersom jeg ikke skulde tage mig ligesaa godt ud paa en Rakkerfluffe, som nogen Anden, saa Fanden i Vold med min Opdragelse! Jeg haaber, at en Strikke kan qvæle mig ligesaa gesvindt som enhver anden.

Prinds Henrik.

Gaae og skiul Dig bag Tapetseriet; I andre maae gaae ovenpaa! — Nu, I gode Herrer! hvem der nu havde et ærligt Ansigt og en god Samvittighed!

Falstaff.

Begge Dele har jeg havt; men Aarstal og Datum er sliidt af dem, og derfor vil jeg krybe i Skiul.

Prinds Henrik.

Kald Sheriffen ind!

(Alle gaae undtagen Prindsen og Poins).

(Sheriffen træder ind med en Foermand).

Prinds Henrik.

Nu Hr. Sherif! Hvad godt?

Sheriffen.

Tilgiv mig, Prinds!
En Pøbelsværm dreev visse Folk herhid.

Prinds Henrik.

Og hvilke Folk?

Sheriffen.

Een af dem godt er kiendt,
en svær, feed Mand, min Prinds!

Foermanden.

Saa feed som Smør.

Prinds Henrik.

Den Mand — det siger jeg Jer — er ei her;
jeg selv har sendt ham bort i Ærinder;
Og hør, Sheriff! jeg giver Dig mit Ord:
i Morgen Middag sender jeg Dig ham,
at han kan giøre Dig og hver Mand Rede
for hver en Ting, som han beskyldes for:
Nu ønsker jeg, at I forlade Huset.

Sheriffen.

Det vil jeg, Prinds! To Herrer have mistet
ved dette Røverpak tre hundred Mark.

Prinds Henrik.

Vel muligt! har han plyndret disse Mænd,
saa skal han staae til Ansvar. —
Far nu vel!

Sheriffen.

God Nat, min ædle Prinds!

Prinds Henrik.

Jeg troer, det er god Morgen; er det ei?

Sheriffen.

Jo Prinds! jeg troer, at Klokken er vel To.

(Sheriffen og Foermanden gaae.)

Prinds Henrik.

Den fittede Slubbert er ligesaa bekjendt som St. Pauls Kirken. — Gaae hen og kald ham frem!

Poins.

Falstaff! — han ligger i dyb Søvn bag Tapetseriet, og snorker som en Hest.

Prinds Henrik.

Hør bare, hvor tungt han trækker Aande! — Randsag hans Lommer! (Poins søger i dem.) Hvad har Du fundet?

Poins.

Intet uden Papirer, min Prinds.

Prinds Henrik.

Lad os see, hvad de kunne indeholde. Læs dem!

Poins.

Item en Kapuun = 2 Shillings, 2 Pence.
Item Sauce = = = 4 —
Item Kanariesæk 8 Potter 5 — 8 —
Item Anchiovis, og Kanariesæk efter Aftensmaaltidet 2 — 6 —
Item Brød, en halv Penny.

Prinds Henrik.

O Uhyre! Kun for en halv Penny Brød til denne forfærdelige Mængde Kanariefæk! — Giem hvad der ellers kan være; vi ville læse det, naar vi faae bedre Leilighed: lad ham ligge der og sove, til det bliver Dag. I Morgen maa jeg til Hove! Vi maae allesammen i Orlog, og Du skal faae en hæderlig Post. — Jeg vil skaffe denne fede Krabat en Post ved Fodfolket, og jeg veed, at en Marsch paa et Par tusind Alen vil blive hans Død. — Pengene skulde blive betalte tilbage med Rentes Rente. Kom til mig i Morgen, i god Tiid; og nu god Morgen Poins!

Poins.

God Morgen, min ædle Prinds!

(De gaae.)

Tredie Act.

Første Scene.

Bangor. Værelse i Archidiaconussens Huus.

Percy træder ind med Worcester, Mortimer og Glendower.

Mortimer.

De Løfter gode er'; de Venner sikkre;
vort første Skridt er fuldt af hældigt Haab.

Percy.

Lord Mortimer — og Glendower, min Frænde, —
Vil I nu sætte Jer? —
Og Farbro'er Worcester: — Staaer ei Satan i det?
Jeg har forglemt mit Kort!

Glendower.

Nei, det er her.
Sid, Frænde Percy! sæt Jer ned, Heedspore!
thi hver Gang Lancaster med dette Navn

omtaler Jer, han blegner, og med Sukken
han ønsker Jer, I var i Himlen inde.

Percy.

Og Jer i Helvede, hvergang han hører
man nævner Lyd om Owen Glendower.

Glendower.

Jeg kan ei dadle ham; — just som jeg fødtes,
var Himlens Pande fuld af gloende Riis
og Ildgestalter; og, som jeg kom frem,
skialv Jorden i sin Grundvold, lig en Kryster.

Percy.

Ei! skielvet havde den til samme Stund,
hvis Eders Moders Kat blot havde kastet!

Glendower.

Jeg siger: Jorden skialv den Stund jeg fødtes.

Percy.

Jeg siger: Jorden tænkte ei som jeg,
saafremt I troer den skialv af Frygt for Jer.

Glendower.

Al Himlen stod i Brand, og Jorden skialv.

Percy.

Saa skialv den ved at see al Himlen brænde,
og ei af Frygt for Eders Fødselstime. —
Den skrantende Natur tidt søger Luft
i sære Udbrud: Tidt den svangre Jord
med et Slags Bugvrid piint og plaget er,
fordi den holder en balstyrig Vind

i Livet paa sig: den vil ud i fri Luft;
saa rysker den det gamle Skrog, og styrter
en moesgroet Borg; et Kirkespiir. — I hiin
Stund
Matronen leed af sligt, og rystede
af Svækkelse.

Glendower.

Min Frænde! ei af Mange
jeg døied' slige Modsprog! Lad mig sige
Jer nok eengang, — at i min Fødselstime
var Himlens Pande fuld af røde Ildblus;
fra Biergene løb Gederne, og Hiorden
skreeg sælsomt ned mod angstopfyldte Marker.
Forvarslet er jeg overordentligt;
den hele Strømgang i mit Liv udviser,
jeg drev ei med blandt Hverdagsmennesker.
Hvor lever Een — indhegnet af det Hav,
som Englands, Skotlands Kyst og Wales om-
tordner —
der Pebling kalder mig, har for mig læst!
Og find mig nogen Mand af Qvinde født,
der sporer mig paa Kunstens høie Baner,
og holder Skridt med mig i Grublens Dybder! —

Percy.

Walliser-Sproget taler I som Mester;
det troer jeg. — Lad mig nu faae Middagsmad! —

Mortimer.

Tys, Frænde Percy! Tie! I giør ham gal.

Glendower.

Jeg Aander kalde kan fra Afgrunds Dybet.

Percy.

Det kan jeg med; og det kan vel Enhver:
men komme de da, naar I kalder paa dem?

Glendower.

Hør, Frænde! jeg kan lære Jer at byde
selv over Dievelen.

Percy.

Og jeg, min Frænde!
kan lære Dig at skræmme ham med Sandhed.
Tael Sandhed! trods saa Diev'len og hans Hær:
kan Du fremmane ham, da bring ham hid;
jeg sværger, jeg har Magt til ham at skræmme.
Tael Sandhed sted'! o da Du Diev'len skrømmer!

Mortimer.

Nu! Nu!
Ei meer af Sligt, som til Unytte tales! —

Glendower.

Tre Gange Henrik Bolingbroke har mødt
min Magt: tre Gange fra Wye-Flodens Bredder
og sandguul Severn har jeg sendt ham hiem
med uforrettet Sag, Hagl-Storm-Lyn-slagen.

Percy.

Hvordan! Af Jer, Hagl-Storm- og Lynild-Hagen!
For Satan! sig! hvordan kom han da hiem? —

Glendower.

Nok! — Her er Kortet: Skal vi dele nu
vor Ret, alt efter vort trefoldige Forbund?

Mortimer.

Archidiaconussen har alt deelt det
i trende Landemærker ligeligt.
England fra Trent og Severn og hertil
mod Syd og Øst er mig anfat til Lod.
Alt Vestligt, Wales, hiinsides Severns Bred,
og alt det rige Land, som den indgrændser,
er Glendowers. For Eder, kiære Frænde!
den Rest, som ligger nordlig ud for Trent. —
Trefold er denne Overeenskomst udstædt;
og naar gienstidig den beseglet er,
(en Sag, som godt i Nat sig lader rygte)
gaaer I, min Frænde Percy! jeg: den ædle
Lord Worcester bort i Morgen, for at samles
med Skotlands Hær og Eders ædle Fader
i Shrewsbury, alt som os er bestemt.
Min Fader, Glendower er end ei færdig:
ei heller i de første fiorten Dage
behøve vi hans Hielp.

(Til Glendower.)

I den Tiid samler
I hver Vasal, hver Ven, og Nabo-Adel.

Glendower.

En kortere Tiid skal sende mig til Eder,
og jeg ledsager Eders Fruer did.
Nu liste I Jer fra dem uden Afskeed,
thi vist der regne vil en Sorgens Vandflod,
naar I og Eders Qvinder skilles ad. —

Percy.

Mig synes, min Part, nord fra Burton her,
i Størrelse ei kommer nær Jer Andres.
See kun den Flod; hvor den sig krinkler ind,
og af mit bedste Land bortskiærer mig
en svær Halvmaane, en uhyre Flig.
Hør! her jeg lader Floden dæmme af;
her skal den nette sølverblanke Trent
gaae lige, slet og ret i en ny Rende:
den skal ei snoe sig i san dybt et Indskaar,
for mig saa riigt et Jordsmon at berøve!

Glendower.

Ei snoe sig? — Jo, det skal, det maa, det giør den!

Mortimer.

Ja!
See kun! den skyder her sin Gang og løber

med lige Fordeel til den anden Side;
i det den paa hiin Side knapper af
saa meget Land, som her den tog fra Eder.

Worcester.

For en Slump Penge giennemskiær' I den,
og vinder denne Spidse Land mod Nord;
saa løber den jo lige, slet og ret!

Percy.

Det vil jeg; en Slump Penge gior det klart!

Glendower.

Jeg taaler ei det ændres.

Percy.

Gior I ei?

Glendower.

Nei! I ei ændre det!

Percy.

Hvo siger Nei?

Glendower.

Jeg! det gior jeg!

Percy.

Lad mig da ei forstaae det;
men sig det frem i Eders Maal fra Wales!

Glendower.

Jeg taler engelsk, saa godt som I, min Herre!
thi jeg optugtet blev ved Englands Hof:
der jeg, som Yngling mangen engelsk Sang
til Harpen digted' yndeligt og skiønt,

og gav mit Sprog en hielpsom Prydelse;
en Dyd man aldrig end har Jer afmærket!

Percy.

Det glæder mig, min Siel! og det i Hiertet!
før vil jeg være Kat og skrige: "Miau!"
en slig en Rimegast; jeg hører heller
man skraber Messingkierte reen med Kniv,
og usmurt Mølle-Hiul paa Axlen skrige;
det sløver mine Tænder ei saa meget,
som dette Verse-Hakkemad; det er mig
forceret Trav paa skindmagr' Skindmærs Rygrad!

Glendower.

Nu, nu! Trent ledes af!

Percy.

Det lidt mig rager:
Jeg skiænker glat væk Land, tre Gange større,
til en godt Hiertens-Perle-Ven! Men naar
det gielder Sag og Handel, maae I vide,
da kives jeg om Spidsen af et Haar.
Nu! er Kontrakten færdig? Skal vi gaae?

Glendower.

Klart skinner Maanen. I maae bort i Nat.
Jeg skynde vil paa Skriveren; og derhos
belave Qvinderne paa Eders Reise.
Jeg troer, min Datter gaaer fra Viid og Sands;
saa høilig elsker hun sin Mortimer.

(Gaaer.)

Mortimer.

Fy, Frænde! hvor I kiver mod min Fader!

Percy.

Jeg kan ei for det: tidt han tærger mig
med sine Sagn om Muldvarp og om Myre,
om Drømmer Merlin og hans Prophetier,
og om en Drage og en finlos Fisk,
en vingeplukket Grif, en Ravn, som fældte:
om Løven i sin Roe, om Kat i Spring,
og andet saadant Lirum-Larum Kram,
som i min Troe mig rokker. — Hør nu bare;
han holdt mig i Gaar Nat som mindst ni Timer
med at opregne mig de Djevles Navne,
som tiente ham; Jeg svarte: "Hm! — Godt! —
Snak kun!"
men hørte ei et Ord. — O han er piinlig
som modig Hest, som Lucifer til Hustrue,
og værre end et Huus hvori det tyger.
Før Øst og Hvidløg aad jeg i en Mølle,
end Kage (naar hans Sludd'r jeg skulde tære)
i bedste Sommerflot i Christenheden.

Mortimer.

Jeg siger Jer, han er en værdig Ridder,
høist herligen belæst, og stærkt forfaren
i sjeldne Hemm'ligheder; kiæk som Løven,
udmærket Vennefæl, og gavmild-riig
som Indiens Gruber. — Skal jeg Jer vel sige,

at Eders Sind han høit i Ære holder;
ja tvinger sig, fast over sin Natur,
naar I modstrider ham: ja! det er Sandhed!
Jeg siger Jer: ei nogen Mand i Verden
ham fristede saa stærkt, som I har giort,
og smagte Nævelse og Fare ei! —
Men brug ei Sligt for tidt; det beder jeg. —

Worcester.

I er for daddelsyg, i Sandhed, Herre!
og siden I kom hid har I giort nok,
for hans Taalmodighed at overspænde.
I lære maa at rette denne Lyde;
om tidt den Storhed, Mod og Kraft end viser,
(det er den første Ynde den Jer laaner)
saa røber den og tidt balstyrig Harm,
Mangel paa Sæder og paa Maadehold;
Opblæsthed, Stolthed, Haan og Selvindbildning;
det allermindste Stænk af disse Feil
vil efterlade sig en hæslig Plet,
paa alle andre ædle Gavers Skionhed,
og deres Priis dem reent bedrage fra!

Percy.

Godt! prækkuns! Priis og Lov de fine Sæder! —
Her vore Koner er'; lad os nu skilles.

(Glendower kommer tilbage med Lady Percy og Lady Mortimer).

Mortimer.

Det er en Ting som ærgrer mig i Sielen,
min Kone kan ei engelsk; jeg ei Walliſisk.

Glendower.

Min Datter græder; vil ei skilles fra Jer;
Hun være vil Soldat og med i Krigen.

Mortimer.

Min Fader! sig, at hun med Faster Percy,
ledsagede af Jer os snart skal folge.

(Glendower taler til sin Datter paa Walliſisk;
hun svarer i samme Sprog).

Glendower.

— Hun er som gal; den Uregierlige!
Ei Overtalelse slaaer an paa hende.

(Lady Mortimer taler Walliſisk til Mortimer).

Mortimer.

Ha! jeg forstaaer Dit Blik; hiint skionne Wales-Sprog,
som her fra disse svulne Himle regner,
er mig bekiendt; og var det ei for Skams Skyld,
jeg svarte Dig just i selvsamme Sprog.

(Lady Mortimer taler.)

Jeg Dine Kys forstaaer; Du mine med:
Saa tale vore Følelser nu sammen:
men, Elskte! jeg af Skole skulker ei,
for jeg har lært Dit Sprog; thi see, Din Tunge
Walliser-Sprog gior sødt, som Elskovs-Sang

i fagre Dronnings Mund, naar henrykt den
i Sommerhyttens Mulm til Luthen toner.

Glendower.

Nei! smelter I, gaaer hun fra Viid og Sands!
(Lady Mortimer taler atter).

Mortimer.

O deri er jeg dum, som Dumhed selv!

Glendower.

Hun beder Jer
at lægge Jer paa disse lette Siv;
i hendes Skiod hviil Eders fagre Hoved,
saa synger hun den Sang, som fryder Jer,
og kroner Søvnens Gud paa Eders Øine;
Hun Eders Blod med frydfuld Tunghed tryller,
og giør slig Striid imellem Søvn og Vaagen,
som Striden er imellem Dag og Nat,
en Time, før hiint Spand i Himmel-Seel'tøi
sit gyldne Seirtog hist i Øst begynder.

Mortimer.

Jeg sidder fro, og horer hendes Sang;
imens tør og vort Skrift vel blive færdigt.

Glendower.

Giør det;
de Tonekunstnere, som spille for Jer,
fast tusind' Miil' herfra i Luften svæve;
dog flux de her skal være: Sid, og lyt!

Percy.

Kom Thrine! Du forstaaer Dig just paa Leie! — Kom hurtig, hurtig; at jeg kan lægge mit Hoved i Dit Skiød!

Lady Percy.

Tie, I Vildgaas!

(Glendower taler nogle Ord i Walliser-Sproget, og Musikken lader sig høre).

Percy.

Nu seer jeg, Djevelen forstaaer Walliserisk; og Under ei, han er saa fuld af Nykker. Han er, min Siel! en herlig Musikant.

Lady Percy.

Saa maatte I være musikalsk fra Top til Taa, for I regieres aldeles af Nykker. — Saa lig nu stille I Hjertetyv! og hør Mortimers Donna synge walliserisk.

Percy.

Jeg hørte heller Donnal, min Støvertøve tude irlandsk.

Lady Percy.

Har Du Lyst til at faae en braaden Pande?

Percy.

Nei!

Lady Percy.

Saa lig stille!

Percy.

Det kan ikke jeg; det er Qvindens Sag. —

Lady Percy.

Nu, Gud hielpe Dig!

Percy.

Til Walliserfruens Seng.

Lady Percy.

Hvad Du dog sladdrer!

Percy.

Tys! hun synger.

(En Walliser-Sang synges af Lady Mortimer.)

Percy.

Fridsk Thrine! Nu vil jeg ogsaa have en Sang af Jer.

Lady Percy.

I faaer ingen af mig, paa Troe og Ære!

Percy.

"Ingen af Jer, paa Troe og Ære!" Hiertens Glut! I sværger ligesom en Kukkenbagers Kone! "Det giør jeg aldrig, paa Ære og Troe! og saa sandt jeg lever; og saa sandt Gud bedre mig, og saa sandt der er Soel paa Himmelen:"

Og for Din Eed slig Taftes-Borgen giver,
som om Du aldrig varst hiinsides Finsbury.

Sværg mig som Adelsfrue (det Du est)
en dygtig Mundfuld Eed; og lad hiin Smaaeed,
som klæder godt ved Pebernødder, bruges
af Kræmmerkjellinger og Søndagskarle.
Fridsk, syng!

Lady Percy.

Jeg vil ei synge.

Percy.

Det er den nærmeste Vei til at blive Skræ-
berske, eller Afretter for Rødkielker. — Naar
Kontrakterne ere udfærdigede, vil jeg afsted inden
to Timer; og nu kan I komme ind til mig, naar
I lyster.

(gaaer.)

Glendower.

Kom, kom Lord Mortimer! I er saa kold
for dette Togt, som Percy brænder for det.
Nu er vel Skriftet færdigt; vi besegle;
og saa til Hest paa Stand.

Mortimer.

Ja, hiertens gierne!

(De gaae.)

Anden Scene.

London. Værelse i Palladset.

Kong Henrik træder ind med Prindsen af Wales og Adelsherrer.

Kong Henrik.

Forlader os; Prindsen af Wales og jeg
maae raadslaae ene: Værer dog ved Haanden,
thi muligt strax vi trænge tor til Eder.

(Lorderne gaae.)

Jeg veed ei, om min Gud det saa vil have
for mulig Brøst og Brode i mit Liv,
at i sit Lønraad af mit eget Blod
han skaber Straffens Riis og Svøbe til mig;
Dog i Dit Levnets Baner, som de gaae,
faaer Du mig til at troe, Du est betegnet
til heden Hævn, til Himlens Tugteriis
for mine Synder. — Siig mig dog, hvor kunde
deslige lave, toileløse Lyster,
saa usel, lumpen, nøgen Jid og Daad,
de tomme Glæder, de raae Ruttebrødre,
udi hvis Lag Du staaer, og est indpodet —
hvor kunde de Dit høie Blod sig nærme?
Hvor hæve sig op til Dit Fyrste-Hierte?

Prinds Henrik.

Med Eders Majestæts Forlov! jeg ønsked',
jeg for hver Brøst saa fri mig kunde sige,

som visselig jeg reen mig giøre kan
for mangen Feil, man lægger mig til Last:
Dog den Formildelse jeg mig ubbeder,
at maar jeg har giendrevet mangt et Løgnsagn —
det Høiheds Øre tidt er nødt at høre
af Dienskalk og lumpen Nyhedskræmmer,
Jeg maa for noget Sandt (hvori min Ungdom
i vilde, regelløse Baner svieb)
naar tro jeg underkaster mig, saae Naade!

Kong Henrik.

Gud naade Dig! — Men jeg maa undres, Henrik!
ved al Din Id, hvis Vinge tager Flugt
saa himmelvidt fra alle Dine Fædres.
Din Plads i Raadet har Du skiændigt mistet,
og nu Din yngre Broder den beklæder.
Som fremmed est Du kast for hvert et Hierte
ved Hoffet, og for alle Blodets Prindser;
Tidsalderens Forventninger og Haab
er ødelagt; og hver Mands Hierte ahner
prophetisk alt Dit Fald. — O havde jeg
med min Nærværelse saaledes ødslet,
saa strippet om paa Stræde, Torv og Gade,
tilfals, godtkiøb for hver en lav Kompan;
da Folkets Mening, som mig hialp paa Thronen,
var bleven tro hiin ædle Thronbesidder,
og ladt mig i Landlysnings Mørke navnlos,
som Een, der Intet var og Intet vorded'.

Men sieldent saaes jeg; derfor, naar jeg uddrog,
blev som et sieldent Luftsyn jeg beundret.
"Der er han!" raabte Folk til deres Børn:
"Hvor?" sagde Andre: "Hvem er Bolingbroke?"
Da stial jeg Himlens hele, høie Blidhed,
og mig iførte slig en Ydmyghed,
at Troskab jeg af hver Mands Bryst tilreev mig,
høi Velkomsts Jubelraab af hver Mands Mund,
selv naar den kronte Konge var tilstede.
Saa min Person jeg fridsk og ny bevared':
Ypperstepræstens Kiortel lig, mit Aasyn
kun med Beundring saaes; og mit Optog,
saa riigt, som sieldent, tog sig ud som Festdag,
og vandt Høitidelighed i sin Rarhed.
Hiin Springer-Konge stripped' vide om
med Gøgler-Pak, med Hoveder som Ovas,
flux tændt og flux udbrændt; bortgav sin Høipragt,
lod Ugelspeler i sin Høisal ind,
lod deres Spot vanhellige sit Stornavn;
hengav, reent mod sit Kald, sin Værdighed
til Priis for Skalke, Pogespog, til Maal for
hver spydig, skiæggelos Vidkræmmerdreng;
blev Kamerad med Gader og med Stræder;
gav sig i Lehn reent til Gemeenhed hen.
Da hver Dag Folket flugte ham med Dine,
det ækledes ved Honningen; begyndte

at vamles ved hiin Sødsmag, hvoraf Lidet,
meer end et Lidet, meget er for meget.
Naar han da fik sig Leilighed at sees,
blev han, som Giøgen i Skiærsommer-Maaned,
blot hørt, ei agtet; seet med sligt Blik kun
som, sygt og slovt ved daglig Skuen, yder
ei hiin, den overordentlige Stirren,
som op mod Majestætens Soel sig vender,
naar tørt den skinner for Beundrer-Diet.
Folk blundeb' fast, og hang med Øienlaaget;
sov ved at see ham, og frembød slig Mine,
som opbragt Mand paa sin Modstander fæster;
saa mættet, trættet var man af hans Aasyn!
I samme Forhold, Henrik! stander Du:
thi Du har tabt Din prindselige Forret
ved lav Omgiængelse; ei gives Die,
som jo er trøt af daglig Dig at see,
undtagen mit, som ønskeb' meer at see Dig;
som nu gior, hvad jeg gierne det forbød,
i det af daarlig Kierlighed det blindes. —

Prinds Henrik.

Fra nu af skal jeg stræbe, Eders Naade!
at ligne meer mig selv —

Kong Henrik.

For Gud og Verden!
Som Du i denne Stund, var Richard dengang
i Ravenspurg fra Frankrig Fod jeg fæsted',

og juſt ſom jeg var da, er Percy nu;
Nu, ved mit Kongeſpiir, og ved min Siel!
han har langt ſtorre Fordringsret paa Staten,
end Du, Du Skygge blot af Arveſølgen;
thi uden Ret, ja uden Skin af Ret
han Rigets Marker med Krigsværktøi fylder,
ſig vender dierv mod Lovens ſvare Gab,
og, ſkiondt til Aar ei mæer i Gield end Du,
ærværdige Biſper, gamle Lorder fører
til blodig Storværk og til Vaabenknuus.
Hvad evigt Liv af Hæder vandt han ei
mod Douglas, hiin berømte: hiin hvis Storværk,
hvis dierve Tog og ſtore Navn i Vaaben
fordunkler ſamtlige Soldater plat,
og ſkinner ene Soel paa Krigens Himmel
i hvert et Land, ſom Jeſum Chriſt erkiender.
Tre Gange ſlog Heedſpore, denne Mars
i Svob, det Helte-Barn, hiin ſtore Douglas
midt i hans Voveſærd; eengang ham fanged',
gav ham ſaa los, og vandt i ham en Ven,
for ret at ſpile Trodſens vilde Gab,
og ryſte vores Thrones Fred og Tryghed. —
Hvad ſiger I hertil? — Percy, Northumberland,
Yorks Erkebiſkop, Douglas, Mortimer
gior' Eet mod os, og er paa Færde alt.
Dog, hvi forkynder jeg Dig ſligt et Budſkab?
Hvi, Henrik! nævner jeg vel mine Fiender

for Dig, min nærmeste og værste Fiende.
Dig, som det ligned' vel, af slavisk Frygt,
af Hang til Lavhed og halstyrig Vildskab
at føre Sværd mod mig i Percys Sold;
som Hund ham følge, krybe for hans Haanblik,
for ret at vise, hvor Du est vanslægtet.

Prinds Henrik.

Tro aldrig sligt! Sligt skal I aldrig see!
Forlade Gud dem, som saa stærkt har bortvendt
min Konges og min Fabers Hierte fra mig.
Jeg alt indløse vil paa Percys Hoved,
og skal mod Qvælden af en Ærens Dag
stolt sige Jer: at jeg er Eders Søn;
da jeg et Klædebon af Blod vil bære;
da skal Skierf-Farven være blodigrødt;
det vadskes, og min Skam med det aftvættes;
Og den Dag vorder det — naar end den lyser —
da han, hiint Barn af Ære og Berøm,
Heedspore, han den bolde, priiste Ridder
og Eders glemte Henrik mødes skulle.
Hvad Ære, som mon throne paa hans Hielm,
gid den var tusindfold; og paa mit Hoved
hver Skiendsel dobbelt: thi den Stund vil komme,
da Ynglingen fra Nord med mig skal tuske
sin Heltedaad for mine Vildskabsstreger.
Percy er blot min Factor, ædle Herre!
Han kiøber Ære op paa mine Vegne,

og jeg vil kalde ham til saa strængt Regnskab,
at han hver Ære mig skal udbetale,
ja mindste Forrang i hans Liv; hvis ei
jeg Regningen skal ham af Hjertet rive.
I Guds Navn her jeg dette Løfte gior;
som, naar det Gud behager jeg har opfyldt,
jeg beder, Eders Majestæt! maa lægge
mit vilde Levnets gamle, dybe Saar.
Hvis ei; udsletter Døden hvert et Skyldskrift;
og hundred tusind Gange vil jeg dø
før mindste Ord af denne Ed jeg bryder.

Kong Henrik.

Den Ed slaaer hundred tusind Oprørsmænd;
Du skal faae Post som tro Befalingsmand.

(Blunt træder ind).

Nu, gode Blunt! Dit Blik er fuldt af Hast.

Blunt.

Saa er og Sagen, som jeg skal forkynde.
Lord Mortimer fra Skotland har sendt Bud,
at Douglas og de engelske Oprørte
den ellevte i denne Maaned sank'des
i Shrewsbury. — Det er saa trædsom Hær —
saafremt gienstridigt Ord og Løfte holdes —
som end i nogen Stat svang Oprørsfanen.

Kong Henrik.

Greven af Westmoreland drog ud i Dag;
med ham min Søn, Johan af Lancaster;
thi dette Nyt er alt fem Dage gammelt.
I bryder op paa næste Onsdag, Henrik!
Paa Torsdag sætte vi os selv i Marsch.
Vor Modeplads er Bridgnorth. Henrik, I
gaaer giennem Glostershire: paa denne Maade
beregner jeg, skal om en ti, tolv Dage
vor hele Hærmagt samlet staae i Bridgnorth.
Fuldt op at giøre er: thi slur afsted,
for Fienden trives ved vor Langsomhed.

(De gaae.)

Tredie Scene.

Eastcheap. Et Værelse i Værtshuset: Vildsvine-Hovedet.

Falstaff og Bardolph træde ind.

Falstaff.

Bardolph! Er jeg ikke falden skammelig af siden denne sidste Action? Svinder jeg ikke ind? tæres jeg ikke hen? See! mit Skind hænger om mig, som en gammel Dames Morgenkabit; jeg er saa indskrumpet som et vintergiemt Eble. — Fa, jeg vil omvende mig, og det snart, mens jeg end-

nu har noget Huld tilbage. Om foie Tiid bliver jeg ganske skikmat, og saa skal jeg ikke have Styrke til at giøre Poenitense. Dersom jeg ikke har glemt, hvordan en Kirke seer ud inden i, saa vil jeg passere for et Peberkorn; — for en Bryggerhest. Selskab — slet Selskab har været mit Ulykke.

Bardolph.

I er saa tungsindig, Ridder John: I kan ikke leve længe.

Falstaff.

Ja deri stikker det: — kom, syng mig en liderlig Vise, og giør mig munter. Jeg har havt saa dydigt et Anlæg, som nogen Cavailleer behøver at have: jeg var dydig nok; bandte lidet, spilte ikke Terninger over syv Gange om Ugen; gik ikke paa Jomfruhuus over eengang hvert Qvartal — Qvarteer vilde jeg sige; betalte Penge, jeg laante, tre fire Gange; levede skikkelig og maadelig; men nu lever jeg et uordentligt Liv. Det overskrider al Maade.

Bardolph.

Men Jeres Fedme, Ridder! overskrider jo al Maade — deraf følger jo, at Jeres Liv er umaadeligt; det er aldeles umaadeligt — det er aldeles umaadeligt, Ridder John!

Falstaff.

Ret Du paa Dit Ansigt; saa vil jeg rette paa mit Liv. Du er vores Admiral. Du forer Lanternen paa Bagstavnen. — Dog hos Dig sidder den i Næsen. Du er Ridderen af den brændende Lampe.

Bardolph.

Naa Ridder! mit Ansigt gior Jer jo ingen Skade.

Falstaff.

Nei, det skal jeg bande paa! jeg gior ligesaa godt Brug deraf, som mangen Een af et Dødningehoved eller et memento mori! Jeg seer aldrig Dit Ansigt, uden at tænke paa Helvedes Ild, og den rige Mand, som klædte sig i Purpur, for der brænder han evindelig i sine kostelige Klæder. — Dersom Du i nogen Henseende havde Gnist af Dyd i Dig, vilde jeg altid sværge ved Dit Ansigt. Min Eed skulde lyde som saa: "Ved denne Ild!" Men der er ikke en god Prik paa Dig, og uden dette Lys i Dit Ansigt, var Du, i Sandhed! aldeles et Mørkhedens Barn. Da Du løb op ad Gadshill om Natten, for at gribe min Hest, hvis jeg da ikke ansaae Dig for en ignis fatuus eller en Ildkugle, saa gid jeg aldrig maa kunne faae Noget for Penge mere. — O Du er en stedsevarende Høitidsfest; et evindeligt Fyrværkerie! Du har sparet mig over tusin-

de Mark i Blus og Beegfakler, naar jeg om Natten gik med Dig fra Vertshuus til Vertshuus: men naar jeg betænker al den Kanariesæk, Du har drukken paa min Regning, saa kunde jeg have havt Lys for ligesaa godt Kiøb hos den dyreste Lyseſtøber i hele Europa. Jeg har nu i to og tyve Aar holdt denne Jeres Salamander levende med Ild; det Himlen lønne mig for!

Bardolph.

Guds Død! jeg vilde ønske mit Ansigt sad i Ebers Bug.

Falstaff.

Gud forbarme sig! saa døde jeg af Brand i Maven.

(Vertinden kommer ind).

Hvad nu, Frue Kradsefod? Har I endnu ikke faaet Spoer paa den, som bestial mine Lommer?

Vertinden.

Men Ridder John! Hvad tænker I, Ridder? Tænker I, jeg holder Tyve i mit Huus? Jeg har søgt efter; jeg har spurgt — det samme har min Mand — Mand for Mand, Dreng for Dreng, Tieneſtekarl for Tieneſtekarl: Ikke Tiendeparten af et Haar er nogensinde for forkommet i mit Huus.

Falstaff.

Deri lyver I. Bardolph blev barberet, og miſtede mangt et Haar; og jeg vil giøre min Eed

paa, at min Lomme er bestiaalen: — Gaae! gaae! I er en Qvinde — gaae!

Vertinden.

Hvem? Jeg? — Jeg skal vise Dig noget Andet! Det har endnu aldrig nogen kaldt mig i mit eget Huus —

Falstaff.

Gaae! Gaae! Jeg kiender Jer til Punkt og Prikke!

Vertinden.

Nei, Sir John! I kjender mig ikke, Sir John! Jeg kjender Jer, Sir John! I skylder mig Penge, Sir John! og nu ypper I Klammerie, for at snyde mig for dem: Jeg kiobte Jer et Dusin Skiorter til Jeres Krop —

Falstaff.

Humlesæk! gemeent Humlesæk! jeg har givet dem bort til Vagerkoner, og de har giort Sigter af dem.

Vertinden.

Nu, saa sandt jeg er en ærlig Kone! var det ikke hollandsk Lærred til otte Shillings Alen. — I skylder Penge her desuden, Sir John! for Eders Fortæring, Eders Drik; og med laante Penge udgior det fire og tyve Pund.

Falstaff.

Han har faaet sin Deel deraf. Lad ham punge ud!

Vertinden.

Han! O Vok og Vee! Han er fattig; han har ingen Ting.

Falstaff.

Hvad! han fattig? See paa hans Ansigt! Hvad kalder I rig? Lad ham mynte sin Næse! Lad ham mynte sine Pludskiæver! Jeg betaler ikke en Døit! — Hvad! Vil I trække mig paa Læst? Skal jeg ikke kunne tage mig min Luur i mit Herberg, uden at faae min Lomme bestiaalet? — Jeg har mistet en Ring med et Segl i, som havde tilhørt min Oldefader; den var sine fyrgetyve Mark værd.

Vertinden.

Herre Jesu! Jeg har hørt Prindsen sige ham utallige Gange, at denne Ring var Kobber.

Falstaff.

Hvad! — Aa! Prindsen er en Narrifas, en Lurendreier; og havde jeg ham her, skulde jeg prygle ham, som en Hund, dersom han torde sige sligt.

(Prinds Henrik og Poins komme ind i Marsch. Falstaff gaaer Prindsen imøde,

som blæser paa sin Hærfører-Stav, som paa en Pibe.)

Falstaff.

Hvad nu, min Gut? Er Vinden i det Hiorne? Skal vi alle marschere?

Bardolph.

Ja, To og To, som Arrestanterne til Newgate.

Vertinden.

Jeg beder, at naadige Herre vil høre mig!

Prinds Henrik.

Hvad godt, Frue Naskenfart? Hvordan lever Din Mand? Jeg kan godt lide ham; det er et ærligt Skrog!

Vertinden.

Naadigste Herre! hør mig!

Falstaff.

Jeg beder Dig, bryd Dig ikke om hende; men laan mig Dit Øre!

Prinds Henrik.

Hvad vil Du, Hans?

Falstaff.

Forleden Nat faldt jeg i Søvn her bag Tapetseriet, og fik min Lomme bestiaalet. — Dette Huus er blevet til et lumpent Huus: man gaaer i Lommerne her.

Prinds Henrik.

Hvad mistede Du da, Hans?

Falstaff.

Skulde Du troe det, Henrik? Tre, fire Obligationer hver paa fyrgetyve Pund, samt en Signetring, som havde været min Oldefaders.

Prinds Henrik.

En Smaating! knap en Marks Penge værd.

Vertinden.

Det sagde jeg ham ogsaa, naadige Herre! og jeg sagde, jeg havde hørt Jeres Naade sige det; og han taler ret skammeligt om Eders Naade, den liderlige Bagvadsker han er; og han sagde, at han vilde prygle Jer.

Prinds Henrik.

Hvad! — Det er aldrig muligt.

Vertinden.

Hvis det ikke er sandt, saa vil jeg aldrig mere passere for en solid, ærlig Dannequinde.

Falstaff.

Du er ikke mere solid end en kogt Svedske, og ikke ærligere, end en jaget Ræv; og hvad Dit Dannequindeskab angaaer, saa kunde Daandsetosen Jomfrue Marianne være et Dydespeil mod Dig. — Fort, Du Tingest! fort!

Vertinden.

Tingest! Hvad for en Tingest?

Falstaff.

Hvad for en Tingest? — Ei! en Tingest man kan læse sin Aftenbøn over.

Vertinden.

Jeg er ingen Tingest, man kan læse sin Aftenbøn over; det veedst Du meget godt; jeg er en ærlig Mands Kone, og Dit Ridderskab tilsidesat, er Du en Skurk, naar Du kalder mig saaledes.

Falstaff.

Og Dit Dannequindeskab tilsidesat, er Du — et Dyr, naar Du siger anderledes.

Vertinden.

Hvad for et Dyr? Siig frem, Du Skurk!

Falstaff.

Hvad for et Dyr? — Nu vel! en Fisk-Odder!

Prinds Henrik.

En Odder, Ridder John? hvorfor just en Odder?

Falstaff.

Ei! Hun er hverken ret Fisk, eller ret Kiød; man veed ikke, hvordan man skal tage hende?

Vertinden.

Du er et ubilligt Menneske, naar Du siger saa. Du og hver Mand veed, hvordan man skal tage mig, Du Skurk! Du! —

Prinds Henrik.

Du siger Sandhed, min gode Vertinde! og han bagvadsker Dig paa det groveste.

Vertinden.

Det samme gior han mod Eders Naade; han sagde forleden Dag, I skyldte ham tusind Pund.

Prinds Henrik.

Hvorban! Skylder jeg Jer tusind Pund?

Falstaff.

Tusinde Pund? Henrik! Ti hundrede Tusinde; Dit Venskab gielder meer end ti hundrede tusinde Pund; og Du skylder mig Dit Venskab!

Vertinden.

Ja, Eders Naade! han kaldte Jer en Narrifas, og sagde, han vilde prygle Jer.

Falstaff.

Giorde jeg vel det, Bardolph?

Bardolph.

Jo! Ridder John! Det sagde I rigtig nok.

Falstaff.

Ja! dersom han sagde, min Ring var Kobber.

Prinds Henrik.

Jeg siger, den er Kobber: tor Du nu holde Dit Ord?

Falstaff.

Ih nu, Henrik! Du veedst, at for saavidt Du er Mand som jeg, tor jeg det: men for saa-

vidt som Du er Prinds, frygter jeg Dig, som jeg frygter den unge Loves Brølen.

Prinds Henrik.

Og hvorfor ikke som Løven?

Falstaff.

Kongen selv skal man frygte som Løven! Tænker Du at jeg skulde frygte Dig, som jeg frygter Din Fader? Nei! gier jeg det, saa vil jeg ønske, at mit Belte maa revne!

Prinds Henrik.

O! skiøde det, hvor vilde Dine Tarme da plumpe ned og hænge Dig om Knæene! Men der er ikke Plads i Dig til Troskab, og Sanddruhed og Ærlighed for bare Kalluun og Indmad! Du vil beskylde en ærlig Kone for at have bestiaalet Din Lomme? Jh! Du liderlige, uforskammede, oppustede Slyngel! dersom der var Andet i Din Lomme end Vertshuus-Regninger, Notiser fra Jomfruhuse, og saa for en lumpen Styver bruunt Sukker for Din Trangbrystighed; dersom Din Lomme var beriget med Andet, end disse Usselier, saa er jeg en Skurk. — Og dog bliver I endnu ved Eders Paastand? I vil ikke stikke nogen Beskiæmmelse i Lommen: — skammer Du Dig ikke? —

Falstaff.

Hører Du, Henrik! Du veedst Adam faldt i Uskyldigheds-Standen: og hvad kunde den Stak-

kels Hans Falstaff da vel giøre i Forbærvelsens Tider? Du seer jeg har mere Kiød end enhver Anden, og derfor ogsaa mere Skrøbelighed. — I bekjender altsaa, at I bestjal min Lomme?

Prinds Henrik.

Det synes omtrent saaledes af min Fortælling. —

Falstaff.

Vertinde! Jeg tilgiver Dig: gaae, giør Frokosten rede; elsk Din Husbonde; hav vaaget Øie med Dine Tienestefolk; sørg vel for Dine Giester: Du skal finde mig rimelig i alle fornuftige Fordringer: — Du seer, jeg er ikke længer vreed. — Naa hør — gaae nu! — (Vertinden gaaer.) — Nu Henrik, hvad Nyt fra Hove? Hvad Stratenroveriet angaaer, hvorban har Du faaet det i Rigtighed, min Gut? —

Prinds Henrik.

O min deilige Mørbradssteeg! jeg maa jo altid være Din Skytsengel: — Pengene ere betalte tilbage. —

Falstaff.

Aa! jeg kan ikke lide den Betalen tilbage: det er dobbelt Møie.

Prinds Henrik.

Jeg er gode Venner med min Fader, og kan giøre hvad det skal være. —

Falstaff.

Saa plyndre Skatkammeret først og fremmest; og er det muligt, saa gjør det endnu, for Du vadsker Dine Hænder!

Bardolph.

Ja, gjør det, min Prinds!

Prinds Henrik.

Hansemand! Jeg har skaffet Dig en Kommando ved Fodfolket. —

Falstaff.

Jeg havde hellere seet, det havde været ved Rytteriet; — Hvor skal jeg faae fat paa Een, som kan stiæle godt? O, hvem der havde sig en Mesterhyv paa en to og tyve Aar eller saa! — Jeg er skrækkelig blottet for Alting! — Nu! Gud være lovet for disse Rebeller! De gjør ingen uden skikkelige Folk Fortræd: — Jeg lover, jeg priser dem! —

Prinds Henrik.

Bardolph!

Bardolph.

Eders Naade!

Prinds Henrik.

Bring dette Brev til Prinds Johan, min Broder af Lancaster; det til Lord-Westmoreland. —

Gaae Poins! til Hest, til Hest! for Du og jeg
har tredive Miles Ridt endnu før Middag. —
Hans!
Mød mig i Morgen udi Temple-Hall
ved to Slet efter Middag! Der Du skal
modtage Din Bestalling, og faae Penge
og Ordre til at ruste Dine Folk.
Alt Landet staaer i Blus; og Percy høit mon
staae;
de eller ogsaa vi nu falde maae!
(Prindsen gaaer med Poins og Bardolph).

Falstaff.

Vel sagt! en herlig Tiid! — Hei! lad min Frokost komme! —
O, gid blot dette Vertshuus var min Tromme!
(Gaaer).

Fierde Act.

Første Scene.

Oprørernes Leir ved Shrewsbury.

Percy, Worcester og Douglas træde ind.

Percy.

Vel talt, min ædle Skotter! dersom Sandhed
ei gialdt for Smiger i vor fine Tiid,
saa tilkom Douglas vel det Vidnesbyrd,
at ingen Kriger, som Tidsald'ren stempleb',
kan i al Verden faa fuldgyldig gaae! —
Ved Gud! jeg kan ei smigre; jeg slaaer Vrag paa
Spytslikker-Tunge: men en meer stolt Plads
end J, har Ingen i min Kierlighed:
Ja! tag mig paa mit Ord! Prøv, prøv mig,
Herre!

Douglas.

Du Verens Konge est! —

Ei Mand saa mægtig aander paa vor Jord,
som jeg jo trodser.

Percy.

Gior det! Det er herligt.

(Et Bud træder ind med et Brev).

Hvad Brev er dette? — Nu kan jeg blot takke! —

Budet.

Fra Eders Fader kommer dette Brev.

Percy.

Et Brev fra ham! hvi kommer han ei selv?

Budet.

Han kan ei, ædle Herre! han er dødsyg.

Percy.

Guds Blod! Hvor faaer han Tiid til syg at være
i slig en Kamp-Tiid? — Hvo gaaer for hans Hær?
Hvo fører den, i det den drager hid?

Budet.

Hans Brev, ei jeg det melder, ædle Herre!

Worcester.

Sig mig da, gode Ven! holder han Sengen?

Budet.

Ja; fire Dage alt for jeg drog bort;
og paa den Tiid, da jeg tog hiemme fra,
var' Lægerne høist bange for hans Helsen.

Worcester.

Jeg ønsked', Tiden stod først rask og karsk,
før han af Sygdom blev paa Leiet lagt;
ei var hans Helsen dyrebar som nu!

Percy.

Nu syg! skakmat nu! — Ha hans Sygdom tærer
vor Idræts Liv og selve Hierteblod;
den smitter hid, — hid midt ind i vor Leir. —
Han skriver her: — at en indvortes Sygdom; —
at ei hans Venner flux ved Sendebud
samkaldes kunde: — At han troer det galt,
saa dyr og vigtig Sag at anbetroe
til nogen Siel, undtagen til sig selv. —
Dog giver han os og det dierve Raad,
at trænge frem med vores lidet Forbund,
og prøve, om os Lykken teer sig huld;
thi — skriver han — "nu duer Forsagthed ei,
"da Kongen sikkerlig er underrettet
"om vore Anslag." — Nu! hvad sige I?

Worcester.

Med Lamhed slaaer os Eders Faders Sygdom.

Percy.

Det er et Ulivs-Saar; en Arm afhugget: —
— Dog nei, forsand! vor Trang til ham er mindre
end den os synes! — Var det viist og godt,
vor hele Hærmagts Held og Vel at sætte

Alt paa eet Kast: vor rige Hovedstyrke
paa en usikker Times Vovespil? —
Det var ei Godt: thi deri læste vi
det hele Dyb og Sielen af vort Haab
og ydre Linien ja selve Grændsen
for alt vort Held.

Douglas.

Ja! Ja, det giorde vi!
Men nu, en herlig Arv os staaer i Vente;
vi rask tor ede i Forventningen
om hvad mon komme ind. —
Hvis vi maae vige, see vi her da Trost ei?

Percy.

Et Samlingssted, en Hiemstand at tye til,
hvis Satan og alt Uheld mon see skiævt
til vore første Foretagender.

Worcester.

Dog saae jeg hellet, Eders Fader vär her;
vor Idræts Egenskab og Farve taaler
ei nogen Deling: Mange, som ei vide,
hvorfor han kommer ei, vil troe, at Klogskab,
at Troskab og at puur Misnøie med
vort Foretagende holdt Greven borte;
og tænk, hvor slig Formening vende kan
det rædde Forbunds Strøm, og avle Tvivl
og Mistroe til vor Sag; thi vel I vide,

at vi, der stande som Angribende,
maae holde os fiernt fra streng Undersøgning,
og stoppe hver en Sprække, hvert et Kighul,
hvorfra Fornuftens Blik os speide kan:
Fraværelsen af ham et Teppe lofter,
og den Ukyndige seer et Rædselsbilled',
han før ei drømte om.

Percy.

I overdriver.
Af hans Fraværelse jeg Gavn os spaaer:
Det laaner Glands og høiere Formening
og større Dierhed til vort store Værk,
end om han var her: thi nu maa man tænke,
hvis vi, foruden ham kan byde Trods,
og støde hardt til Riget, da med ham
vi over Hals og Hoved det vil styrte. —
End Alt gaaer godt; hvert Leed end fast hamholder.

Douglas.

Saa got, som ønskes kan: i hele Skotland
ei høres saadan Lyd, som Ordet: Frygt.

(Sir Richard Vernon træder ind).

Percy.

Min Frænde Vernon! Paa min Siel! velkommen.

Vernon.

Gud give, at mit Nyt var Velkomst værd!

Greven af Westmoreland, syv tusind Mand stærk,
marscherer hid; med ham er Prinds Johan.

Percy.

Det skader ei: hvad meer?

Vernon.

Saa har jeg hørt,
at Kongen selv personlig drager ud,
og agter sig herhid i største Jil
med stærk og mægtig Hærmagt.

Percy.

Ogsaa 'han
velkommen være skal! — Hvor er hans Søn,
Vildhovedet, Prinds Raskenfod af Wales,
med samt hans viltre Sværm, som skubbed' Verden
tilside, og befoel den gaae sin Gang?

Vernon.

Hver rustet; hver i Vaaben; stolt bestiedret
lig Strudsen, der bevinger selve Vinden;
vidtflagrende, som Ørn af Strømbad steget;
i gylden Dragt, lig Helgenbilleder;
paa Mod, Kraft svanger hver, som Maaned Mai;
pragtrig lig Solen ved Skiærsommerstiid;
kaad, som den unge Buk, og vild som Tyr.
Jeg saae ung Henrik — med Hielmbrynnie paa,
og med Laarskinner, væbnet statteligt, —
saa let som den bevingede Mercur
i hoien Saddel sig fra Jorden svinge;

fast som en Engel daled ned fra Himlen,
for vælig Pegasus at snoe: og tylle
Alt med den adelige Ridekunst.

Percy.

— Nok! Nok herom! — Meer end Martsmaaneds Soel
hans Priis kan volde Feber! — Lad dem komme;
i Høitidspragt de komme, Off're liig,
hvem til dampfulde Krigs ildsiede Moe
vi blodende og varme offre ville.
Staalklædte Mars skal sidde paa sit Altar
til Drene i Blod. — Jeg brænder alt,
at denne rige Fangst er os saa nær,
og end ei vores! — Kom! Skaf mig min Hest,
der skal mig føre som en Tordenkile
med Lynets Fart mod Prinds af Wales's Bryst:
Henrik skal Henrik; vild Hest vild Hest møde,
og skilles ei før Een som Liig skal blode. —
O var blot Glendower her! —

Vernon.

Der er meer Nyt.
Paa Giennemreisen hørte jeg i Worcester,
end i to Uger kan hans Magt ei samles.

Douglas.

Det er den værste Tidende af Alle!

Worcester.

Ja, ved min Siel! den har en iiskold Klang!

Percy.

Hvor høit anslaaer I Kongens hele Hærmagt?

Vernon.

Til tredive Tusind.

Percy.

Hvi ei fyrgetyve!
Skiøndt Glendower og min Fader her ei staae,
vor Magt skal for hiin store Dag forslaae.
— Kom! mynstrer strax! thi Dommedag er nær;
døer Alle herligen! døer, som en Heltehær!

Douglas.

Tael aldrig om at døe, jeg uden Frygt
for Død og Dødens Haand gaaer dette Halvaar trygt!

(De gaae.)

Anden Scene.

Landevei i Nærheden af Coventry.

Falstaff og Bardolph træde ind.

Falstaff.

Bardolph! gaae Du i Forveien til Coventry; fyld mig en Flaske med Sæk: vore Soldater skal marschere igiennem: Vi ville være i Sutton-Colfield endnu i Aften. —

Bardolph.

Vil I give mig Penge, Capitain?

Falstaff.

Læg ud! Læg ud!

Bardolph.

Med denne Flaske kommer mig en dobbelt Krone tilgode hos Jer.

Falstaff.

Ak! gid Du havde den tredobbelt i Vente, eller paa Dit Hoved! Befal min Lieutenant Peto at møde mig ved Enden af Staden!

Bardolph.

Det skal jeg, Capitain! — Farvel!

(Gaaer.)

Falstaff.

Dersom jeg ikke skammer mig ved mine Recrutter, vil jeg være en saltet Havbrasen! Jeg har skammeligen misbrugt den kongelige Hverver-Fuldmagt. I Steden for hundrede og halvtredsindstyve Soldater har jeg faaet tre Hundrede og nogle Pund Sterling. Jeg presser ingen andre end Landmænd, som sidde varmt inden Vægge, og Selveier-Sønner: jeg opsnuser forlovede Ungkarle, for hvem der alt har været lyst to Gange af Prækestolen; saadant et Forraad af Uselrygge, som ligesaagierne hørte Satan selv som en Tromme; Karle, som ere meer bange for Knaldet af en Bosse, end en saaret Agerhøne eller en anskudt Vildand er. Jeg pressede ingen uden saa-

danne Finkeridderе med Hierter i Livet ikke større end Knappenaalshoveder; og de har kiøbt dem frie fra Tienesten: og nu bestaaer min hele Commando af Invalider, af Corporaler, Lieutenanter, Frimænd, Karle saa pialtede som Lazarus paa Tapetseriet, hvor den rige Mands Hunde slikkede hans Saar: Karle, som — sandt at sige — aldrig har været Soldater; men afskedigede, utroe Tienere, yngre Sønner af yngre Brødre, forarmede Brændevinsskiænkere, og Gaardskarle, som ikke har forstaaet deres Snit; kort slige Bonderoser, som skyde op i en rolig Verden og i en langvarig Fredstiid, ti Gange meer forbandet pialtede, end en gjennemskudt, lappet gammel Fane: og saadanne Folk har jeg til at fylde deres Plads, som har kiøbt sig frie; saa man skulde troe, jeg havde hundrede og halvtredsindstyve pialtede forlorne Sønner, som vare komne lige fra Svinevogtningen og fra Svinetruget. — En Ugelspegel mødte mig underveis, og sagde: "jeg havde nok tømt alle Galger i Landet, og presset Beenradene." Intet Menneskes Øie har nogensinde seet slige Fugleskræmseler. Jeg vil ikke marschere gjennem Coventry med dem, det er baade vist og sandt! — Ja de Esler skræve ogsaa i Marschen, som om de havde Springjern mellem Benene: for rigtig nok fik jeg de fleste af dem

lige ud af Fængslerne. Der er kun halvanden Skiorte i hele mit Compagnie, og den halve Skiorte er to Servietter, som ere sammenrempede, og kastede over Skuldrene som en Herolds-Kappe uden Ærmer: Og skal jeg sige Sandhed, er Skiorten stiaalen fra min Vert i St. Albans, eller fra den rødnæsede Viintapper i Daintry: — men denne Mangel siger Intet; de vil finde Linned nok paa alle Gierder, —

(Prinds Henrik og Westmoreland træde ind.)

Prinds Henrik.

Naa! hvorledes staaer det til, min fede Hanssemand? hvor gaaer det, Tyksak?

Falstaff.

Ei! Henrik? Hvor gaaer det Dig, Du Galfrants? Hvad Satan gior Du i Warwikshire? — Min ædle Herre af Westmoreland! jeg beder om Forladelse: jeg tænkte Eders Høihed havde allerede staaet i Shrewsbury.

Westmoreland.

Sandelig, Ridder Johan! det er den høie Tiid jeg stod der, og I med: men mine Tropper ere der allerede: Jeg kan sige Jer, Kongen længes efter os alle; vi maae marschere hele Natten.

Falstaff.

Ho! ho! vær ikke bange, hvad mig angaaer: jeg er saa aarvaagen, som en Kat, der slikker Flode.

Prinds Henrik.

Rigtig! der slikker Flode! for Dit Flode-Slikkerie har allerede giort Dig til en Smørklump! — Men sig mig, Hans! hvis ere de Karle, som komme bag efter os?

Falstaff.

Det er mine, Henrik! mine!

Prinds Henrik.

Jeg har aldrig seet Mage til saadanne guds-jammerlige Uselrygge!

Falstaff.

O ho! de ere gode nok til at stikke en Landse i; — Føde for Krudt; Føde for Krudt! De kan fylde en Grav ligesaa godt som de, der ere meget bedre; Ak! dødelige Mennesker, min Ven! dødelige Mennesker. —

Westmoreland.

Men, mig tykkes dog, Sir John, de ere over al Maade fattige og skindvisne; de ere alt for stodderagtige —

Falstaff.

Ja! hvad deres Stodderskab angaaer, saa veed jeg ikke hvorfra de har den; og hvad deres

Skindvisenheb angaaer — saa er jeg vis paa, de har ikke den efter mig.

Prinds Henrik.

Nei, det tør jeg bande paa; med mindre I kalder tre fingretyk Flesk paa Ribbenene, Skindvisenhed. Men hør nu, skynd Dig! Percy staaer alt i Marken.

Falstaff.

Hvad? Er Kongen i Leiren?

Westmoreland.

Ja, Ridder John! jeg er bange, vi dvæle for længe.

Falstaff.

Godt!

Ved Enden af Slag, og ved Aabning af Fest passer søvnig Stridsmand og sulten Giest.

(De gaae).

Tredie Scene.

Oprørernes Leir ved Shrewsbury.

Percy, Worcester, Douglas og Vernon trœde ind.

Percy.

Vi slaaes med ham i Nat!

Worcester.

Det bør vi ei!

Douglas.

I give ham da Fordeel.

Vernon.

Ei et Straabred.

Percy.

Hvad snakker I? Han venter jo Forstærkning?

Vernon.

Vi med! —

Percy.

Men hans er vis, og vores tvivlsom.

Worcester.

Hør Raad, min Frænde! Ror Jer ei i Nat.

Vernon.

Nei, Herre! gior det ei.

Douglas.

I raader ilde:
I taler saa af Frygt og Hiertekulde.

Vernon.

Bagvadsk mig ikke, Douglas! Ved mit Liv!
(og jeg tør det bekræfte med mit Liv)
naar reen og ægte Ære kalder mig,
jeg holder Raad med matte Frygt saa lidet
som I, som nogen Skotter under Solen;
Lad det i Morgen sees i Slag, hvem af os
mon frygte!

Douglas.

Eller nu i Nat!

Vernon.

O ja!

Percy.

Ja, ja! i Nat!

Vernon.

Dog nei! det bør ei skee!
Det undrer mig, Hærførere, saa store
som I, ei forudsee de Hindringer,
der Toget sinke maae. Et Antal Heste
er fra min Frænde Vernon ei end komne;
I Dag først ankom Eders Onkel Worcesters;
nu slumrer deres Stolthed, deres Kraft,
saa tamt er deres Mod af Skiid og Slæb,
at ingen gielder halvt hvad halvt den er.

Percy.

Saa er' og Fiendens Heste i det hele
af Reisen trætte og forknyttede;
den bedste Deel af vores har udhvilet.

Worcester.

Men Kongens Antal overgaaer langt Vores:
for Guds Skyld! Frænde, bie til Alt er samlet!

(Trompeter blæse til en Underhandling.)

(Sir Walter Blunt træder ind).

Blunt.

Med naadigt Tilbud jeg fra Kongen kommer,
hvis mine Ord I høre vil og agte.

Percy.

Sir Walter Blunt, velkommen vær! — Gud give,
I enig var med os i Sag! Thi flere
af os Jer elsker høit, og disse flere
er' nidsk paa Eders Værd og priste Navn,
fordi I ei er med i vores Sag,
men stander mod os, som en Avindsmand.

Blunt.

Og Gud forbyde, at jeg stod ei saa,
saalænge uden Skranke, uden Regel
I mod den Herrens Salvede opstande.
Men til mit Hverv! Mig sender Kongen, for
at høre Eders Anke, samt hvorfor
I op af Borgerfredens Bryst fremmane
dievt Fiendskab, lære hans trofaste Land
forvoven Grumhed: Dersom Kongen glemte
paa nogen Viis Fortieneſter af Eder —
dem han tilstaaer at være mangefold —
saa byder han Jer: "klager!" Ufortøvet
I faaer hvad I Jer ønske, og med Renter;
derhos Tilgivelse for Jer og hver,
Hvem Eders Aande i hiin Sag har vildleedt. —

Percy.

Kongen er saare god: vi veed godt Kongen

veed, naar han love skal, og naar betale.
Min Fader og min Farbroer og jeg selv
gav ham den Kongekrone nu han bærer:
og da han ei var fuldt de sex og tyve,
syg i Alverdens Agtelse, arm, usel,
en lav, glemt Landsforviist, som sneeg sig hiem,
bød paa vor Strand min Fader ham velkommen:
og da han hørte, at han svoer ved Gud:
han kom som Hertug af Lancaster blot
for om sit Lehn og om sin Fred at bede;
Af Uskylds Taarer og af Ivers-Udtryk
min Fader, rørt i ganske Siel og Sind
tilsvoer ham Hielp, og Hielp ham viste og.
Saa da nu Rigets Lorder og Baroner
saae, at Northumberland til ham sig vendte,
kom Smaa og Store flux med Baslemaner,
og mødte ham i Stæder, Flækker, Byer,
modtoge ham paa Broer, i snævre Gader,
nedlagde Gaver for ham, tilsvoer Eed,
hengav ham Sønner, og som Gangerpilte
i gyldne Skarer ham i Hæle fulgte; —
da strax — thi Høihed kiender sig — han steeg mig
en Kiende høiere end Eden, den
han svoer min Fader, mens hans Blod var fattigt,
hist paa den nogne Strand i Ravenspurg; —
Og nu — ha! ha! paatager sig at rette
et Par Forordninger og strænge Lovbud,

som tynge alt for svært paa Stat og Land:
han skriger over Misbrug, synes græde
ved Rigets Skiændsel; og med dette Aasyn,
med Retfærds Maske vandt han alle Hierter
han angled efter: — Han gik videre,
afhugged' Hovedet af hver en Yndling,
den fierne Konge efterlod som Fuldmagt,
mens han personlig stod i Irlands-Krigen.

Blunt.

Jeg kom ei Sligt at høre.

Percy.

Saa til Sagen! —
En Stund gik hen, saa han assatte Kongen,
og strax derpaa berøvede ham Livet;
Flux derpaa han beskatter hele Landet; —
hvad værre var: han lod sin Frænde March,
(som, naar hver Eier sad, hvor det sig burde,
hans Konge er) i Wales, som i et Buur,
vanfmægte uden Hielp og Lofepenge;
beskiæmmed' mig i mine stolte Seirslag;
ved Speiderlist mig søgte at besnære;
bort fra Raadsædet han min Onkel skiældte;
min Fader i sin Harm fra Hoffet jog;
brød Eed paa Eed, og Vold paa Vold begik;
og drev os saa til Sikkerhed at søge
i dette Forbund, og saa lidt i

hans Ret og Adkomst, den vi Alle finde
alt for ugyldig til at vare længe.

Blunt.

Og skal jeg bringe Kongen dette Svar?

Percy.

Ei saa, Sir Walter! — Vi gaae lidt tilside.
Gaae I til Kongen: Lad ham stille os
en Borgen for en tryg og sikker Leide;
i Morgen aarle skal min Onkel bringe
ham vor Beslutning da: — Og far nu vel!

Blunt.

Jeg ønsked', at I modtog Gunst og Naade.

Percy.

Maaskee vi vil det.

Blunt.

Give Gud, I maae!

(De gaae.)

Fierde Scene.

York. Værelse i Erkebispens Huus.

Erkebiskoppen af York træder ind tillige-
med en Adelsmand.

Erkebiskoppen.

Sir Michael, iil! bring det beseglede Brev
til Stor-Marskalken i bevinget Hast.

Det til min Frænde Scroop; og hele Resten
til hvem de stiiltes til. Saafremt I vidste
Alt hvad de gieldte om, I vilde haste.

Adelsmanden.

Ædle Herre!
Jeg gietter Deres Indhold.

Erkebiskoppen.

Ja vel muligt.
I Morgen, gode Ridder! er en Dag,
da vel ti tusind Mand skal friste Lykken,
og see, hvo Prove staaer. — I Shrewsbury,
saa mig sanddrueligt berettet er,
vil Kongen stærk, og med nyshvervet Magt
Lord Henrik møde; og jeg frygter, Ridder!
nu da en Sygdom traf Northumberland,
(hvis Hærmagt meest de gjorde Regning paa)
Og nu da Owen Glendower er borte,
(som var en Kiæmpe-Arm, de stoled paa,)
og Varsler lydende af Legen bliver, —
Jeg frygter Percys Magt er alt for svag
til Kamp og Dyst mod Kongen strax at vove.

Adelsmanden.

O frygt ei, ædle Herre! Douglas er der,
samt Mortimer!

Erkebiskoppen.

Nei, Mortimer er ei der.

Adelsmanden.

Men der er Mordake, Vernon, Henrik Percy;
Der er Lord Worcester, og et mægtigt Forbund
af diærve Folk og gammelt Adelsblod.

Erkebiskoppen.

Det er der vel; men Kongen trukket har
til sig vort Riges hele Hovedstyrke;
Prinsen af Wales, Johan af Lancaster,
den ædle Westmoreland, den diærve Blunt,
og fleer' deslige dyrebare Mænd,
Samkiæmpere om Vaaben-Glands og Ære.

Adelsmanden.

Tvivl aldrig, Herre! Mand de finde for dem.

Erkebiskoppen.

Det haaber jeg: men her er Frygt nødvendig,
og iil, de værste Ting at forebygge;
for hvis Lord Percy seirer ei, vil Kongen,
før han sin Hær forlover, os hiemsøge, —
thi han har faaet Nys om vores Forbund, —
og viist det er at væbne sig imod ham;
thi iil, og hast! jeg skriver strax til flere
af vore Venner. — Nu Farvel Sir Michael!

(De gaae ud ad forskiellige Sider).

Femte Act.

Første Scene.

Kongens Leir ved Shrewsbury.

Kong Henrik træder ind, fulgt af Prinds Henrik, Prinds Johan af Lancaster, Sir Walter Blunt, og Sir John Falstaff.

Kong Henrik.

Hvor blodig pipper Morgensolen frem
hist over Hoiens Buske! Dagen blegner
fast ved dens syge Blik.

Prinds Henrik.

Sydvinden blæser
Trompeten og forkynder os hiins Hu;
dens hule Piben giennem Løvet spaaer,
vi faaer en Uveirsdag, en Himmelstorm.

Kong Henrik.

Saa stemme den med deres Sind, som tabe;
thi hvad kan synes fuult for dem, som vinde.

(En Trompet hores. Worcester og Vernon træde ind).

Hvad nu, Mylord af Worcester? Det er ei Godt,
at I og jeg skal mødes paa slig Viis,
som nu vi gior: I syeget har vor Tillid;
tvang os at kaste Fredens lette Dragt,
og gamle Krop i haarde Staal indspænde. —
Det er ei smukt; ei smukt, min ædle Herre!
Hvad svarer I? Vil I igien opløse
almeen-forbandet Orlogs lumpne Knude,
gienvandre i hiin Lydighedens Bane,
hvor I en reen, naturlig Glands udskiød,
og meer ei være et fremblussет Luftsyn,
en Rædsels-Spaadom, og et Varselstegn
om Undt, som ruges ud for ufødt Slægt?

Worcester.

Hor mig, min Konge!
Hvad mig angaaer, jeg fro vel være kunde,
ved Livets sidste Tilgifts-Stund at qvæge
med stille Roe; thi jeg bevidner her,
at denne Tvedragts-Dag har jeg ei søgt.

Kong Henrik.

I har ei søgt den? Hvoden kom den da?

Falstaff.

Rebellion laae ham ligefor Fødderne, og saa fandt han den.

Prinds Henrik.

Stille, I Plukkefinke-Ridder! Stille!

Worcester.

Min Konge fandt for godt, sit Naadesblik
at vende bort fra mig, og al vor Slægt;
dog maa jeg kalde Jer i Hu, min Herre!
vi stod' som Venner Eder først og nærmest.
For Jer min Embedsstav jeg sønderbrød
i Richards Tiid; og reiste Dag og Nat,
at møde Jer og kysse Eders Haand,
mens I i Post, i Rang og Agtelse
var langt fra ei saa høi, saa stærk som jeg.
Det var mig selv, min Broder og hans Søn,
som bragte Eder hiem, og trodsed dervt
hver Fare den Tiid: — Den Gang svoer I os, —
Og denne Eed svoer I i Doncaster —
I næred intet Forsæt imod Staten,
og fordred' blot den Jer hiemfaldne Ret,
Gaunts Sæde, Hertugdømmet Lancaster,
hvortil vi svoer Jer Hielp. Men snart derefter
der regned' Lykke ned paa Eders Hoved,
og slig en Flod af Høihed faldt paa Jer —
deels ved vor Bistand, deels ved Kongens Fiernhed;
deels ved en kaad Tiids Vold og Uretfærd,
deels ved det Kors I lod at have baaret:
og stændig Modbør, som saa længe holdt
vor Konge i de irske Vanhælds-Krige,

at hver i England troede ham bod: —
af denne Sværm af saa høist heldige Ting
I Leiligheden tog, som selv sig frembød,
til Statens Roer med Eders Haand at gribe;
forglemte Eders Eed i Doncaster,
Og I, af os opfødt, behandled' os,
som Giøgens Unge, den vanartede,
behandler Spurven; I nedslog vor Rede;
I voxte ved vor Madning til slig Storhed,
at selv vor Kierlighed ei torde nærme
sig Eders Blik, af Frygt for Eders Svælg;
Da nødte egen Tryghed os at flygte
paa hurtig Vinge bort fra Eders Syn,
og reise denne Hær, hvormed vi staae
som Vederpart nu mod Jer ved de Midler,
som kun I selv har smeddet mod Jer selv;
ved haard Behandling, og ved Trudsels-Miner,
ved Brud af Troe og Lov og Eed og Løfte,
dem I i Eders Idræts Ungdom svoer os. —

Kong Henrik.

Alt dette har i Stykkeviis opregnet,
udraabt paa Torve, og oplæst i Kirker,
for at baldyre Oprørs-Klædebondet
med Farver, som i Dine kunde stikke
hver svag Veirhane, hver misnøiet Stodder,
som gaber, og Albuen klaaer ved Rygter
om en Forandring, hvorved Alt omstyrtes;

Og aldrig Opstand var i Trang bestedt
for slig Vandfarve, for sig at udsminke;
saa lidt som for hiin skumle Stodderflok,
der tørster efter Mord, Blod og Forvirring.

Prinds Henrik.

I vore Hære lever mangen Siel,
som dyrt vist bøde vil for denne Tvist,
naar Proven staaer. Siig Eders Broderson:
Prindsen af Wales samstemmer med al Verden
i Henrik Percys Priis: Ved alt mit Haab! —
(det Værk han har i Hænde blot fraregnet —)
saa troer jeg, at der lever ei paa Jorden
saa brav en Adelshelt, saa stout og tapper,
saa tapper og saa ung; saa bold, saa dristig
til denne Old med Helteværk at smykke. —
Hvad mig angaaer, jeg til min Skam maa sige:
jeg har i Ridderfærd en Skulker været,
og som en saadan, veed jeg, han anseer mig: —
Dog for min Faders Majestæt jeg siger:
Jeg glædes ved han har den hele Fordeel
af Stornavn og Berømmelse forud;
og vil for Blod i begges Hær at spare
gaae med ham fro og bold i Ridder-Tvekamps
Fare.

Kong Henrik.

Og, Prinds af Wales! vi vove Dig derpaa;
skiøndt Grunde, mange, fast utallige

staae derimod. — Nei! gode Worcester! nei
vi elske høit vort Folk; selv dem vi elske,
som misledt' følge Eders Frændes Banner.
Og vil de tage mod mit Naades-Tilbud,
skal han, de, J, ja hver Mand atter være
min Ven, som atter jeg skal være Deres.
Sig Eders Frænde det; og bring mig Svar,
hvad han vil gjøre: — Men hvis ei han viger,
gaaer os ved Side Magt og ræbsom Tugtning,
og de skal gjøre deres Pligt. Nu gaae;
Jeg vil ei nu besværes med et Svar:
tag klogt imod hvad mildt vi budet har!

(Worcester og Vernon gaae).

Prinds Henrik.

Saa sandt jeg lever! det modtages ei:
Douglas og Percy, begge to i Leedtog,
staae dristig op i Staal mod hele Verden.

Kong Henrik.

Thi føie strax hver Fører sig paa Post;
paa deres Ansvar vil vi gribe an;
Og Gud vor Sag, som Ret den er, beskiærme!

(Kong Henrik, Blunt og Prinds Johan gaae).

Falstaff.

Henrik! hvis Du seer mig bide i Græsset i Slaget, og Du da kommer og stiller Dig saaledes strøvs over mig, saa viser Du mig et Vennestykke.

Prinds Henrik.

Ingen uden en Colossus kan vise Dig sligt Vennestykke. — Læs nu fra Bord, og far vel.

Falstaff.

Gid det var Sengetiid, Henrik! og Alt stod vel til!

Prinds Henrik.

Ih hvad! Du er Gud en Død skyldig.

(Prinds Henrik gaaer).

Falstaff.

Men den er ikke forfalden endnu; jeg vilde nødigt betale ham forend Terminen. — Hvi behøver jeg ogsaa at tage Hatten af, for jeg seer Manden? Bah! det er ingen Ting! Æren oplíver mig til at trænge frem? — Ja! men hvad om Æren afliver mig, i det jeg trænger frem? Hvad da? Kan Æren sætte et Been til? — Nei! — Eller en Arm? — Nei! — Eller lindre Smerten i en Vunde? — Nei! — Æren er altsaa slet ikke kyndig i Chirurgien? — Nei! — Hvad er Æren? — Et Ord! — Hvad er der vel i det Ord: Ære? Hvad er denne hele Ære? — Mundsveir! — Jo! en deilig Regning! — Hvem har den? — Han som døde i Onsdags. — Føler han den da? — Nei! — Hører han den da? — Nei! — Er den da ikke følelig? — Nei! for den døde Mand ikke! — Men lever den da ikke med

den levende? — Nei! — Og hvorfor ikke? — Misundelsen vil ei taale det: — Derfor bryder jeg mig ikke en Snuus om den: Æren er hverken meer eller mindre end et intetsigende Skioldmærke: og dermed er min Catechismus ude.

Anden Scene.

Oprørernes Leir.

Worcester og Vernon træde ind.

Worcester.

O nei! min Broderson maa ei faae Nys om hvad Kongen nys saa huldt og venligt tilbød!

Vernon.

Det bør han!

Worcester.

Saa er' vi hver Mand forlorne!
Det er ei mueligt, det kan aldrig skee,
at Kongen holder Ord, naar Gunst os loves;
Han vil mistænke os, og finde Stund til,
for anden Feil at revse denne Brøde.
Mistro med tusind' Blik vil stirre paa os;
thi Høiforraad man troer blot som en Ræv,
der, nok saa tæmmet, dægget, og indlukt,
ei slipper sine vilde Ahners Nykker.

Lad os see muntre eller sorgfuldt ud;
Fortolkning vil mistyde vore Blik;
og som Stald-Orer vil han handle os;
de foeres bedst, naar Slagtetiid staaer for. —
Min Broderſøns Broſt muligt tør forglemmes;
Ungdom og gloheedt Blod vil den undskylde;
saa og den Forret ham hans Tilnavn skjænker —
som dierv Heedſpore, ellevild, halskyrig:
Hver af hans Feil vil falde paa mit Hoved',
og paa hans Faders; — vi afretted' ham;
Fra os man leder hans Fordærv, og vi
som Kilden da til Alt for Alt skal bode. —
Thi, gode Frænde! lad ei Henrik vide
i noget Fald hvad Kongen har tilbudet.

Vernon.

Siig hvad I vil: jeg sige vil det Samme.
Her kommer vores Frænde.

(Percy træder ind med Douglas; Officierer og Soldater følge dem).

Percy.

Min Farbroer er vendt hiem: — thi giv nu los
Lord Weſtmoreland. — Nu, hvad godt Nyt, min Farbroer?

Worceſter.

Kongen vil byde Jer et Slag paa Stand.

Douglas.

Send ham Udæskning ved Lord Westmoreland!

Percy.

Lord Douglas gaae da I, og sig ham det.

Douglas.

— Min Siel! det vil jeg, og jeg gior det gierne.
(Gaaer).

Worcester.

Til Naade er der intet Tegn hos Kongen.

Percy.

Bad I om Naade? Ha! forbyde Gud!

Worcester.

Jeg vore Klager roligt ham fortalte,
som og hans Meeneed, som han nu gior god,
ved at forsværge at han er forsvoren:
han kalder os Forræddere, Rebelpak,
og vil med stolte Vaaben mærke os
med dette hadelige Navn.

(Douglas kommer tilbage).

Douglas.

Til Vaaben!
Til Vaaben, Riddersmænd! thi jeg har slængt
en dierv Udæskning i Kong Henriks Øine,
og Westmoreland, som udlost blev, har bragt den;
Det slaaer ei feil; vi har ham strax paa Halsen. —

Worcester.

Prindsen af Wales traad frem for Kongen, Frænde!
og fordrede Jer ud til Enekamp.

Percy.

Naa! give Gud at Tvisten gialdt os To kun,
og ingen Mand i Dag skaaandet blev,
undtagen jeg og Henrik Monmouth! — Siig mig,
siig! hvordan klang hans Udfkning? Var den
haanlig?

Vernon.

Nei, ved min Siel! jeg aldrig i mit Liv
har hort Udædfkning meer beskeden fremfort,
med mindre Broder skulde Broder bydе
til Vaabenprove i en venlig Lyskamp. —
Hver ægte Ridder-Dyd tilskod han Eder;
med Fyrste-Tunge Eders Priis han smykked';
optegned' Eders Daad, fast som en Aarbog;
giorde Jer stedse bedre end sin Roes
ved Daddel af sin Roes, med Eder lignet:
og, hvad der som en Prinds ham hertigt stod,
med Rodme nævned' han sig selv, og skiældte
med saadan Ynde paa sin lade Ungdom,
fast som en dobbelt Aand ham da besieled
til Lærdom at meddele og modtage.
Nu taug han: men lad mig fortælle Verden, —
hvis denne Dags Misundelse han undgaaer,

besad end England ei saa sødt et Haab,
som reent det i hans Vildskab har mistydet.

Percy.

Jeg troer, min Frænde! at Du har forlibet
Dig i hans Daarskab; aldrig end jeg hørte
at Prinds saa tvilelos gik los og fri.
Dog hvordan end han er, engang for Aften
vil jeg ham favne med Soldater-Arm,
saa han skal ligge ved min Velkomst-Hilsen. —
Til Vaaben flux! — Og Brødre, Stridsmænd,
Venner!
hvad I at gjøre har, det overveier
bedre, end jeg, som ei har Tungens Gave
ved Overtalelse kan Jer formaae til.

(Et Bud træder ind).

Budet.

Her ere Breve til Jer, ædle Herre!

Percy.

Nu kan jeg ikke læse dem. —
O ædle Herrer! Livets Tiid er kort;
dets korte Frist slet øde, var for langt,
hang Livet end paa Uhrets Viser-Spidse,
og endte sig, naar næste Time slog.
Vi træde Konger ned, ifald vi leve;
og døe vi: stolte Død! vi døe med Fyrster!

Nu — hvad Samvittigheden angaaer — troer mig:
godt Værget er, naar Retfærds Arm det svinger.

(Et andet Bud træder ind).

Budet.

Til Vaaben, Herre! Kongen rykker frem.

Percy.

Jeg takker ham, at han afbryder mig;
thi Taler er ei min Sag: Nu blot dette: —
hver stande som en Mand: her drager jeg
et Sværd, hvis Staal — agter stærkt at plette
med bedste Adelsblod, som jeg kan træffe
i Eventyret denne Rædsels-Dag.
Nu, — Espèrance! Percy! — Saa til Dræb-
ning frem! —
Ton, alle Krigens høie Instrumenter,
og lad os favnes nu ved deres Samklang;
Thi, Himmel imod Jord jeg vædder: Mange
af os skal meer ei saa hinanden hilse.

(Trompeterne klinge: De omfavne hinanden, og gaae).

Tredie Scene.

Slette ved Shrewsbury.

Angreeb, og Partier i Haandgemæng. Krigsraab til Slag. Derpaa træde Douglas og Blunt ind fra modsatte Sider.

Blunt.

Hvad er Dit Navn, Du som i Slaget saa
mon krydse mig? Hvad Ære søger Du
vel paa mit Hoved?

Douglas.

Vid, mit Navn er Douglas;
og jeg i Slaget jager Dig saaledes,
fordi man har mig sagt, Du est en Konge.

Blunt.

Man har sagt Sandt.

Douglas.

Lord Stafford har i Dag
dyrt kiøbt sin Lighed med Dig; thi istedet
for Dig, Kong Henrik! har mit gode Sværd
giort Ende paa ham: saa skal Dig og skee;
hvis ei Du her Dig giver som min Fange.

Blunt.

End aldrig jeg mig gav, Du stolte Skotter!

Du finde skal en Konge, som vil hævne
Lord Staffords Død. —

(De fægte; Blunt falder).

(Percy træder ind).

Percy.

O Douglas! havde Du
ved Holmedon fægtet saa, jeg havde aldrig
end i mit Liv en Skotter overvundet.

Douglas.

Seir! Seir! Her ligger Kongen uden Liv.

Percy.

Hvor?

Douglas.

Her!

Percy.

Han, Douglas? Nei jeg kiender grant hans
Ansigt:
Han var en Ridder bold; hans Navn var Blunt;
og han var vaabenklædt som Kongen selv. —

Douglas.

En Nar gaae med Din Siel, hvor end den gaaer:
En borget Tittel har Du kiøbt for dyrt:
Hvi sagde Du mig, at Du varst en Konge?

Percy.

Heel mangen Stridshest gaaer i Kongens Kiortler.

Douglas.

Nu, ved mit Sværd! jeg dræber hver hans Kiortel;
Hans hele Garderobe stykkeviis
jeg myrder, til jeg træffer ham.

Percy.

Til Slag! —
Vor Hær staaer fuld af Haab om Seir i Dag.

(De gade).

(Nyt Vaabengnye. Falstaff træder ind).

Falstaff.

I London slap jeg i Almindelighed for at betale min Part ved et Gilde; men her er jeg bange at jeg kommer til det. Her bruger Verten ingen Kridtstreger paa Disken, her anteegner han Regningen med Blod-Streger paa Pandebrasken. — Tys! hvem er Du? — Sir Walter Blunt! — I har fået Eders Bekomst af Ære! — Lad nu nogen sige, at dette ikke er Forfængelighed! — Jeg er saa heed som smeltet Blye, og ligesaa tung. Vor Herre holde Blye ude af mig! — Jeg trænger ikke til meer Vægt end mine egne Indvolde. — Jeg har fort mit Stodderpak hen paa et Sted, hvor der er giort Kaal paa dem; der ere blot Tre i Live af mine hundrede og halvtredsindstyve; og de due ikke til andet i denne

Verden, end til at staae og tigge ved et Vejleed.
— Men hvem kommer der?

(Prinds Henrik træder ind).

Prinds Henrik.

Hvad! staaer Du ledig her? — Laan mig Dit Sværd:
mangen en Ridder ligger kold og stiv
under de stolte Fjenders Hestehover,
i en uhævnet Død; lagn mig Dit Sværd!

Falstaff.

O kiære Henrik! lad mig trække en Smule Aande. Tyrken Gregorius gjorde aldrig saadanne Heltegjerninger som jeg har gjort i Dag. Jeg har gjort det af med Percy; han er sikker nok.

Prinds Henrik.

Vist nok! han lever end, for Dig at dræbe.
Jeg beder Dig, laan mig Dit Sværd!

Falstaff.

Nei Henrik! hvis Percy lever, faaer Du, for Gud! ikke mit Sværd: men tag min Pistol, om Du vil.

Prinds Henrik.

Giv mig den! — Hvad? sidder den i Hylst'ret end.

Falstaff.

Ak ja, Henrik! Det er en varm Dag; en varm Dag. Der skal Du faae en Flaske Sæk; den kan forene alle Partier og Secter.

(Falstaff trækker en Flaske Sæk ud af Hylsteret).

Prinds Henrik.

Hvad! er det nu vel Tiid til Spøg og Fias? —

(Kaster Flasken til ham, og gaaer).

Falstaff.

Nu vel! hvis Percy er i Live, vil jeg lægge ham i Perse. — Kommer han mig for Haanden; saa er det godt; hvis ikke han gior det, og jeg kommer ham for Haanden med min gode Villie, vil jeg give ham Lov til at lave Karbonade af mig. — Jeg kan ikke udstaae saadan bleegnæbet Ære, som den, Ridder Walter der har. — Lad mig beholde Livet: kan jeg redde det, saa er det godt: hvis ikke, saa kommer Æren ubuden, og dermed Amen!

(Gaaer.)

Fierde Scene.

En anden Deel af Valpladsen.

Vaabengny. Angreeb. Kongen træder ind med Prinds Henrik, Prinds Johan og Westmoreland.

Kong Henrik.

Henrik! jeg beder Dig:

Gaae ud af Slaget; alt for stærkt Du bløder.
Og følg I ham, Johan af Lancaster!

Prinds Johan.

Aldrig, min Konge! før jeg selv mon bløde.

Prinds Henrik.

Jeg beder Eders Majestæt, bryd frem,
at vor Fraværelse ei skrækker Folket.

Kong Henrik.

Det vil jeg:
Lord Westmoreland! leed Prindsen til sit Telt.

Westmoreland.

Min Prinds, kom! Jeg til Teltet Jer vil lede.

Prinds Henrik.

I lede mig? Jeg trænger ei til Hielp:
forbyde Gud, en usel Rift bortdreev
Prindsen af Wales fra slig en Mark, hvor Adel
i Støvet ligger blodstænkt og nedtraadt,
og Oprørsmænd i Blodbad seirstolt vade!

Prinds Johan.

Vi nøle kun: — Kom Westmoreland, min Frænde!
Dib kalder Pligten os; for Guds Skyld, kom!

(Prinds Johan gaaer med Westmoreland).

Prinds Henrik.

Ved Himlen! Lancaster, Du har mig skuffet;
Ei troede jeg Dig Eier af sligt Mod:
Johan! før elsked' jeg Dig som en Broder;
men nu høitagter jeg Dig som min Siel.

Kong Henrik.

Jeg saae det selv: han Percy Spidsen bød
med Kraft og Diervhed, jeg har aldrig ventet
hos slig, ei voxen Kriger.

Prinds Henrik.

O hiin Gut
os alle laaner Ild.

(Prinds Henrik gaaer).

(Vaabengny. Douglas træder ind).

Douglas.

Endnu en Konge?
De voxe ud, som Hydra-Hoveder. —
Biid, jeg er Douglas, dræbende for Alle,
som bærer hine Farver. — Hvo est Du,
som i Person en Konge ligner.

Kong Henrik.

Jeg
er Kongen selv; hvem det bedrøver, Douglas,
Du har saa mange af hans Skygger truffet,
og ikke Kongen selv. Jeg har to Sønner,
som søge Dig og Percy Marken trindt;
men da saa heldigt her Du stoder paa mig,
jeg prøve vil en Dyst med Dig: — forsvar Dig!

Douglas.

Jeg frygter, Du est nok eet Kongebilled;
Dog bær' Du Kongehøiheds Præg, i Sandhed!

Men min, jeg veed Du est, hvo end Du est;
og saadan vinder jeg Dig.

(De fægte. Just som Kongen er i Fare, træder Prinds Henrik ind).

Prinds Henrik.

Lumpne Skotter!
Loft op Dit Hoved! eller aldrig meer
Du skal oplofte det! her i min Rustning
er Aanderne af Shirley, Stafford, Blunt.
Prindsen af Wales er den, som truer Dig;
han loved' aldrig, uden han betalte. —

(De fægte og Douglas flyer).

Fridsk, Eders Naade! Hvordan gaaer det Eder?
Sir Nicholas Gawsey har sendt Bud om Bistand;
saa har og Clifton; jeg til Clifton iler.

Kong Henrik.

Tov; hviil en Stund: —
Min tabte Mening om Dig har Du indtost,
og viist, at Priis Du sætter paa mit Liv
ved denne ædle Hielp, Du nys mig bragte.

Prinds Henrik.

O Gud! hvor megen Uret har de giort mig,
som sagde, at paa Eders Død jeg lured!
Hvis saa, da kunde jeg jo ladet Douglas
udstrække uformeent sin Arm imod Jer:
Den vilde have bragt Jer Død, saa flux

som alle giftige Drikke i al Verden,
og sparet Eders Søn Forrædders Umag.

Kong Henrik.

Bryd Du nu op til Clifton strax paa Stand;
Imens gaaer jeg til Sir Nicholas Gawsey.

(Kong Henrik gaaer).

(Percy træder ind).

Percy.

Seer jeg ei feil, saa est Du Henrik Monmouth!

Prinds Henrik.

Du taler, som mit Navn jeg fragaae vilde.

Percy.

Mit Navn er Henrik Percy.

Prinds Henrik.

Vel! saa seer jeg
den stoute Oprørsmand af dette Navn.
Prindsen af Wales er jeg; og tænk ei, Percy!
fra denne Dag at dele Ære med mig.
To Stierner vandre ei i samme Bane,
og England taaler ei et dobbelt Scepter
i Henrik Percys og i Monmouths Haand.

Percy.

Det skal det aldrig, Henrik! Timen er der,
som ender een af os: og give Gud,
Dit Navn i Krig var nu saa stort som mit!

Prinds Henrik.

Jeg gior det større, for jeg skilles fra Dig,
og alle Laurbærkrandse paa Din Hielm
jeg plukker til en Krone for mit Hoved.

Percy.

Ei længer døier jeg Dit Overmod.

(De fægte).

(Falstaff træder ind).

Falstaff.

Vel tait, Henrik! ifærd med ham, Henrik!
— Jo I skal see, at her gielder det ingen Børneleeg: det kan jeg sige Jer.

(Douglas træder ind; han fægter med Falstaff, der lader sig falde plat ned, som om han var død. Douglas gaaer. Percy bliver saaret og falder).

Percy.

O Henrik! Du har røvet mig min Ungdom: —
Ei smerter mig det korte Livs Forliis,
men kun det Stornavn Du har vundet fra mig;
Det saarer mine Tanker dybere
end Sværdet saarede mit Kiød: — Men Tanken
er Livets Træl, og Livet Tidens Nar;
og Tiden, som al Verdens Løb beskuer,
skal gaae i Staae med. — O! jeg kunde spaae,
hvis ikke Dødens kolde Jord-Haand bandt

min Tunge nu: — Nei, Percy! Du eſt Stov,
og Fode for —

(Han dør).

Prinds Henrik.

For Orme, bolde Percy!
Saa far da vel, Du ſtolte Helte-Hierte!
Sletvævede Hovmod! Hvor Du eſt indkrympet!
Dengang hiint Legem rummed' end en Siel,
var Kongerigets Grændſer det for ſnævre:
nu er to Skridt af uſleſt Jord det Plads nok; —
Paa Jorden, hvor Dit døde Liig nu ligger,
ſtaaer ei ſaa ſtolt en Riddersmand i Live.
Var ei Dit Øre døvt for Lov og Priis,
da klang ei til Din Priis ſaa høit min Tunge: —
Nu! — Lad mit Axelſkierf Dit Anſigt dække;
og i Dit Navn jeg ſelv mig takke vil
for denne ſidſte Venneticneſte.
Farvel! Tag al Din Priis med Dig til Himlen;
Din Skiændſel fove med Dig i Din Grav,
men aldrig ſkal den nævnes i Din Gravſkrift!

(Seer Falſtaff liggende paa Jorden).

Hvad! — gamle Ven! beholdt alt dette Kiød
da ei ſit Smule Liv? Farvel, min Hans!
langt ſtørre Mand jeg mindre havde ſavnet.
O, ſtod til Suus og Duus endnu min Hu,
hvor tungt og bittert var Dit Tab mig nu!
Saa feedt et Vildt traf Døden ei i Dag.

skiondt mangt meer ædelt blodte for dens Slag: —
Til Jordefærd jeg faaer beredet Dig,
i Percys Adelsblod lig her ved Heltens Liig!
(Gaaer).

Falstaff (reiser sig langsomt).

Jordefærd! — Ja dersom Du jorder mig i Dag, vil jeg give Jer Lov til at grønsalte mig, og æde mig ovenikiøbet i Morgen. — Guds Død! Det var den høie Tid at tage Maske paa, ellers havde den skotske Blodhund nok givet mig baade i Sæk og i Pose. — Tage Maske paa, siger jeg? — Det er ikke sandt; jeg er ingen Maske. Den som dør, tager Maske paa; thi han er kun Masken af et Menneske, og har ikke et Menneskes Liv: men at paatage sig en Døds Maske, naar man netop derved opholder Livet, det er ikke Maske, men det sande og fuldkomne Billed paa Livet. — Hoveddelen af Tapperhed er Forsigtighed; og ved Hielp af denne Hoveddeel har jeg reddet mit Liv. — — Straffe mig Gud! er jeg ikke angest for dette Krudttaarn, denne Percy, endskiondt han ligger død der. — Hvad om han ogsaa blot havde taget Maske paa, og stod op igien? — Jeg er bange for, han vilde slippe bedst fra dette Maskespil! — Derfor vil jeg giøre ham mig til vis Mand, ja, jeg vil sværge paa, at jeg har dræbt ham! — Hvorfor skulde han ikke kunne staae op

igien ligesaa godt som jeg? — Ingen kan giøre mig til Løgner uden Øienvidner, og her seer ingen mig. — Altsaa, Kammerad, først nu nok et Saar i Eders Laar, og saa marscherer I videre frem med mig.

(Han saarer Percy, og tager ham paa Ryggen).

(Prinds Henrik kommer tilbage med Prinds Johan).

Prinds Henrik.

Ja! min Johan! høist mandigt har Du ladsket Dit Jomfrue-Sværd i Blod.

Prinds Johan.

Tys! Hvem er dette?
I sagde jo, hiin fede Mand var død.

Prinds Henrik.

Det giorde jeg; jeg saae ham aandeløs,
og død og blødende, udstrakt paa Jorden.
Est Du i Live? eller blot et Blændværk,
som gegter for vort Syn? Jeg beder tael!
Vi vil ei troe vort Øie uden Øret: —
Du est ei hvad Du synes.

Falstaff.

Nei, det er vist og sandt nok: jeg er intet Dobbelt-Menneske; men er jeg ikke Hans Falstaff, vil jeg være Hans Nar! — Der har I Percy! (Han lægger Liget paa Jorden.) Dersom

Jeres Fader vil bevise mig nogen Ære, saa er det godt; hvis ikke, saa lad ham selv faae Bugt med den næste Percy. Jeg gaaer med en Greve eller en Hertug i Maven; det kan jeg forsikkre Jer. —

Prinds Henrik.

Men Percy dræbte jeg jo selv, og saae Dig ligge død.

Falstaff.

Giorde Du? Naa, Du min Gud og Skaber! hvor denne Verden er hengiven til Løgn! — Jeg tilstaaer Jer, at jeg var falden til Jorden, og var fast aandeløs, og det var han ogsaa: — Men saa reiste vi os begge to som een Mand, og fægtede en heel stiv Klokketime efter Taarnuhret hist oppe i Shrewsbury. — — Hvis man vil tro mig, saa er det godt; hvis ikke, saa falde Synden paa deres Hoveder, som skulde belønne Tapperhed. — Jeg vil døe paa, at jeg gav ham dette Saar i Laaret: dersom Personen var i Live, og vilde fragaae det, skulde hans Mave komme til at forbøie en Portion af mit Sværd. —

Prinds Johan.

Det er det Snurrigste, jeg end har hørt.

Prinds Henrik.

Det er den snurrigste Patron, min Broder! — Vel, tag Din Byrde stolteelig paa Ryggen:

For min Part, kan en Løgn Dig Gunst tilvende,
vil jeg forgylde den saa smukt som muligt.

(Der blæses til Tilbagetog).

Trompeten blæser Flugt! Vi seiret har!
Kom til det høieste af vores Slagmark,
min Broder! for at see hvo end mon leve
af vore Venner, og hvo derpaa faldt!

(Prinds Henrik og Prinds Johan gaae).

Falstaff.

Jeg vil følge bag efter, for at faae min Deel af Profitten. Den, som lønner mig, ham lønne Gud! Dersom jeg bliver en stor Mand, vil jeg blive mindre, thi jeg vil purgere, og lade Sæk fare, og leve pænt, som det sig sømmer en Ridders mand.

(Han bærer Liget ud).

Femte Scene.

En anden Deel af Valpladsen.

Klang af Trompeter. Kong Henrik træder ind med Prinds Henrik, Prinds Johan, Westmoreland og Flere. Worcester og Vernon følge som Fanger.

Kong Henrik.

Saaledes Oprør stedse fandt sin Straf. —
Worcester, Du Ildesindede! vi sendte

jo Naade, og Forladelse, Forliig
til Eder Alle! — Og Du vilde vende
vort Tilbud vrangt? Din Frændes Troe misbruge?
Tre Riddere, vi blandt de Slagne tælle,
en ædel Greve, mangen Mand desuden
stod end i Live nu,
hvis, som en Christen, tro Du havde baaret
sandfærdigt Budskab mellem vore Hære.

Worcester.

Hvad jeg har giort, dreev Sikkerhed mig til;
og jeg min Skiebne møder nu med Taalmod,
da uundgaaelig den falder paa mig.

Kong Henrik.

Før Worcester til sin Død, og Vernon med:
De Medforbundnes Sag vi end udsætte. —

(Worcester og Vernon gaae ud med Vagt).

Hvor staaer det til i Marken?

Prinds Henrik.

Den ædle Skotter, Douglas, da han saae
at Dagens Lykke reent ham vendte Ryg,
den ædle Percy dræbt, og al sin Hær

paa Ang'stens Fod, — tog Flugten med dem Alle;
da faldt han fra en Fieldbrink; saa forknust,
at vore Mænd ham toge. — I mit Telt
er Douglas, og jeg beder Eders Naade,
at jeg maa handle med ham, som mig lyster.

Kong Henrik.

Den Bøn tilstaaes Dig af ganske Hierte.

Prinds Henrik.

Velan! Johan af Lancaster! min Broder!
Dig denne Ære Daad jeg overbrager:
Gaae Du til Douglas, gior ham frie; han gaae
hvorhen ham lyster, uden Løsepenge!
Hans Mod i Dag, paa vore Brynnier viist,
har lært os, hvordan Heltedaad bør æres,
selv om den findes i vor Fiendes Bryst.

Kong Henrik.

Nu staaer tilbage, at vor Magt vi dele.
I, Søn Johan, og Frænde Westmoreland
skal bryde op til York med muligst Iil
imod Northumberland og Scroop, Prælaten,
der, som vi høre, ivrigt ruste sig.
Jeg selv, og I, min Henrik! gaae til Wales,

for med Grev March og Glendower at stride.
Oprør i dette Land skal længe dæmpes,
naar slig en Dag endnu til Ende kiæmpes.
Og siden første Slag os Held mon spaae,
saa hviler ei, før vi som Seirens Herrer staae!

(De gaae.)

Efterskrift.

Læseren bedes gunstigst at rette følgende Trykfeil:

I Kong Richard den Anden.

Side	35.	Linie	16.	Farvl: læs Farvel.
—	"	—	26.	Udelad Ordet: ind.
—	38	—	17.	n: læs den.
—	40	—	3.	Hast: l. Hest.
—	49	—	15.	Efter Ordet Mand: !.
—	72	—	14.	ean: l. kan.
—	"	—	18.	kn: l. en.
—	114	—	7.	vadsk: l. vadske. —

I Henrik den 4de.

—	27	—	19.	Hau: l. han.
—	63	—	22.	gaaske: l. ganske.
—	90	—	5.	Sberiffen: l. Sheriffen.
—	132	—	17.	hamholder: l. samholder.
—	134	—	2.	Pegasiis: l. Pegasus.

En Udsigt over første Deel af Henrik den 4de skal følge i næste Bind, naar 2den Deel af samme Stykke kommer. — Imidtertid henvises Læserne til den almindelige Oversigt over Shakspeares Skuespil af Englands Historie, som findes her efter Richard den Anden. —

Til Bogbinderens Efterretning tjener, at Richard den Anden maa sættes først i denne Deel.